

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

23 Kasım 2011 Çarşamba

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

23 Kasım 2011 Çarşamba
----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
(TEİAŞ) Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin 2009 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri	1:49
(TETAŞ) Türkiye Elektrik Ticaret A.Ş.'nin 2009 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri	49:59
Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	60:100
Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	100:105
Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.'nin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	105:108

İ Ç İ N D E K İ L E R

<u>İ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:59
(TEİAŞ) Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin 2009 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri	1:49
Kemal YILDIR (TEİAŞ Genel Müdürü)	2:9
Öneri 1	9
Cevap	9:13
Sayıştay Temsilcisi	9:11, 34:35, 37
Kemal YILDIR (TEİAŞ Genel Müdürü)	11:13, 22:25, 30:31

Aykut ERDOĞDU	İstanbul	13:14, 16, 17, 18, 19:22, 23, 24, 27, 28, 29
Necati ÖZENSOY	Bursa	14:15, 28, 29:30, 32:33, 34, 36, 37
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	15:18, 21, 23, 29
Haydar AKAR	Kocaeli	17, 21, 25:27, 29
Tufan KÖSE	Çorum	19
Harun KARACA	İstanbul	22, 29, 31
Ahmet YENİ	Samsun	23
Enerji Bakanlığı Temsilcisi		25
Mehmet DOMAÇ	İstanbul	25, 27:28, 29, 30, 36
Faruk SEPTİOĞLU	Elazığ	25
Ziver ÖZDEMİR	Batman	25
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir	25, 36
Ali Gültekin KILINÇ	Aydın	27, 28, 29, 37
İsmail GÜNEŞ	Uşak	35:36
Mehmet GELDİ	Giresun	36:37
Öneri 2		37
Cevap		38
TEİAŞ Temsilcisi		38
Necati ÖZENSOY	Bursa	38:40, 41, 43:44
Kemal YILDIR (TEİAŞ Genel Müdürü)		40, 41
Ali Gültekin KILINÇ	Aydın	40
Oytun ALICI (EPDK Temsilcisi)		41:42
Mehmet GELDİ	Giresun	43
Sayıştay Temsilcisi		45
Öneri 3		45
Cevap		45
TEİAŞ Temsilcisi		45
Necati ÖZENSOY		45:46
Kemal YILDIR (TEİAŞ Genel Müdürü)		46
Ömer Faruk CENK (Hazine Müsteşarlığı Temsilcisi)		46
Öneri 4		47
Cevap		47
TEİAŞ Temsilcisi		47
Necati ÖZENSOY	Bursa	47
Ali Gültekin KILINÇ	Aydın	47
Mehmet DOMAÇ	İstanbul	47:48
Kemal YILDIR (TEİAŞ Genel Müdürü)		48
TEİAŞ Mali İşler ve Finans Dairesi Başkanı		48
Sonuç		48
Kemal YILDIR (TEİAŞ Genel Müdürü)		49
(TETAŞ) Türkiye Elektrik Ticaret A.Ş.'nin 2009		49:59
yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri		
Dr. Osman DEMİRCİ (TETAŞ Genel Müdürü)		49:52
Öneri 1		52
Cevap		52
Dr. Osman DEMİRCİ (TETAŞ Genel Müdürü)		52, 53:56, 58:59
Ahmet YENİ	Samsun	52:53
Necati ÖZENSOY	Bursa	53, 54, 55, 56:57, 57:58
İsmail GÜNEŞ	Uşak	57
Harun KARACA	İstanbul	58

İKİNCİ OTURUM**60:108****Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri****60:100**

Kamer GENÇ Tunceli 60:61, 61:62
Metin PEHLİVAN (Türkiye Kalkınma Bankası Genel Müdür Vekili) 61, 62:65

Ahmet YENİ Samsun 62
Öneri 1 65

Cevap 65:66

Metin PEHLİVAN (Türkiye Kalkınma Bankası Genel Müdür Vekili) 65:66, 73:75, 80:84

Ali SARIBAŞ Çanakkale 67:68, 76, 77:78, 79, 84:86, 88

Mehmet ŞEKER Gaziantep 69

Kamer GENÇ Tunceli 69:71, 76, 77, 78, 79, 80, 86

Tufan KÖSE Çorum 71:72, 74, 81, 84, 89, 90

Aykut ERDOĞDU İstanbul 72, 77, 88:89

Necati ÖZENSOY Bursa 73, 81:83

Ahmet YENİ Samsun 75, 76, 85

Sayıştay Temsilcisi 76:79, 79:80, 85, 86, 87:88

BDDK Temsilcisi 79, 80

Tufan KÖSE Çorum 81, 84, 90

Ahmet YAMAN (Türkiye Kalkınma Bankası Yönetim Kurulu Başkan Vekili) 84

Öneri 2 90

Cevap 90:91

Metin PEHLİVAN (Türkiye Kalkınma Bankası Genel Müdür Vekili) 90:91

Öneri 3 91

Cevap 91

Metin PEHLİVAN (Türkiye Kalkınma Bankası Genel Müdür Vekili) 91, 92:93, 97, 98:99

Kamer GENÇ Tunceli 91:92, 93:94, 95, 96:97, 99

Sayıştay Temsilcisi 92, 97:98

Mehmet ŞEKER Gaziantep 93, 97, 98

Necati ÖZENSOY Bursa 94

Ahmet YENİ Samsun 94, 95, 96

Haydar AKAR Kocaeli 94

Ali SARIBAŞ Çanakkale 95:96

99**Sonuç**

Metin PEHLİVAN (Türkiye Kalkınma Bankası Genel Müdür Vekili) 99:100

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri**100:105**

Çiğdem ÖZTÜRK (Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdürü Vekili) 100:101

Öneri 1 102

Cevap 102

Çiğdem ÖZTÜRK (Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdürü Vekili)	102
Öneri 2	103
Cevap	103
Çiğdem ÖZTÜRK (Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdürü Vekili)	103
Kamer GENÇ	Tunceli 103, 104
Ali SARIBAŞ	Çanakkale 103
Bahattin SEKKİN (Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Yönetim Kurulu Başkanı)	103
Sonuç	105
Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.'nin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	105:108
Metin ÇINAR (Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı)	105:106
Öneri 1	106
Cevap	106
Metin ÇINAR (Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı)	106, 107
Ali SARIBAŞ	Çanakkale 106:107
Öneri 2	107
Cevap	107
Necati ÖZENSOY	Bursa 107
Metin ÇINAR (Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı)	107, 108
Sonuç	108

Açılma Saati: 10.36

Kapanma Saati: 17.42

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.36

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elazığ)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, kurumlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz. 24'üncü Yasama Döneminin ikinci yasama yılının on birinci birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizde sırasıyla **Türkiye Elektrik İletim AŞ (TEİAŞ)**, **Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt AŞ (TETAŞ)**, **Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi**, **Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketi** ve **Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşülmesi** yer almaktadır.

Değerli üyeler, çalışmalarımıza **Türkiye Elektrik İletim AŞ'nin 2009 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleriyle başlıyoruz.**

Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, elektrik enerjisi üretim ve iletim faaliyetlerini yürüten Türkiye Elektrik Üretim İletim AŞ'nin yeniden yapılandırılmasına ilişkin 5/2/2001 tarih ve 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda kurulmuştur. Bu yapılanma sonucunda Elektrik Üretim AŞ, Türkiye Elektrik İletim AŞ ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt AŞ adı altında üç ayrı iktisadi devlet teşekkülü kurularak mülga TEAŞ'ın mevcut iletim tesisleri yeni kurulan TEİAŞ'ın, üretim tesisleri ise EÜAŞ'ın bünyesine alınmıştır.

Kurumun faaliyetleri, devletin genel ekonomi ve enerji politikasına uygun olarak; ülke genelinde, elektrik iletimi ve yük dağıtımı ile ilgili mevcut ve kurulacak tesisleri verimlilik ve kârlılık ilkelerine göre işletmek, ayrıca piyasada faaliyet gösteren taraflar arasındaki anlaşmalar kapsamında elektrik enerjisi ve kapasite alım-satımının gerçek zamanlı dengelenmesini ve mali uzlaştırmanın gerçekleştirilmesini sağlamak olarak belirlenmiştir.

Değerli üyeler, çağımızda ülkelerin geleceği, ancak sürekli, düzenli ve düşük maliyetli bir enerji arzının sağlanabildiği oranda güvende demektir. Bu nedenle, ancak çok boyutlu süreçler bütününe kavrayarak zamanında pozisyon alabilen ülkelerin gelecekleri aydınlık olacaktır.

Dolayısıyla, ülkemizde de enerji arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması ve çevre açısından daha temiz olan enerji kaynaklarına yönelmek kadar, verimliliğe, israfın önlenmesine, kayıp ve kaçakların azaltılmasına da gereken önemin verilmesi zorunludur.

Şimdi, komisyonumuzu bilgilendirmek üzere TEİAŞ Genel Müdürü Sayın Kemal Yıldır'a söz vereceğim.

Öncesinde, toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Toplantıya katılan bürokratların tanıtımı yapıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kemal Bey buyurun, sunumuzu yapabilirsiniz.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Meclisimizin saygıdeğer milletvekilleri, sayın bürokrat arkadaşlarım ve değerli misafirler; hepinize hoş geldiniz diyorum.

TEİAŞ, hepinizin bildiği gibi, biraz önce Sayın Başkanın da takdim ettiği gibi, bu yeni piyasa yapısı içerisinde üretimden aldığı enerjiyi herhangi bir aksaklığa meydan vermeyecek şekilde tüm tedbirleri alarak tüketim noktalarına iletmekle görevli yani eğer üretim kaynaklarının bulunduğu yerde tüketim sağlanmış olabilseydi TEİAŞ'a gerek olmayacaktı. Üretim kaynaklarının, kömürün, suyun farklı yerlerde, tüketim noktalarının farklı yerlerde olduğu için dünyada enterkonnekte sistem diye bir sistem oluşturulmuş, iletim sistemi, bunu bütün dünyada iletim sistemi operatörleri işletmekte, Türkiye'de de bu görev TEİAŞ'a verildi.

Şimdi, TEİAŞ'ın genel ve yaptığı işlerle ilgili bir sunumum olacak.

Türkiye iletim sistemi genişleme ve yenilenme yatırımlarını yapmak.

Türkiye elektrik sistemini yönetmek yani bizim scada sistemimizi, yük tevzi sistemimizi yönetmek, bunu kastediyoruz.

Türkiye iletim sistemi işletme ve bakımını yapmak, 22 tane bölge müdürlüğüyle bunu yapıyoruz.

Üretim kapasite projeksiyonunu hazırlamak yani ülkenin tüketim potansiyeline göre üretim kapasite projeksiyonunu hazırlayarak Bakanlığa sunuyor, ona göre üretim planlaması Bakanlık tarafından, EPDK tarafından devam ettirilerek ülkenin hizmetine sunuluyor.

Piyasa mali uzlaştırma sistemini çalıştırmak. Bu iş iletim sistemi işletmecisine, biraz önce de Sayın Başkanın söylediği gibi, elektrik piyasası yapısı içerisinde bu dengeleme uzlaştırma faaliyetlerini yönetme görevi, sistem işletmecisi olan TEİAŞ'a verilmiştir.

Uluslararası enterkonneksiyon çalışmalarını yapmak.

Burada, şu anki mevcut kapasitemizi görüyoruz. Trafo merkezleri sayısı 400 kilovolt iletim seviyesi, 154 kilovolt iletim seviyesi bizim ana iletim seviyemiz. 220 kilovoltluk iletim seviyesi sadece iki yerde enterkonnekte sistemde kullanılıyor, biri İran'dan, biri Gürcistan'dan. 66 kilovoltluk sistem eski sistem, çok az bir Zonguldak tarafında sistem var, onu da yavaş yavaş 154'e dönerek iki

iletim sistemi gerilim seviyesinde faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. 400 kilovoltluk trafo merkezi sayısı 78 tane, 154 kilovoltluk trafo merkezi sayısı 520 tane, 2 tane 220 kilovolt, 14 tane de 66 kilovoltluk trafo merkezimiz var, toplamda 614 trafo merkezi, 103,100 MVA'lık kurulu güç kapasitemiz var.

İletim hatları uzunluğu, 400 kilovoltluk iletim hattı uzunluğu 15.830 kilometre, 154 kilovoltluk iletim hattı uzunluğu 32.513 kilometre, 220 kilovoltluk işte bu 2 tane hattın uzunluğu enterkonnekte hatlarında 85 kilometre, 66 kilovolt 508 kilometrelik iletim hattı uzunluğu, 154 ve 400 kilovoltluk kablo uzunluğu. Biliyorsunuz şehir merkezlerinde yeni gelişen ihtiyaca göre yapılan trafo merkezlerimiz GIS, gaz izoleli sistem, bina içerisinde olan trafo merkezlerinde inşa ediyoruz. Bunların da irtibatları tabii ki havai hatlı olamıyor, yer altı kablolarıyla oluyor. 220 kilometre de genelde bu büyük şehirlerde olmak üzere İstanbul, Ankara ve İzmir, sanıyorum bir tane de Bursa'da oldu, 220 kilometrelik de bir kablo ağıımız var. Toplamda 49.159 kilometrelik iletim ağı var Türkiye'nin. Bu belki Avrupa'nın en büyük iletim sistemi ya da ikinci.

İletim hatları ve trafo merkezlerinin işletme, bakım ve tesisi, merkez teşkilatı ile birlikte 22 adet iletim tesis ve işletme grup müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Bu bölgelerimiz bizim Genel Müdürlüğün o bölgelerdeki işletme faaliyetlerini ve yapılan ihalelerin kontrolünü ve iyi bir tesis, iyi bir işletme mantığıyla birebir çok iyi şekilde denetlenerek yapılmasını sağlayan bölge müdürlüklerimiz.

Türkiye elektrik sisteminin kontrol ve kumandası, Ankara-Gölbaşı'nda bulunan Millî Yük Tevzi Merkezi ile İstanbul, Ankara, İzmir, Adapazarı, Samsun, Keban, Adana, Erzurum ve Antalya Bölgesel Yük Tevzi Merkezleri tarafından yürütülmektedir.

Teknik parametrelere şöyle bir tekrar baktığımızda, 2001 yılında TEİAŞ'ın TEAŞ'tan bölündükten sonra kurulduğundaki toplam trafo gücü MVA olarak 59.772 iken 31/10/2011 tarihli rakam 103.100 MVA'dır. Bu, yüzde 72,5'lik bir artışa tekabül ediyor. Hat uzunluğu 41.875 kilometre iken 49.159 kilometreye çıkmış, bu da yüzde 17,4'lük bir artışa tekabül ediyor.

Personel bilgilerine baktığımız, TEAŞ'tan TEİAŞ'a geçtiğimiz sırada 9.216 personelimiz, 31/10/2011 tarihinde bu 8.178'e düşmüş, yüzde 11,3'lük bir azalma var. Buna rağmen genel olması gereken politika, iletim sistemi işletmecilerini dünyadaki mühendis çalıştırma sayısı yüzde 20, 25 ve 30'larda seyretmekte. Bizde bu çok düşüktü, onun için politikamız mühendis sayısını artırmaktı. 734 olan mühendis sayısı 1.246'ya çıkarılarak yüzde 69,8'lik bir artış sağlanmıştır.

1/3/2006 tarihinde sözleşmesi imzalanarak başlanan kısa adı "Güç Kalitesi Millî Projesi" olan ARGE projesi başarı ile tamamlanarak 31/12/2009 tarihinde bitirilmiştir. Bu enterkonnekte sistemin, şu anda Avrupa'yla enterkonnekte olarak çalışmaktayız yani Avrupa'nın elektriği Türkiye'de, Türkiye'nin elektriği Avrupa'da, 10 Eylül 2010 tarihinden itibaren bu sistemin düzgün işletilmesi, kalitesinin bozulmadan, frekansın bozulmadan işletilmesi bizim öncelikli görevimiz. Onun için

TÜBİTAK'la beraber bu projeyi tamamladık. Burada biraz sonra da zaten daha detayıyla bahsedeceğim, bu sistemin kalitesini sürekli kontrol edebiliyoruz.

Projede elde edilen özgün ürünlerden olan STATCOM, Sincan TM'de konuşlandırıldı. O.G Aktif Güç Filtresi Denizli-2 TM'de, Millî Güç Kalitesi İzleme Merkezi TEİAŞ Genel Müdürlüğü binasında işletmeye alınarak hizmete başlamıştır.

Burada, sistemin teknik sonuçlarının izlendiği merkezin birkaç slaytla gösterimi var, bunu geçelim.

Bu Millî Güç Kalitesi İzleme Merkezi bizim Genel Müdürlükte bütün monitör cihazlarının iletişiminin SCADA

ağı üzerinden ya da bunun mümkün olmadığı yerlerde Telekom üzerinden bu bilgiler sürekli yirmi dört saat her saniye izlenerek geçmişe dönük de tekrar izleme imkânları olan hafıza kayıtlarıyla bilgisayar sistemiyle sürekli kontrol edilmekte. Bozucu etkisi olan demir çelikler ve diğer yerlerin kayıtları izlendikten sonra gerekli tedbirleri alması için müşterilerle sürekli temas edilmekte.

Tüketimin burada yıllara göre artışı görülmekte. Görüldüğü gibi, 2009 krizinde bir bariz azalma görülüyor. Onun haricinde geçen sene ve bu sene yüzde 8,4, ekim sonu itibarıyla yüzde 8,5, bugün itibarıyla ben baktığımda yüzde 8,9 olarak seyrediyor tüketim artışı.

Kurulu güç, 2011 Eylül sonu toplam şebekenin kurulu gücü 51.981,2 megavat. Bu tabii üretim kapasitesinden bahsediyoruz. Hidrolik artı yenilenebilir yüzde 36,1 olarak son bilgiler, termik yüzde 63,9. Maksimum yük 2010'da 33.392 megavat oldu yaz aylarında, bu sene de 2011 Temmuzunda 36.122 megavat oldu. Kurulu gücün kaynakları göre dağılımını görüyoruz burada.

İletim kayıpları, dünyada standart iletim kayıpları yüzde 2,5 ile 3 olarak kabul edilmekte, son yıllarda 2007, 2008, 2009, 2010'da bunu muhafaza etmişiz. 2009'da 2,26 iken bu sene 2010 sonu itibarıyla 2,82 olmuş yani normal sınırlar içerisindeyiz.

Türkiye elektrik sisteminin işletilmesi. Türkiye Elektrik Sistemi Arz Güvenliği ve Kalitesi Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre işletilmektedir. Kullanıcıların uymaları gereken kriterler hizmet anlaşmalarında ayrıntılı olarak belirtilmektedir.

Sağlanan hizmetler yani bizim üretim şirketlerinden sağladığımız hizmetler, frekans kontrolüne katılım, gerilim kontrolü-reaktif güç desteği, sıcak rezerv sağlanması (sistemdeki ünitelerden herhangi bir anda alınabilecek toplam güç ile talep arasındaki fark), oturan sistemin toparlanması (iletim sisteminin kısmen veya tamamen oturması durumunda en az kayıpla mümkün olduğunca hızlı ve güvenilir bir şekilde arzın müşterilere tekrar sağlanması) Bu hizmetleri biz üretim şirketleriyle görüşerek zorunlu hizmetler kapsamında belirli anlaşmalarla satın almaktayız.

Elektrik pazarı, Ağustos 2006 öncesinde EÜAŞ, yap-işlet, yap-işlet-devret, santraller, özel şirketler, elektriğin satış şekli TETAŞ üzerinden ve özel şirketlerin ya da yine TETAŞ üzerinden ya da

özel müşterilere direkt satımı şeklinde olmaktadır. Yeni Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezinin faaliyete geçmesiyle, bu elektrik satışı EÜAŞ üzerinden PMUM, TETAŞ üzerinden PMUM, özel şirketler PMUM'a satabiliyor. Aynı zamanda TETAŞ, TEDAŞ ve EÜAŞ'tan, TETAŞ EÜAŞ'tan alıp TEDAŞ'lara satabiliyor, EÜAŞ da direkt TEDAŞ'lara satabiliyor, özel şirketler özel müşterilere direkt satabiliyor. PMUM da genelde son tüketici olan TEDAŞ'lar tarafından satın alınmakta PMUM'daki enerji.

Piyasa Mali Uzlaştırma ve Dengeleme Merkezi, Türkiye elektrik sisteminde, ikili anlaşmaların dışındaki kısım Piyasa Mali Uzlaştırma ve Dengeleme Sistemi üzerinde serbest elektrik piyasasında alınıp satılmaktadır. (Türkiye tüketiminin yüzde 22,85'i)

-2006 yılının Ağustos-Aralık döneminde işlem hacmi 2,504 milyon TL/yıl olarak gerçekleştirilmiş olup bu hacmin yüzde 77,12'si kamu tarafından, yüzde 22,88'i özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir.

-2007 yılı Ocak-Aralık döneminde işlem hacmimiz 9,614 milyon TL/yıl olarak gerçekleştirilmiş olup bu hacmin yüzde 64,74'ü kamu, yüzde 35,26'sı özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir.

-2008 yılı Ocak-Aralık döneminde işlem hacmimiz 15,464 milyon TL/yıl olarak gerçekleştirilmiş olup bu hacmin yüzde 59,45'i kamu, yüzde 40,55'i özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir.

-2009 yılı Ocak-Aralık döneminde işlem hacmimiz 17,383 milyon TL/yıl olarak gerçekleştirilmiş olup bu hacmin yüzde 50,72'si kamu, yüzde 49,28'i özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir.

-2010 yılı Ocak-Aralık döneminde işlem hacmimiz 16,246 milyon TL/yıl olarak gerçekleştirilmiş olup bu hacmin yüzde 47,58'i kamu, yüzde 52,42'si özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir.

-2011 yılı Ocak-Eylül dönemi işlem hacmimiz 13,963 milyon TL/yıl olarak gerçekleştirilmiş olup bu hacmin yüzde 34,18'i kamu, yüzde 65,82'si özel sektör tarafından gerçekleştirilmiştir. Geçmiş senelerde kamu işlem hacmi içerisinde yer alan dağıtım şirketlerinden bir kısmının özelleştirilmesi, kamu işlem hacminin yıllar itibariyle düşmesine sebep olmuştur. Yani bu azalan trendin nedeni budur.

Ayrıca, daha önce dağıtım şirketlerinin portföylerinde yer alan serbest tüketicilerin, özel toptan satış şirketlerinin portföylerine kayması ile birlikte, kamu sektörü içerisinde yer alan dağıtım şirketlerinin işlem hacminde düşüş olmuştur. Yani piyasadan daha ucuz elektrik temin eden özel sektör, dağıtım şirketlerinden ayrılarak piyasadan elektrik almaya başlamıştır.

Biliyorsunuz, biraz önce bahsettiğim gibi, Avrupa'yla 18 Eylül 2010 tarihinden itibaren paralel olarak çalışmaktayız yani Avrupa'nın aşağı yukarı 600 bin megavatlık bir puantı var,

Türkiye'nin de 36.200, biraz söylediğim gibi. 636.200 megavatlık bir puantın içerisinde yer almış bulunmaktayız. Yani zor bir sistemin içerisine bizi en son kullanıcı olarak NCOI, UCT sistemi bizi içerisine dâhil etti. Bunun için iki tane proje yaptık. Bir tanesi, iletim sistemi performansının karşılaştırılması Avrupa sistemiyle, ikincisi de frekansın karşılaştırılması. İletim sistemi işletme performansının karşılaştırılması, iki yıl süren projenin neticesinde başarıyla bitirildi çünkü bizim TEK döneminden beri projelerimiz hep BBC projesi, standartlarımız EAG standardı. Bu Avrupa sistemiyle aynı standart olduğu onlar tarafından görüldü. Frekansımızda problemler vardı, bunların iyileştirilmesi için TÜBİTAK ve Avrupa Proje Grubuyla birlikte bizim kendi oluşturduğumuz bu proje grubu bütün santrallerin governor ve stabilizatör ayarlarını yaparak bu frekansı Avrupa sistemine uygun hâle getirdi ve hâlâ işletmekteyiz Yaklaşık bir yılı geçtik. Haziran ayında ticari faza başladık. Ondan önce üç aylık bir deneme dönemi geçti. Deneme döneminde aldığımız enerjiyi karşı ödeyerek, bir para ödmeden o şekilde mahsuplaşıldı. Artık üç dört aydır da şirketler enerjiyi Avrupa'dan alıp ya da Türkiye'den alıp Avrupa'ya satabiliyorlar. Burada neyi kazandık? Burada biz şunu kazandık: Avrupa'nın primer frekans kontrolü yüzde 1, bizim de normalde 700 megavat olan primer frekans kontrol rezerv oluşturma yükümlülüğümüz sistem gereği burada 300 megavata inmiştir, aşağı yukarı 400 megavatlık bir santrali sisteme kazandırmış oluyoruz. Sekonder rezerv olarak da aynı şekilde, 800 megavat oluşturmamız gereken sekonder rezerv bu da 400 megavata inmiştir. Toplamda aşağı yukarı 1 milyar dolarlık bir yatırım Türkiye'ye kazandırılmış oldu.

Tabii, doğusundan batısına kırk beş dakikalık bir zaman farkı olan Türkiye'de puant saatlerinde yazın güneşin yüksek olduğu zamanlarda, öğle saatlerinde oluyor puant; kışın da akşam saatlerinde oluyor. Puant saatlerinde tekrar, bir saatliğine bin-1.500 megavatlık bir puant artışını karşılayacak santral yapmadan Avrupa'dan bu ihtiyacımızı karşılayıp, Avrupa'nın da bizden geçtikten sonra puant saati yani güneş o tarafa doğru batmaya başladığında ya da öğle saatlerinde en etkin olduğu saatlerde onlara yardım ederek, karşılıklı yardımlaşarak böyle bir gereksiz yatırımı da bu vesileyle karşılamış oluyoruz. İki tarafın da burada faydasına olan bir netice çıktı ortaya. Tabii ki Avrupa pazarındaki elektriğin ucuz olduğu zamanlarda Türkiye'nin pazarını piyasayı düşürmek için kullanılacağı, karşılıklı elektrik alış satışıındaki transferlerle o faydayı da söylemeden geçmemek lazım.

Evet, Türkiye'nin mevcut enterkonneksiyon hatlarının burada rakamsal olarak ifadelerini görüyoruz.

Türkiye-Gürcistan, şu anda izole bölge yöntemiyle enerji alabiliyoruz oradan. Yaklaşık 287 megavatlık bir kapasiteyle oradan enerji alabiliyoruz gerektiğinde ama bu hiçbir zaman 70, 80 megavatı geçmiyor çünkü Gürcistan'ın sistemi o kadar düzgün değil. Rusya'yla bağlı olduğu zamanlarda belki bu kapasiteyi artırabiliyoruz.

Türkiye-Azerbaycan, 2 çarpı 132 megavatlık bir kapasite söz konusu.

Türkiye-Ermenistan, hiç çalışmadı şu ana kadar.

Türkiye-İran, 204 megavatlık bir kapasite. 220 kilovoltluk sistem 681; 1510 MVA da 400 kilovoltluk sistem.

Türkiye-İrak arasında 408 MVA'lık bir kapasite var.

Türkiye-Suriye arasında 1005.

Bunlar aslında hat kapasiteleri ama izole bölge yöntemiyle Suriye'ye 400 megavattan fazla veremiyoruz, Irak'a da 400 megavat hiçbir zaman olmadı, 300 megavat civarında hep verdik. Şu anda zaten çekmiyorlar.

Türkiye-Yunanistan arasında 1510 MVA'lık bir hat kapasitesi bu da.

Şu anda 300 megavat Türkiye'den ENTSO-E kurallarına göre deneme işletmesi sırasında Avrupa'ya transferine izin veriyor ENTSO-E, 400 megavat da Türkiye'ye transferine izin veriyor. Bu deneme süresi bitip tam üye olduğumuz zaman da bu kapasite bin-1.500 megavatlara çıkacak inşallah.

Yeni planlanan enterkonneksiyonlar: Türkiye Avrupa ile senkron paralel olarak çalışmaya başladıktan sonra ENTSO-E kuralları diğer komşu ülkelerle olan bağlantılarımızda asenkron paralellik şartlarını gerekli kılmıştır. Türkiye'nin elektrik iletim sisteminde bir enerji köprüsü olabilmesi açısından nihai enterkonneksiyonlar aşağıda açıklandığı şekilde olacaktır. Biliyorsunuz, Avrupa, biraz önce de bahsettiğim gibi, bundan sonra genişlemek istemiyor, Türkiye son nokta. Bizim de bu komşularımızla bu enerji alışverişinin serbest bir şekilde yapılabilmesi için senkron paralel yönteminden farklı bir yöntem olan, araya DC back to back istasyonları tesis edilerek asenkron paralel yöntemini uygulamak durumundayız. Bunun için -burada da biraz sonra bahsedeceğim- Gürcistan bu konuda DC back to back sistemini bin megavat civarına çıkacak şekilde şu anda 350 megavattla inşaya başladı. Biz bu hattın ihalesini yaptık, Mayıs ayında ya da Haziran ayının sonlarında bitirmeyi planlıyoruz. Onlar da Akhaltsike'ye yeni bir trafo merkezi kurdular, buraya DC back to back sistemini inşa ediyorlar. Aşağı yukarı 30 kilometrelik bir hatla da bizim sınırdan bizim yapacağımız 120 kilometrelik bir hatla beraber onlarla asenkron paralel bağlanmış olacağız.

BAŞKAN – Kemal Bey, biraz hızlanalım çünkü daha sunumun yarısına yeni geldik herhâlde.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR (Devamla) – Peki.

İran'la aynı şekilde, efendim, izole bölge yöntemiyle yaklaşık 250-350 megavat arasında bir enerji transferi ithalatı yapabiliyoruz. Bunu da önümüzdeki yıllarda Van'da kuracağımız 600 megavatlık DC back to back sistemiyle asenkron paralel hâle getireceğiz.

Suriye ile Birecik santralinin şalt sahasının yakınlarına biz bir DC back to back sistemi kurarak onlarla da asenkron paralel olarak enerji köprüsü olmayı planlıyoruz.

Irak'la Cizre-Musul arasında enterkonneksiyon hattıyla birlikte Türkiye tarafında iletim güçlendirme yatırımlarının tesisi ihale aşamasındadır. 2012 yılının sonuna kadar bu yatırımların tamamlanması planlanmaktadır. Bu yeni bir hat, bunun ihalesini yapmak üzereyiz. Buraya da DC back to back sistemleri ileriki yıllarda koymak durumundayız. Yani biz komşularımızla, hepsiyle asenkron paralel sistemi oluşturarak Türkiye'nin doğudan batıya, batıdan doğuya elektrik enerjisi köprüsü olmasını hedeflemiştir.

En son 2013'teki planlanan durumu buraya arkadaşlarımız resmetmişler. 2015'te planlanan durum burada resmedilmiş.

TEİAŞ 2011 Yılı Yatırım Programı özeti burada gözükmekte. Aşağı yukarı 650 milyon TL'lik bir yatırım hedefliyoruz.

Tamamlanan projelere şöyle baktığımızda, 335 adet 1 milyar 826 milyon 405 bin TL'lik bir projeyi -335 adet- tamamlamışız. İşletme projeleri 410 milyon 349 bin TL. Tesisi devam eden projeler 118 adet, 1 milyar 74 milyon 498 bin TL. İhale sürecindeki projeler 84 adet, 938 milyon 200 bin TL. Önümüzdeki yıllarda ihale edilecek projeler 497 adet, 3 milyar 370 milyon 674 bin TL. Genel toplamda 1.034 adet proje, 7 milyar 620 milyon 106 bin TL'lik bir projemiz var.

TEİAŞ yatırımlarının gerçekleşmesini burada görüyoruz. Geçen sene bazı nedenlerden dolayı düşük çıktı. Bu sene de kamulaştırma ve ÇED sorunlarından dolayı yavaş gidiyoruz ama bu sanıyorum yıl sonuna ihaleler tamamlandı, ödemeleriyle birlikte gene yüzde 76 seviyelerde tamamlayacağımızı tahmin ediyorum.

Burada yıllara göre kapasite projeksiyonunu görüyoruz.

Üretim kapasite projeksiyonu 2011-2020 arası düşük ve yüksek senaryoda burada tablolar hâlinde açıklanmış.

Tahsis edilen çoklu başvuru kapasitesi... Rüzgârlarla ilgili biliyorsunuz geçtiğimiz ay yaptığımız ihalelerle 1 Kasım başvurularını tamamlamış bulunuyoruz. Tahsis edilen çoklu başvuru kapasiteleri 5.499,6 megavat. Tahsis edilen tekli başvuru kapasitesi 2.057, bu, ihalesiz yapılan kapasiteler. 1 Kasım başvuruları öncesi tahsis edilen kapasite 3.497,15 megavat. İşletme hâlindeki kapasite 2011 Eylül sonu itibarıyla 1.640,55 megavat rüzgâr kapasitemiz şu anda işletmede. Tahsis edilen toplam kapasite 11.053,45 megavat. 1 Kasım öncesinde biliyorsunuz 1 Kasımda açılan kapasite 78 bin megavat, tüm Avrupa'nın rüzgâr kapasitesi gibi bir müracaat oldu. Şu anda 51 bin megavat civarında olan kapasitenin 2 misline yakın yani 1,5 mislinden çok bir müracaat. Bunun tabii elenmesi çok zordu. Aslında puantın yüzde 20'si kadar teknik olarak müsaade edilebiliyor. Bizim puantımız, biraz önce söyledim, 36.200. Biz burada normalde 7.400 megavatlık bir kapasite vermemiz gerekirken işte 11 bin civarında kapasiteyi tahsis edebildik. Tabii, bunun yanında, neye güvendik? Önümüzdeki yıllarda baz santrallerden aşağı yukarı 65 bin megavatlık bir kapasitenin bağlantı görüşünü verdik,

bunun bir kısmı lisanslandı. İşte, bunların tesis aşamasında aynı zamanda tesis edileceğini planlayarak böyle bir cesaretle işe girdik, inşaallah olur, bir sıkıntı yaşamayız.

Evet, güneş enerjisiyle ilgili burada alınabilir kapasitelerin yoğun olduğu Türkiye’deki güneş potansiyelini görüyoruz. Biliyorsunuz 600 megavatlık kapasite şu anda web sitesinde yayınlandı, açıklandı, müracaatlar alınacak.

Büyük bir projemiz var. Bu Marmara Denizi’nin kuzeyine yığılan üretim santrallerinin yaklaşık 1.600 megavatlık İdaş’ın, bin megavat civarında Enerjisa’nın ve ayrıyeten bin megavatlık daha müracaat var. Bunların tüketim noktası olan Çanakkale Boğazı üzerinden Trakya, Çorlu, Çerkezköy ve İstanbul Ünimar tarafına taşınması projemiz var. Bunun mutlaka gerçekleşmesi lazım, aksi takdirde İstanbul tarafı sıkıntıya girecek ve biz bu enerjiyi taşıyamamış olacağız.

Burada kâr-zarar tablosunu görüyoruz 2009 yılında.

Borç ve alacaklarımız da burada resmedilmiş tabloda.

Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Kuruluşla ilgili olarak dört adet öneri bulunmakta.

İlk öneriyi okutuyorum:

Öneri 1) Yüksek Denetleme Kurulu Üyeler Kurulu’nun 19.01.2010 tarihli toplantısında kabul edilen ve TEİAŞ 2009 Yılı Denetim raporu ekinde yer alan “İvedi Durum Raporu” ile ilgili olarak; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Teftiş Kurulu tarafından düzenlenen 02.12.2010 tarih ve 152 sayılı Bakan Olur’una havi 10.11.2010 tarih ve 139-21-201/4 sayılı İnceleme Raporu ile bağlantılı ve sistem kullanım anlaşmalarına ait uygulamaların yasal dayanağı ile ilgili hususların incelenerek sonuca bağlandığı, fakat İnceleme Raporunda İvedi Durum Raporunda istenilen Boyabat Bağlantı Hattının yapımıyla ilgili iddiaların özel ve teknik çalışma gerektirmesi genel işleyişle ilgisi olmayan konular içermesi nedeniyle ayrı bir Raporda ele alınacağı belirtildiğinden, Boyabat Bağlantı Anlaşmasına ilişkin söz konusu soruşturmanın bir an önce tamamlanması önerilir.

BAŞKAN – Evet, şimdi, önerinizi daha açık dille ifade edersiniz ona göre de arkadaşlarımızdan cevabı alalım, Komisyon üyesi arkadaşlarımız da konuya daha detaylı vâkıf olsunlar.

Buyurun Mahmut Bey.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, İvedi Durum Raporu’muzu ben özet olarak kısaca size arz edeyim.

Efendim, 4/8/2002 tarihinde yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği’nin 38’inci maddesinin altıncı bendine göre, sisteme elektrik verme veya sistemden elektrik alma durumunda TEİAŞ gerekli enerji iletim hatlarını yapmakla görevlendirilmiş. Yeterli finansmanın olmadığı

durumlarda, söz konusu yatırımın bağlantı yapmak isteyen tarafından yapılabileceği veya finanse edilebileceği düzenlenmiş. Bu durumda, gerçekten, yatırım tutarı, bağlantı ve sistem kullanım anlaşmaları çerçevesinde iletim bedelinden düşülecek. Yani yatırım bedeli de sistemdeki kullanım bedelinden düşülecek, bu şekilde programlanmış. 26 Temmuz 2008 tarihinde 5784 sayılı Kanun'la 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na eklenen geçici 14'üncü madde ile yapılan yatırım geri ödemenin en fazla on yılda yapılması kararlaştırılmış. Başlangıçta böyle bir süre öngörülmemiş iken eğer on yılı aşan bir sürede amorti veya karşılanacak ise bu yılın sonunda İletim AŞ'nin sistemi yapan veya yatırımı yapanlara bir ödemesi söz konusu olmuş. Bu Yüksek Denetleme veya Sayıştayımız tarafından önemsenmiş.

28/6/2003 tarihinden itibaren yapılan uygulamalar ile 212 milyon lirası 2008, 2009 yıllarında olmak üzere 419 milyon liralık bir harcama yapılmış bu kapsamda. Oysa 4734 sayılı Kanun'un 1/1/2003'te yürürlüğe girmesiyle söz konusu işler bu Kanun kapsamında olmasına rağmen istisna da edilmemiş. Yani uygulama başlamış ama yeni ihale mevzuatının devreye girmesiyle bu uygulamanın hukuki dayanağı kalmamış hâle gelmiş. 26 Temmuz 2008 tarihinde yürürlüğe giren 4628 sayılı Kanun'a eklenen 14'üncü maddenin uygulaması için de usul ve esasların belirlenmesi öngörüldüğü hâlde bu usul ve esaslar da belirlenmemiş. Yani geldiğimiz noktada 419 milyon liralık bir harcamanın yapıldığı, bu harcamayla ilgili mevzuat açısından dayanağının olmadığı orta yere çıkmış. Bu durumda özellikle 26 Temmuz 2008 tarihine kadar 38/6'ncı madde kapsamında yapılmış olan 207 milyon liralık bağlantı anlaşmasının yasal dayanağı ve sonraki yapılan 212 milyon liralık şeyin de mesnedi, usul ve esasları yapılmadan yapılmış.

Yaptırılan tesislerin geçici kabul sonrasında tahminî birim fiyatlar kitabına göre güncellenen birim fiyatlarla teslim alınacağı, fakat bu teslimden önce fiziki maliyetin hesaplanacağı, fiziki maliyet daha düşük ise fiziki maliyet üzerinden devralınacağı öngörülmüş fakat ne literatürde genel kabul görmüş fiziki maliyetle ilgili bir tanım var ne de bu sözleşme kapsamında fiziki maliyetin ne olduğu tanımlanmamış. Dolayısıyla, yapımı tamamlanan birçok iş fiziki maliyet tanımından kaynaklanan sözleşmelerde yer alan açmazdan dolayı TEİAŞ tarafından devralınamamış. Bu bir taraftan 500 milyon liralık bir yatırım yapıldığı hâlde, yer yer de kullanıldığı hâlde aktifleştirememeyi, dolayısıyla amortisman ayırlamamasını, tabii bunu aktifleştirirken de yapımçı şirketlerin hesabına alacak kaydedilememesini gerektirmiş. Dolayısıyla, bilançomuzda bu miktar kadar bir aktifimize kayıt yapılması gerekir iken ve bunların üretimde maliyetlere vermek suretiyle amorti edilmesi gerekirken yapılamamış. Dolayısıyla, fatura kesilemediği için yapımçı firma tarafından ödenmesi gereken katma değer vergisi de ödenemez hâle gelmiş. Bütün durum böyle olmasına rağmen uygulama da devam etmiş.

Sayıştayımız olarak bu aşamada özellikle yapılan yatırımın on yılın sonunda iletim bedelinden düşülemeyen kısmının geri ödemesi de söz konusu olduğu için İvedi Durum Raporu' muz düzenlenmiş. İvedi Durum Raporu' muzda konunun içinden çıkılmaz bir hâle gelmesi, buna rağmen uygulamaya devam edilmesiyle raporda ayrıntısı verilen 300 kilovoltluk Boyabat-Kurşunlu Enerji İletim Hattı'nın incelenmesi istenmiş. Firmalara yaptırılacaksa bu tesislerin önceden ilkelerinin belirlenmesi, objektif kriterlere bağlanması istenmiş, ayrıca içinden çıkılmaz hâle gelen bu uygulamaya son verilmesi istenmiş.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, önerimizin sisteme ilişkin kısmıyla ilgili hemen gerekli incelemeyi yapmış, tıkanıklığı açmış ama Boyabat' la ilgili olan kısım soruşturma gerektiği için onun ayrı bir rapora bağlanması şeklinde görüş belirtmiş. Bizce de uygun bir yaklaşım. Onu beklemiş olsaydı sistemdeki tıkanıklık devam edecek idi.

Efendim, biz İvedi Durum Raporu' muzdan sonraki gelişmeleri şöyle gördük: 31/12/2009 tarihi itibarıyla 114 milyon lira tutarındaki tesisin sabit kıymet girişleri yapılmış. Geri ödemeye ilişkin yatırım tutar ve süresi ile usul ve esaslarının belirlendiği geri ödemeye esas gerçekleşen yatırım tutarı tespit metodolojisi yayınlanarak yürürlüğe girmiş. Konunun yönetim kuruluna sunulmaya başlaması ile yetki limitleri açısından ortaya çıkan sıkıntılar giderilmiş. İlgili daireler arasında koordinasyonun sağlanmasına ilişkin olarak gereken çalışmalar başlatılmış.

Efendim, Enerji Bakanlığı müfettişleri incelemelerinde yapılan işlerle ilgili cezai, hukuki ve disiplin yönünden herhangi bir işlem önermemiş fakat idari olarak yapılması gerekenleri on bir madde hâlinde çok ayrıntılı bir şekilde belirtmiş. Genel Müdürlüğe talimat edilmiş, Genel Müdürlüğün de bunlar üzerindeki çalışmalarının olumlu bir şekilde devam ettiğini görmemiz üzerine müfettiş raporunun incelenen kısmının yeterli olduğu şeklinde görüşümüz oluştu.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kemal Bey, şimdi sizi dinleyelim yani konunun diğer tarafı olarak. Bir kısmını gerçi Sayıştay temsilcisi arkadaşımız ifade etti ama.

Buyurun.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Evet, efendim, hayhay.

Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii buradaki belirsiz unsur şuydu: Yani bu yapılan tesislerin bir defa -4628 sayılı Yasa- TEİAŞ bununla ilgili bağlantı görüşü verir. Bağlantı görüşü verdikten sonra bu bağlantı görüşü EPDK' ya gitmekte, EPDK da bu bağlantı görüşüne lisans vermekte, bunun devamı olarak da bağlantı anlaşması yapılmak zorunda. Yani bağlantı görüşü verdikten sonra siz bunu bağlantı anlaşmasıyla nihayettlendirmek zorundasınız.

Bu ne demek? Bu şu demek: Yani 4734 sayılı Yasa'ya göre bu yapılabilir miydi? Bence yapılamaz. Niye yapılamaz? Çünkü siz bunu bu Yasa'ya göre birisi bir santral yapacak diye yaparsanız yarın öbür gün global bir kriz olur, şu olur bu olur, adam santralden vazgeçerse bu sefer "Neden sen gerekli tedbirleri almadan bir iletim hattı ya da bir trafo merkezi yaparak kamunun parasını boşa giderdin." şeklindeki bir soruşturma söz konusu olacak. 4628 sayılı Yasa işte bunun için, bu işin önünü açmak için TEİAŞ'a bu görevi vermiş. TEİAŞ da bununla ilgili, Sayın Sayıştay Başkanımızın söylediği gibi eksiklikleri vardı, bunları bir türlü tamamlayamıyordu. Bunu bir öz eleştiri olarak söylemem lazım. Yani fiziki gerçekleşmenin aslında sahada belli olmasına rağmen yani nedir? Kaç direk yapılmış, ne kadar izolatör kullanılmış, ne kadar iletken kullanılmış bunlar belli olmasına rağmen, arkadaşlarımız "Ya bu bir ihale unsuru değildir, biz bunu tespit edemiyoruz. Bunu tespit edersek başımız sıkıntıya girer." şeklindeki bir yaklaşımla bunu tespit etmekte zorlandılar.

Bu nasıl aşıldı? Biraz önce Sayın Başkanın söylediği gibi, biz bu İvedi Durum Raporu'ndan sonra bağlantı anlaşmalarını Yönetim Kuruluna getirerek, bunun yatırım programındaki bir ihale gibi değerlendirilmesi, arkasından da geri ödemeye esas olarak TEİAŞ'ın yıl içinde kendi gereksinimleri için yani kendi sistemini büyütmek için yaptığı iletim yatırımları, trafo merkezi ya da iletim hattı bazında bunların yaptığımız ihalelerde en düşük maliyetli eş değer rakamı alarak geri ödemeye esas tutulması "Zaten ihale de yapsaydım işte netice bu çıkacaktı, bundan geri ödüyorum." şeklindeki bir metodoloji.

İkinci husus da eğer TEİAŞ bunu yapacaksa, yatırımı yapacak, tesisi yapacak kişiye -santral ya da bir trafo merkezi, havza trafo merkezi, adı neyse- bu olduğunda bunu kişiye teklif edecek "Ben yaparsam bunu ben ihale programına alacağım. Gelecek sene ihale programında yayınlandıktan sonra bunu ihale edebilirim. Bunun da gerçekleşme süresi bir, bir buçuk yıldır. Toplamda iki buçuk, üç yıl içerisinde bu tesisi sana hazır ederim." diyorum ama bunu böyle yapmam da yetmez, sen bana bunun için benim yapacağım yatırım kadar bir teminat vermek zorundasın. Neden? Çünkü yarın öbür gün sen bu yatırımı yapmaktan vazgeçersen ben bu teminatı kendime garanti olarak alıyorum." Dolayısıyla, bu sıkıntı böylelikle aşılar Sayın Başkan.

Şimdi, Boyabat'la ilgili durumu arkadaşlarım mutlaka şimdi biraz sonra dinleyeceğiz hep beraber. Bizce Boyabat'taki durum neydi? Boyabat'ta biz kendimiz TEAŞ'tan bölündükten sonra bu dairelerin içindeki uzmanların bir kısmı TETAŞ'a, bir kısmı EÜAŞ'a, diğer şirketlere geçmiş oldular bölünme esnasında. Dolayısıyla, nedir, neden geçtiler? İşte, unvan almak için, herhangi bir nedenle diğer şirketlere geçmeyi tercih ettiler. Dolayısıyla, biz bu konuda bu dairede çok zayıftık. Yani projeleri yapamaz vaziyete geldik, yeni bir proje, yeni bir tip proje oluşturamaz vaziyete gelmiştik. Dolayısıyla, daha sonraki zamanlarda da TEİAŞ olduktan sonra da bazı böyle tecrübeli, yetişmiş kişilerin de özel sektöre transfer olmasıyla iyice zayıfladık. Dolayısıyla, biz bu vesileyle sistemin

ihtiyacı olan çift devre 1272 MCM'lik 400 kilovoltluk bir hattın tip projesini de bir firma kanalıyla, aynı bağlantı anlaşmasında yaptırabilmeyi hedeflemişken bunun tabii "TEİAŞ proje kriterlerine başkalarına belirletiyor." şeklindeki bir durumla karşı karşıya kaldığımız için bunu tekrar incelemeye aldık biz de. Yani gittik "Ne yapabiliriz?" diye hattın güzergâhını gezdiğimizde Karadeniz Bölgesi, biliyorsunuz hepiniz, genelde heyelan bölgesi, çift devre bir hattın, bir direğin heyelanda yıkılmasıyla yaklaşık 3 bin megavatlık bir gücün taşınması hedeflenmişken hiç taşıyamaz bir vaziyete geleceğiz ve bu tabii TEİAŞ'ın da yapamadığı hizmetten dolayı bir sorumluluk altında olması manasına geliyor. Bu piyasa yapısı içerisinde sorumluluklarımız çok arttı. Dolayısıyla, biz bunun tekrar bağlantı anlaşmasını firmaya revize etmeyi teklif ettik. Dedik ki: "Bakın, bu sizin üretiminiz için de tehlikeli. Biz bunu ayrı ayrı iki tane hat yapalım, maliyetleri de çift devre hatla ayrı ayrı iki hattın maliyetleri tesis açısından aynı. Bunun bir tanesini şu anda size gerekmiyor. Bir taraftan sizi Altinkaya'ya bağladık, bir taraftan da bu bağlantının daha iç noktalara taşınması olan projesinin tek devresinin bizim tarafımızdan, tek devresinin de sizin tarafınızdan, elimizdeki mevcut tip projelerin yapılması uygundur." Onlar da bu riski görünce dediler ki: "Tamam, değiştirelim." Ve bağlantı anlaşması elimizdeki olan tip projelerle tekrar yenilendi, yapıldı. Dolayısıyla, bize göre diğer yapılan bağlantı anlaşmalarından bir farkı kalmadı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Aykut Bey.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; öncelikle bugünkü programda ve diğer programlarda son derece önemli kamu iktisadi teşebbüslerine az bir zaman ayrılmıştır. Bu durum çalışmaların uzamasına sebebiyet verecektir çünkü devletin milyarlarca lira varlığını kullanan kamu iktisadi teşebbüsleri söz konusudur. Bunu öncelikle söyleyeyim çünkü raporda da ağır şeyler var, öneriler var.

İkincisi, benim izleyebildiğim kadarıyla yani bu rapordan anlayabildiğim kadarıyla -çünkü teknik bir rapor- idare kanuna paralel olmayan bir yönetmelik çıkarıyor, 5784 sayılı Kanun başka bir şey söylüyor, yönetmelik başka bir şey söylüyor. Sonuçta yürütme organı yasama organının üzerinde değildir. Yasama organı iradesini ortaya koymuş, süre tanımış on yıl diye; siz onu süresiz yapamazsınız. Yani siz yasama organı değilsiniz, kanun neyse onu yapmak durumundasınız.

İkinci husus, gene kanun koyucu size harcamalarınızı Kamu İhale Kanunu'na göre yapmanız konusunda talimat veriyor. "Biz öyle uygun gördük." diye siz bunu gideremezsiniz. Sonuçta devletin bütün kurumları Kamu İhale Kanunu'na göre harcama yapmak zorunda ve bu Kamu İhale Kanunu harcamaların nasıl yapılacağına, hangi şartlarda ihaleye çıkılacağına, bu ihalelerde hangi kurallara uyulacağına, sözleşmelerin nasıl yapılacağına yönelik bir kamu ihale mevzuatı var. Ne yazık ki idareler bu kamu ihale mevzuatına girmemek için büyük bir çaba gösteriyor çünkü kamu ihale

mevzuatı profesyonel olarak burada herhangi bir suistimali engellemek, kamu zararını engellemek için bir bütünlük içerisinde yazılmış bir kanun. Burada da benzer bir durumu görüyoruz.

Şimdi, burada, devletin 418 milyon lira parası harcanmış. Siz diyorsunuz ki “Biz ihale yapsaydık da böyle olurdu.” Zaten bizim denetim yapmamıza da gerek yok, kurumlar çok iyi olduğu için, denetim yapsak da aynı şey olacağı için denetim de yapmayalım. Böyle bir mantıkla devlet yönetemeyiz. Kamu kaynağını kamu ihale mevzuatı kapsamında

harcamak zorundasınız. “Şimdi sorun düzeltilmiş.” diyor sayın denetçiler. Sorun sadece bundan sonrası için düzeltilmiş. Yetkisiz olarak yapılan bu harcamalar ne olacak? Çünkü Kamu İhale Kanunu diyor ki: “Benim belirlediğim şartlarda devletin parası harcanabilir. Onun için geçmişe yönelik bu tip düzenleme yok ama ne yazık ki bu Bakanlıkta böyle bir kötü alışkanlık var. Daha önce kömür işinde de benzer bir şey oldu, kömürde de ihale yapılmaksızın milyarlarca dolar harcandıktan sonra “Kamu İhale Kanunu’na tabi değildir.” diye bir satırlık bir şeyle geçmiş aklanmaya çalışıldı. Bu mümkün değildir. Sonuçta kanuni yetki olmadan bu para harcanmıştır ve eminim ki bir gün hesabı sorulacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, o tartışmaya girmek için söylemiyorum ama “KİT Komisyonunda gayet sıkı bir denetim yapılıyor.” şeklinde dün Genel Kurulda da ifadelerde bulunuldu Sayın Grup Başkan Vekili - sizin- tarafından. Şimdi, burada...

BAŞKAN - “Sıkı denetim” demedik de “özgür bir ortam” dedik.

NECATİ ÖZENSOY (Devamla) – Yani şeffaf, işte her şey dört dörtlük anlamında söylendi. Buradaki Komisyonda bulunan siz dâhil olmak üzere herkesin iyi niyetinden şüphe etmiyoruz. Bu konuda iyi niyet yetmiyor ama. Yani işte, fiziki şartlar noktasında KİT Komisyonunda yapılan denetimin yetersizliğini önce burada görüyoruz. Şu anlamda görüyoruz: Şimdi, bir yıl yapılan, Yüksek Denetlemenin veya şimdi Sayıştayın yaptığı denetim raporları bize dün geliyor. İşte, ivedi raporla yapılan Enerji Bakanlığının...

BAŞKAN – Dün değil de cuma günü.

NECATİ ÖZENSOY (Devamla) – Bana dün geldi, bana dün geldi. Yani buraya cuma günü gelmiş olabilir de...

BAŞKAN – Sizin makamınıza da üç defa telefon açılmış.

NECATİ ÖZENSOY (Devamla) – Yani, bilemiyorum, dün geldi. Cuma günü gelmesi de çok fazla bir şeyi fark ettirmiyor yani cuma gününden bugüne arada çok zaman bir zaman yok, bir yılda yapılan denetimi üç günde de inceleme şansımız yok sonuç itibarıyla. Hele hele o Teftiş Kurulunun

raporunu akşam ben geç saatlere kadar okuyup anlamaya çalıştım. Yani o kadar karışık, işte, ona atıfta, buna atıfta bulunuluyor falan da sonuç itibarıyla anladığım şu Teftiş Kurulu raporunda: “Her türlü yapılan yanlışla rağmen, sonuçta kamu zararı oluşmadığı için bunlar göz ardı edilebilir.” Şimdi, sonuçta, tabii, yani, Teftiş Kurulunun, o rakamlara detaylı bakılmadığı için, hakikaten kamu zararı oluştu mu oluşmadı mı, bunu da çok da ortaya koyması doğru değil, bir.

İkincisi, orada yine Sayıştayın ifade ettiği, yine raporda ifade edilen şu var: Bütün bu anlaşmalar yapılmadığı için kesilmeyen faturalar var, dolayısıyla oluşmayan KDV’ler var. Şimdi ben özel sektörden geldiğim için bir şey sorayım: Yani ben faturasız bir mal taşısam, yolda beni vergi denetmeni çevirse “Kardeşim, ben bunu imal ettim ama daha faturalandırmadım, işte, birtakım sözleşmelerim vesairelerim, hukuki problemlerim var, yani bir sene sonra ben bunu faturalandıracağım, çok iyi niyetli bir üretim yapıyorum.” desem vergi memuruna, vergi memuru bana ceza kesmeyecek mi veya işte, işlem yapmayacak mı?

Şimdi, bununla ilgili vergi mevzuatından 400 milyon gibi, 418 milyon gibi iş yapıyor, bunun dışında, o işin akabinde TEİAŞ’ın alacak verecek noktasındaki hiçbir faturalandırması olmuyor, bütün bunlar dolayısıyla Anayasa’daki eşitlik ilkesine uymayan sonuçlar ortaya koyuyor. Bununla ilgili de Teftiş Kurulunun yaptığı raporda, hiçbir idari soruşturmaya gerek olmadığı, sadece tavsiye kararlarının olması gerektiği söyleniyor.

Bir de arkasından şunu da sormak lazım: Yani bütün bu gelişmeler neticesinde geldiğimiz sonuca bakarak diğer kurumlar veya TEİAŞ bu tür uygulamalara devam edebilir, bu tür uygulamalar neticesinde de Teftiş Kurulunun son tavsiye kararlarını yerine getirdi mi de her şey tamam olur kanaati oluşuyor. Bütün bunları değerlendirmek lazım. Bütün bunları, böyle burada bu öneriyi “Her şey yerine gelmiştir.” diyerek kapatırsak bu işin içinden çıkamayız diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkan, çok değerli KİT Komisyonu üyesi milletvekili arkadaşlarım; bugünkü duruma kadar KİT’lerde gördüğüm ve bugün de devam eden denetimdeki ortak aksaklıkları belirtmekle başlıyorum. Yani ben bu sene seçilen bir milletvekili olarak denetimlere baktığımda, 2008, 2007 ve eski denetimlerden bugüne doğru geldiğimizde, şöyle geriye de baktığımızda... Yeni başladım. Denetimlerin tabii sadece bugün itibarıyla ele alınması çok doğru değildir. Bu anlamda da 2007, 2008, 2009 gibi raporlarla bugüne geldiğimizde, bilgi sahibi olmadığımızdan dolayı baktığımızda şunu görüyorum ortak noktada: Bu raporların ya da -özellikle kelimeleri çok hassas kullanmaya dikkat edeceğim- burada bize gelinceye kadar çoğu şeyin -2007, 2008, 2009 gibi- denetleme ve bürokrasiden gelerek, alt komisyonlardan buraya, bize gelinceye kadar zaten denetimdeki maddelerin ve içeriklerin olabildiğince süzgeçten geçirilerek, bir başka deyişle de

denetimin bize birkaç maddesinin ve gün geçtikçe de elenmeden iyi denetimin yapılmadığını tespit ettim.

Şunu söylemeye çalışıyorum: Burada eğer az önceki ifadelerden ve Denetleme Kurulundaki arkadaşlardan baktığımızda da “Denetleme niçin yapılır, neden yapılır ya da sadece buradaki birkaç öneri, birkaç maddeyle mi gelir?” sorularının karşılığında da ve aynı zamanda buradaki denetçi arkadaşlarımızın bugünkü ve dünkü konuşmalardan arkadaşlarımızın saptadığı gibi, burada yarım saat veya bir saat içerisinde olabildiğince bunların hepsinin, birkaç maddeyle ya da burada sadece yüzeysel oylamayla veya görüşmelerle bu işin denetlenemeyeceğini belirtmekle başlıyorum. İfademde şu net: Burada denetimdeki ifadelerde ve geçmişte özellikle dikkat edilmeyen ve özellikle de atlanan maddelerin ve ifadelerde de çok karıştırılarak ama sonuçta da bizim için önemli olan şu ifadelerin yer almadığını görüyorum: Yetkililer hakkında niçin, neden ya da soruşturma ya da kanun maddesi hakkında neden... Veya yüksek her mevkideki insanların sorumluluk parası almasına rağmen, yukarıdaki Genel Müdürdən aşağıdaki denetçiye kadar arasındaki ilişkiler de dâhil olmak üzere, bunların maddi manevi sorumlulukları ve atamaları olmasına rağmen, onlarla ilgili aldıkları yanlış kararlardan, uygulamalardan niye ifadelerde ve soruşturma açılıp açılmadığı, denetlemelerden sonra, 2007, 2008, geçmişteki raporlarla birlikte denetlemelerde baktığımızda, bunların gözden kaçırıldığı ve idari soruşturmanın, yasal soruşturmanın ya da geri dönüşüm anlamında parasal soruşturmanın olmadığını görüyorum. Bugün de bu madde içerisinde baktığımızda, o kadar karmaşık ifadelerden, öyle veya böyle, esas olan sorun şudur: Buradaki maddelerde belirtilmeye çalışılan 4704 sayılı Kanun’a, 4628 sayılı Kanun’a uyulmuş mudur uyulmamış mıdır? İfade budur. Uyulmadıysa gerekli işlemler neden yapılmıyor? Yani bu işlem örtbas edilmek için “Ben şöyle yapıyorum, yönetmelikler çıkarıyorum, bu böyle olursa, bunu böyle kamufle edersek, şunu şöyle yaparsak...” gibi ifadeler bence olayın örtbas edilmek ve şekillendirmektir. Yani siz sonradan...

BAŞKAN – Kim, örtbas etmek isteyen Ali Bey?

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Efendim?

BAŞKAN – Kim? Yani Sayıştay mı örtbas etmek istiyor, kim örtmek istiyor?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Teftiş Kurulu, Enerji Bakanlığı Teftiş Kurulu.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Evet, evet, evet, Teftiş Kuruluna söylüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Enerji Bakanlığının Teftiş Kurulu.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Evet, yani buna söylüyorum. Çok net, bu konuda net söylüyorum, ifadeleri de söylüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Enerji Bakanlığının Teftiş Kurulu tarafından olay örtbas ediliyor.

BAŞKAN – Şimdi, Aykut Bey, Ali Bey konuşuyor.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Ha yok, yok, raporlardan bahsediyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz niye konuşuyorsunuz Sayın Başkanım yani Ali Bey konuşurken?

BAŞKAN – Sen niye konuşuyorsun? Ben Başkanım ya!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Sen” diyemezsin! Ben sana “sen” demiyorum, sen de bana “sen” diyemezsin!

BAŞKAN – Peki. Ben Başkanım, siz niye müdahil oluyorsunuz?

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Müsaade eder misiniz. Evet, arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Başkan olarak ben konunun aydınlanması anlamında “Kim örtbas ediyor?” diye soruyorum.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Size ne oluyor da oradan havaya giriyorsunuz? Söz verdim, konuştunuz.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Başkan, müsaade eder misiniz. Müsaade eder misiniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kesemezsiniz.

BAŞKAN – Sen kesiyorsun sözünü, siz kesiyorsunuz.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Sevgili arkadaşlar, müsaade eder misiniz. Ben Denetleme Kurulunun...

BAŞKAN – Yapma Allah aşkına, kendi arkadaşına saygılı ol!

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Lütfen Başkan, dinler misiniz.

BAŞKAN - Buyurun Ali Bey.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Ben Denetleme Kurulundan bahsediyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Milletvekiline “sen” diye hitap etmenizi...

BAŞKAN – Tamam Haydar Bey, size de “siz” diye hitap ederiz.

Buyurun Ali Bey.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Evet, çok değerli arkadaşlar, buradaki Denetleme Kurulundan bahsediyorum, yani burada bir teftişten bahsediyoruz, önümüze getirilen raporlardan bahsediyoruz en son hâliyle. Burada onlar önemlidir.

Şimdi, aşama şudur: Orada incelenir, raporla olur, ilişkiler vardır, alt komisyona gelir, raporlar ona göre ilişkilerle düzenlenir düzenlenmez, o safhalara girmek istemiyorum ama net şunu söylüyorum: Burada bu denetimlerin net olarak doğru bir şekilde yapıldığını tespit etmek için söylüyorum. Onun için de buna uyulmuyorsa denetleme... Yani Denetleme Kurulu, bugün bu raporları hazırlayan arkadaşlar niye net olarak, Başkanlık, Teftiş Kurulu Başkanlığı niye net olarak bize bunları getirmiyorlar? Bu kadar basit.

Şimdi, ifade... Arkadaşlar, böyle çok efendim kibarca, yuvarlayarak, böyle, böyle, böyle, sonuçta böyle oldu, aşamalardan geçiyor, "Boyabat'ta da şöyle olacaktı." diyor. Efendim, böyle bir şey yok, böyle bir ifade yok. Yasal zorunluluk var, yasa var, yönetim var, bir şekil vardır özel sektör de dâhil olmak üzere. Cevap, el cevap... Cevap diyor ki bu tarafta: "Bu böyle olursa şirket şöyle olacaktır, böyle olacaktır." Yok öyle bir şey efendim. Burada ihale yapılmış mıdır? Yapılmamıştır. Kanuna uydunuz mu uymadınız mı? Biz bunu denetlemek zorundayız. Onun için şunu net söylüyorum: Burada bu yetkililer hakkında işlem yapılmış mıdır yapılmamış mıdır? Niçin bu aşamaya gelinmiştir? Bu safha ikinci defa bugün yine gelmiştir. Niye bu yıllardır bu safhada, yine buraya kadar devam ediyor ve niçin bu işlemlerin, gerekli arkadaşların üzerinde bir soruşturma ya da bir yetki kullanılmamıştır. Bunların, bu soruların net cevabını istiyorum ki ancak biz de denetlemeyi böyle yapalım.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, birkaç dakika müsaade istiyorum sizden çünkü diğer söz talep eden arkadaşlar da var.

Şu konuyu bir kere, önce net bir şekilde ortaya koyalım: Burada Sayıştay Temsilcisi arkadaşlarımız da var, 2, 4, 6, 7 kişilik bir heyet olarak yanımızdalar. Kurum temsilcileri arkadaşlarımız orada, Bakanlık temsilcisi arkadaşlarımız burada, basın burada. Şimdi, biz burada birtakım şeyleri söylüyorsak arkadaşlara soracağız. Madem diyorsunuz ki "Bu denetim yapılmıyor.", net istediğiniz şekilde yapılmıyor... Niye yapmıyorsunuz? Yani yapmıyor musunuz? Yani nasıl yapıyorsunuz, şu denetimi nasıl yapıyorsunuz, bir anlatın bakalım. Artı, bir de şu raporda...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Teftiş Kurulunun raporundan bahsediyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Teftiş Kurulu raporundan bahsetmiyoruz burada, önce Sayıştay raporunu konuşuyoruz. Teftiş Kurulu raporunu da görüşeceğiz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Teftiş Kurulu raporundan bahsediyoruz. Teftiş Kurulu, bir müfettiş Türk Ceza Kanunu'na göre suçla karşılaştığında...

BAŞKAN – Aykut Bey, bakın, Ali Bey yanınızda oturuyor. Eğer farklı bir şey söylüyorsa, yani "Hayır, ben Teftiş Kurulu raporundan bahsediyorum." diyorsa, kastettiği oysa, müsaade buyurun, kendisi söz alsın, neyi kastettiğini bir daha açık bir şekilde ortaya koysun, biz de Bakanlık Temsilcisi arkadaşımıza söz verelim. Kastettiğiniz Sayıştay raporları mıdır?

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Teftiş Kurulunun raporundan bahsediyorum.

BAŞKAN – Evet, Bakanlık Temsilcisi, soruyu size yöneltiyoruz. Siz Bakanlık Teftiş Kurulu olarak size iletilen konularla ilgili olarak ne yapıyorsunuz? İncelemeniz nasıl?

Buyurun...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, özür diliyorum, Bakanlık Temsilcisinden önce söz almak istiyorum usul hakkında.

BAŞKAN – Bakın, bir dakika... Bir dakika...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Siz bürokratlarla Cumhuriyet Halk Partisi ve muhalefet partisi milletvekillerini karşı karşıya getiriyorsunuz. Çok yanlış, hiç hoş değil.

BAŞKAN – Bir dakika... Bir dakika... Bir dakika... Şimdi, burada arkadaşlarımız denetimin yapılmadığı iddiasında bulunacak, buradaki kamu kurumu temsilcisi arkadaşlarımızın işleri...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, üslubunuz bir devlet üslubu değil.

BAŞKAN – Bakın, sizin üslubunuz devlet üslubu oluyor da...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz şimdi buranın kralı değilsiniz!

BAŞKAN – ...siz burada Sayıştay denetçisi arkadaşlarımızın denetimi yapmadığını, Başbakanlık Teftiş Kurulunun denetim yapmadığını...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, siz buranın kralı mısınız?

BAŞKAN – ...Bakanlık Teftiş Kurulunun denetim yapmadığını söylüyorsunuz...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Gidin bir Plan Bütçe Komisyonuna, komisyon nasıl yönetilir görün. Ne söylesek kesiyorsunuz, olmaz böyle bir şey ya!

BAŞKAN – Kim kesiyor?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz kesiyorsunuz!

BAŞKAN – Lütfen! Lütfen!

Bakın, burada bizim AK Partili arkadaşlarımız var, ne kadar sabırla dinliyorlar. Şu Komisyonun tutanaklarını...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Henüz söylerken kesiyorsunuz.

BAŞKAN – Aykut Bey, şu Komisyonun tutanaklarını alın, toplantı süresi eğer on saatse, milletvekili arkadaşlarımızdan söz alıp da konuşan en fazla sizsiniz ve Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Onlar da konuşsun, biz mi engelliyoruz?

BAŞKAN – Bakın, hayır, burada mümkün olduğu kadar...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Onlar da konuşsun, biz mutlu olalım.

BAŞKAN – Biz Komisyon olarak süre sınırlaması koyabilirdik. Biçim olarak yapabiliriz bunu, yani konuşma süresi üç dakika deriz, beş dakika deriz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kapatabilirsiniz de, yani bir kanun teklifi, kapatırsınız.

BAŞKAN – Ama şu hakkı lütfen teslim edin: Komisyon toplantıları başladığı andan itibaren söz isteyen bütün arkadaşlarımıza mümkün olduğu kadar sınırlama koymaksızın, üstelik de birden fazla, iki defa, üç defa, söz talep eden arkadaşlarımıza defaatle söz verdik.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, bu bir lüks değil.

BAŞKAN – Şimdi, “lüks” dediğimiz bir şey yok ama toplantıyı sürdürmemiz lazım. Fakat bizim sizden ricamız şu: Yani “Burada denetim yapılmıyor, denetim yaptırılmıyor.” gibi söylemleri sık bulmuyorum, bir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Söyle bakalım Bakanlık Temsilcisi...” Böyle bir üslup var mı ya?

BAŞKAN – Hayır... Bir dakika...

İkincisi: Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlar her şeyi, vatani seviyor, her şeyi çok düzgün, AK PARTİ’li, MHP’li arkadaşlar sevmiyor, bürokratlar sevmiyor, Sayıştay temsilcileri sevmiyor. Böyle bir şey yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Böyle bir şey yok, biz görevimizin hakkını yerine getirmeye çalışıyoruz.

BAŞKAN – Ha bakın, somut bir şey varsa, somut bir şey varsa hep birlikte...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Somut bir şey, burada 18 milyar lira para harcanmış.

BAŞKAN – Bir kere, şunu kabul edeceksiniz... Bakın, arkadaşlar, şunu kabul edeceksiniz: Buradaki bu salonda...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Etmezsek ne olacak?

BAŞKAN – Bir dakika, önce söyleyeyim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Neyi edeceğiz? Etmiyoruz. Böyle mi edeceğiz?

BAŞKAN – O zaman, tamam, etme o zaman. O zaman etmediğiniz şey şu: Bu salonda bulunan herkesin sizin kadar vatansever, sizin kadar namuslu, sizin kadar dürüst olduğunu kabul edeceksiniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Benim bununla hiçbir sorunun yok.

BAŞKAN – O zaman, peşin peşin reddettiğin şey bu. Yani burada şimdi...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Edeceksiniz” . diyemezsiniz!

BAŞKAN – Hayır, “Bir kere şunu kabul edeceksiniz: Bu salonda olan herkesin sizin kadar namuslu, sizin kadar dürüst, vatansever...” diyorum. İtirazın var mı buna?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Önce onu söylersiniz, sonra söyleyeceğinizi söylersiniz. Önce onu söylersiniz, sonra konuşursunuz.

BAŞKAN – Bir dakika... İtirazın var mı buna?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu Komisyon doğru çalışmıyor Başkanım!

BAŞKAN – Şimdi, bir dakika... Bu toplantıya kadar doğru çalışıyordu da şu anda mı yanlış gidiyor?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz bugüne kadar hep idare ettik sizi.

BAŞKAN – Nasıl? Biz sizi idare ettik ya, Allah' ını seversen! Böyle bir şey yok!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz nasıl idare ettiniz? Ben milletvekiliyim, ne yapacaksınız? Dün Genel Kurulda gördük tavrınızı.

BAŞKAN – Gördük tabii. Yani dünkü Genel Kurulda, zatıalınız başta olmak üzere, burada birtakım şeylerin yanlış yapıldığını söylediniz. Ben de haklı olarak çıktım, dedim ki: “Komisyonda bütün grup başkan vekiliniz dâhil olmak üzere tüm milletvekili arkadaşlarımız dışarıdan gelip Komisyon toplantılarımızı diğer basın mensupları gibi izleyebilir.” “Burada yanlış bir şey varsa, eksik bir şey varsa, buyurun, kendi gözünüzle şahit olun.” dedik. Bunda yanlışlık nedir?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, bu sizin lütfunuz değil ki?

BAŞKAN – Lütuf değil, lütuf değil. Bu, ithamlara karşı verilen bir cevaptır. Lütfen...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Komisyon başkanı, böyle, bir forvet değildir.

BAŞKAN – Bakın, burada futbol oynamıyoruz, burada hakkı, adaleti ortaya koymaya çalışıyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, doğru, koyalım. Bir sıkıntı yok bunda.

BAŞKAN – Şimdi, eğer tereddüdünüz varsa raporlarla ilgili olarak sorarız. Buradaki arkadaşlarımızın, raporu hazırlayan arkadaşlar olarak...

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Net koyduk biz buraya?

BAŞKAN – Tamam, bende soruyorum.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – AKP ve CHP çıkmadı ağızımdan. Lütfen!

BAŞKAN – Bakın, ben de söylüyorum Ali Bey.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Lütfen sözlerinize dikkat edin.

BAŞKAN – Sizde tereddüt varsa bütün Komisyondaki diğer arkadaşlarımız da bilgi sahibi olsun istiyorum.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Lütfen çarptırmayın konuyu.

BAŞKAN – Çarptırmıyorum.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Böyle bir şey yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, üslupta problem var.

BAŞKAN – Elbette üslupta problem olacak. Yani siz eğer bir iddia ortaya koyarsanız, iddianızın burada arkasını araştırmamız lazım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam işte, sizin orada bir savunma mantığında değil... Bakın, biz diyoruz ki...

BAŞKAN – Bakın, savunma mantığı değil. Ben ilgili arkadaşlara söz veriyorum. Ali Bey bir şey talep etti, biz de dedik ki: "Bu raporları nasıl hazırlıyorsunuz?"

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bunlar sizin partinizden bir Bakanla çalışıyor. Şimdi, “Haydi bakalım...”

BAŞKAN – Ne demek yani? Bu arkadaşımızın kişiliği yok mu? Bu arkadaşımız işini yanlış mı yapıyor? Yani yarın CHP geldiği zaman onunla çalışmayacak mı? Böyle şey olabilir mi ya?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ne biçim, “Kişiliği yok mu, vatansever değil mi?” diye... Böyle bir şey söylendi mi Başkan?

BAŞKAN – Böyle bir şey oluyor. “Bakanla çalışıyor, sizin partinizden Bakanla çalışıyor.”

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İşte, sizin orada dikkatli olmanız gerekiyor.

BAŞKAN – AK PARTİ 2002’de iktidara geldi. Bu arkadaşlarımızın pek çoğunun görev süresi 2002’den önce. Daha önce MHP’yle çalıştılar, muhtemelen DSP’yle çalıştılar. Böyle bir şey olabilir mi? “Sizin partinizden Bakanla çalışıyor.”

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bak, yine burada öyle bir şey söylüyorsunuz ki... Bugün, daha şimdi geldi, insanlar zulüm altında, insanlar sürgüne gönderiliyor. Şimdi bunları burada açmak istemiyorum, kalp kırmak istemiyorum.

BAŞKAN – Açtınız zaten, siz her zaman açıyorsunuz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Aç ya, git Genel Kurulda aç.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya senin Başkanın açıyor, cevap vermeyeyim mi?

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Bir saniye... Bir saniye arkadaşlar, bir saniye... Kemal Bey... Aykut Bey, bir saniye... Harun Bey, Kemal Bey, şimdi... Aykut Bey, bir saniye...

Şimdi, şu konuyu net bir şekilde ortaya koyalım: Benim anladığım, şu anda konu tam ortaya konmadı. Biz burada, evet, hukuki denetim yapıyoruz ama geçen sefer Kamer Bey’in sorduğu gibi, Türkiye Petrollerinde olduğu gibi, birtakım kurumların işleyişinden kaynaklanan mecburiyetleri de göz önüne alarak mümkün olduğu kadar etkinlik, verimlilik ve tutumluluk çerçevesinde de olayları değerlendirmeye çalışıyoruz. Şu konuyu basit, net bir şekilde bir daha anlatın.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben tek bir şey söyleyeceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, kurum Başkanına, Genel Müdüre söz verdim.

Buyurun Kemal Bey, tekrar konuyu lütfen net bir şekilde ortaya koyun. Yani şu 400 milyon dolar diye veya 400 milyon lira diye ortaya konulan şey kamu zararı mıdır, nedir?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Hayır efendim, bununla ilgili herhangi bir kuruş ödeme yapılmadı şu ana kadar. Zaten sorun da ol.

BAŞKAN – Nasıl ödeme yapılmadı?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Şöyle efendim: Bunlar hep şu anda mahsuplaşmaya esas hâle getirildi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya siz kimi kandırıyorsunuz? Nasıl yapılmadı? Bu devletten, faturasından düşmeyecek mi Sayın Genel Müdürüm?

AHMET YENİ (Samsun) – Ya söz aldınız mı?

BAŞKAN – İzin verin.

Buyurun Kemal Bey, devam edin.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – İsterseniz Sayın Başkan şu...

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – “Kamu zararı mıdır?” diye kime soruyorsunuz Başkan? Oraya sormayın, şuraya bari sorun.

BAŞKAN – Oraya da soracağız, müsaade buyurun, yani oraya da soracağım. O diyecek ki: “Hayır, kamu...” (AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı konuşmalar)

Şimdi, kamu zararı mıdır diye söylediğimiz şey, kastettiğimiz... Bakın, değerli arkadaşlar... Ali Bey, kastettiğimiz “Herhangi bir ödeme yaptınız mı yapmadınız mı?”yı da kapsayan genel bir ifadedir.

Buyurun.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Müsaade ederseniz, bu 4628 sayılı Yasa 4734 sayılı Yasa’ya muhalif midir değil midir, ona bakmamız lazım. Yani TEAŞ döneminde, biliyorsunuz, üretim ve iletim tek elden yapılmaktaydı. O zaman bu üretim santrallerinin kuruluşunu da kamu yapmaktaydı. Dolayısıyla bununla ilgili herhangi bir düzenlemeye gerek yoktur. TEİAŞ olduktan sonra TEİAŞ’a bir görev verilmiş, denmiş ki: “TEİAŞ iletim sistemini işletecek ve bu yasayla birlikte artık devlet asla üretim santrali yapmayacak, yani özel sektör yapacak.” Özel sektörün yaptığı bu santralleri de TEİAŞ sisteme bağlamak zorunda. Niye? İyi, ben bu santrali yaptım da elektriği kime vereceğim? Senin bunu merak etmene gerek yok, dünyada bir sistem kurulmuş, enterkonnekte sistem diye bir sistem, sen gelip buna bağlanacaksın, elektriği kim çekerse... Doğuda, batıda, isterse 1.500 kilometre ötede olsun, bu elektrik oraya gider elektriğin doğası gereği. TEİAŞ’ın yaptığı iş budur, TEİAŞ’ın gördüğü hizmet budur. Dolayısıyla bu hizmetin sürdürülebilmesi için mevzuatın içerisinde denmiş ki: “TEİAŞ bağlantı görüşü vermek zorundadır.” 4628 sayılı Yasa diyor bunu. Biz bağlantı görüşünü laf olsun diye vermiyoruz ki, arkasından bunun bir bağlantı anlaşmasıyla tesis süreci başlıyor. Bağlantı anlaşmasının içerisindeki tesis bölümünde bunların hepsi ayrıntılı olarak yazılmış. Nedir? Eğer bu işi TEİAŞ yapacaksa, ilgili yasaya göre, 4734’e göre yapar. Anlaşılmayan nokta burası. Ben bunu 4734’e göre yaptığım zaman senin bu benim yapacağım ihale miktarı kadar bana teminat vermen gerekiyor. Niye? Yarın öbür gün sen bu yatırımdan vazgeçersen ben bunun hesabını nasıl vereceğim? Ha, öbür taraftan eğer sen yapacaksan ben de bunu yine çıkan yasada o

14'üncü maddede belirtilen süreye göre on yıl içerisinde sana geri ödeyeceğim bir plan dahilinde. Niye? Çünkü aşağı yukarı şimdiye kadar belki 20 milyar TL'lik bir yatırım yapıldı özel sektör tarafından üretim santrali olarak ama bizim iletim sistemi olarak söylediğimiz rakam, 400 küsur milyon TL'lik bir maliyet söz konusu. Bunu bir anda bizim diğer yatırımlarımızla birlikte ödememiz mümkün değil. Dolayısıyla vazedilen bu. Daha önceki yasanın içerisinde bunun iletim sistemi kullanım bedelinden düşülerek ödenmesi söz konusuydu ama bu, bazı küçük santrallerin yaptığı bizim iletim tesislerinin bedelinin yüz yıl içerisinde geri ödemesini gerektiriyordu. O yüzden bu on yıllık süre tekrar düzenlemeyle oluşturuldu.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama burada on yıl yazıyor işte.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – İşte onu diyoruz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yönetmelikle değiştirmişsiniz Genel Müdürüm.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Hayır, hayır, değiştirmedik Sayın Vekilim, hayır, on yıl içerisinde.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yönetmelik... Neyse şimdi...

BAŞKAN – Evet, Kemal Bey, buyurun.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – 5784'te on yıl Sayın Vekilim.

Dolayısıyla bununla ilgili yapılacak ödemelerin on yıla yayılması hedeflendi. Dolayısıyla burada sorun şuydu... Sayın Sayıştay denetçilerinin de bizim yapamadığımız konunun önünü açmak için yaptığı bir denetlemenin sonucu sistemi çözdü. Nasıl çözdü? Biz fiziki gerçekleştirmeleri kendimiz tespit edemez hâle geldi. İşte, demin dediğimiz gibi, o denetleme korkusundan arkadaşlarımız çalışamaz vaziyete gelmişti. Bunun önünü açmak için, böyle bir denetimle, neden yapılamıyor, işte fiziki gerçekleştirme yapıldı ama adam bunu kaç liraya yaptı, nasıl yaptı, ben bunu kaç liradan ödeyeceğim, belli değil. Bununla ilgili bir düzenlemeye gerek vardı. Sayın denetçiler bunun önünü açtılar, kendilerine teşekkür ediyoruz. Yani bizler yaptığımız düzenlemeyle... Yani, burada kanuna göre yapılacak ödemenin yönetmeliklerle belirlenmesi söz konusu. Dolayısıyla burada herhangi bir istifhama gerek kalmaksızın yapılacak yöntem nedir diye biz arkadaşlarımızla çalıştığımızda ortaya şu iki netice çıktı: Bir, bu ödemenin on yıl içerisinde yapılması ve yapılacak bundan sonraki bağlantı anlaşmalarının hepsinin Yönetim Kuruluna getirilerek miktarının, yaklaşık bedellerinin belirlenerek yapılması, yapılan bağlantı anlaşmalarındaki bu bedellerde asla geri ödemeye hedeflenmiş bir miktar olmayıp fiziki gerçekleştirmeler yani hat bittikten sonra ya da trafo merkezi bittikten sonra yapılacak ödemenin TEİAŞ'ın 4734 sayılı İhale Kanunu'na göre yaptığı ihalelerin içerisinde belirlenen fiyatlar içerisinde tespit edilen rakamlar üzerinden ödenmesi oluşturuldu. Bu ne demek? Tabii ki şirketler 2 misline, 3 misline, 5 misline mal ediyor bunu ve bununla ilgili bizi mahkemeye veren şirketler var,

“Siz çok az bir miktar bize ödüyorsunuz, bizim maliyetlerimiz bunun üzerinde.” diye onların da itirazları var.

Yani durum bundan ibaret Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bakanlık Temsilcisi olarak eklemek istediğiniz bir husus var mı burada?

Buyurun.

ENERJİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Efendim, o rapor iki bölümde incelendi, biri sistem, biri Boyabat’la ilgili. Boyabat’la ilgili olan rapor da tamamlandı, şu an imza aşamasında. Onun bilgisini vermek istedim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir defa, Sayın Genel Müdürün yapmış olduğu açıklamalar, öncelikle onu belirteyim, beni tatmin etmedi.

Şimdi, dün akşam Genel Kurulda yaşanan olayda, Türkiye Cumhuriyetinde Millî Eğitim Bakanlığı yapmış, YÖK Başkanlığı yapmış ama kürsüden küfür eden...

BAŞKAN – Şimdi, Haydar Bey, şu konuyu bir konuşalım. Bakın, tekrar şimdi o konuyu konuştuk, tartıştık, kapattık. Niye Genel Kurula dönüyoruz?

HAYDAR AKAR (Devamlı) – Nerede kapattık? Ben bir kınayım, müsaade edin Başkan, her şeye müdahale etmeyin.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Genel Kurulda kınayın.

FARUK SEPTİOĞLU (Elazığ) – Burası Genel Kurul değil.

HAYDAR AKAR (Devamlı) – Ve sizin de huzurunuzda istifasını istiyorum.

BAŞKAN – Kimin?

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Genel Kurulda istersiniz.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Emrin olur, emrin!

BAŞKAN – Kimin istifasını istiyorsunuz?

HAYDAR AKAR (Devamlı) – Kürsüden küfür eden, Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisi kürsüsünden küfür eden AKP’li Başkan Vekili.

BAŞKAN – Tamam, talebinizi Mehmet Bey’e iletiriz.

HAYDAR AKAR (Devamlı) – Tamam, iletin. Siz de gereğini yapın lütfen arkadaşınızın istifası konusunda. Eğer Kamer Genç’ten sonra yaşanan bu olayı da kabul ediyorsanız, içinize sindiriyorsanız devam edin, alkışlamaya da devam edebilirsiniz.

BAŞKAN – Evet, gündeme gelelim.

HAYDAR AKAR (Devamlı) – Gündeme geleceğim Başkan, müsaade edin lütfen.

Yine, Sayıştay raporuna göre de, 419 milyon TL'lik, prosedüre uygun olmayan, mevzuata uygun olmayan ve dayanağı olmayan bir harcama yapılmış.

BAŞKAN – Buyurun.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Bir harcama yapılmış.

BAŞKAN - Bir şey demedim, buyurun.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Ama Başkan, her şeye müdahale ediyorsunuz.

BAŞKAN – Etmedim ki. Buyurun.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Yani ağzımızı açmadan oradan bir şey yetiştirmek için çaba sarf ediyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır canım, buyurun dedim.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Evet, şimdi, bir devlet kanunlara göre yönetilir benim bildiğim kadarıyla. Türkiye Büyük Millet Meclisi kanunları çıkartır, bu kanunların da alt yönetmelikleri hazırlanır ve kurumlar da bu yönetmeliklere göre idare edilirler. Bu yönetmeliklere göre... Eğer bu yönetmelikler yoksa bu bir mazeret değildir ve bununla ilgili işlemler yapılamaz benim anladığım kadarıyla. Buraya kadar geldik, bunları da... Devlette çalışmadım ama devlette işler böyle yürüyor. Eğer o konu hakkında bir kanun yoksa, o konu hakkında bir yönetmelik yoksa, bu kişisel fikirlerinizle “Bu kamu zararı değildir.”, “Kamu zararındır.” gibi fikirlerinizle bunları yapmanız mümkün değil. Bana göre, burada bir suç oluşmuştur, bu suçla ilgili de “Sayıştayın suç duyurusunda bulunma” diye bir görevi de var, ben bu görevini yapmasını talep ediyorum, suç duyurusunda bulunmalı. Bu harcamanın, bu işe onay verenlerin de gereken şekilde soruşturulması gerektiğine inanıyorum.

Tabii, bunları söylerken niye söylüyorum? Eğer gerçekten devleti denetliyorsak, eğer KİT'leri, kamu kurum ve kuruluşlarını denetliyorsak, yetim hakkını yedirtmek istemiyorsak ve sabah altıda Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri basıyorsanız “usulsüz harcamalar” diye, işte size usulsüz harcamalar!

BAŞKAN – Kim basıyor? Biz savcı mıyız Allah'ını seversen ya!

HAYDAR AKAR (Devamla) – İşte usulsüz harcama, usulsüz harcama. Sayıştayın raporunda var, kitaplara geçmiş. Ne diyor Sayıştay? “Harcama yapılmış ve mevzuat arasında dayanağı yok.” diyor. Bu bir suçtur, bunun ötesi yok.

BAŞKAN – Buyurun, savcılığa siz suç duyurusunda bulunun Haydar Bey.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Bulunuruz Başkan.

BAŞKAN – Sayıştaya talimat vermeyin, siz bulunun.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Siz yine avukatlık görevini üstleniyorsunuz. Lütfen Başkan...

BAŞKAN – Hayır, “Siz basıyorsunuz.” diyorsunuz da... Neyi basıyoruz bilmiyoruz ama...

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Şimdi, biz basmadık, “Siz bastınız.” diyorsunuz da.

HAYDAR AKAR (Devamla) – “Basılıyorsa” diyeyim, “basılıyorsa” diyeyim, haydi “basılıyorsa” diyeyim, “Siz bastınız.” demiyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkan Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili gibi konuşmaz, siz tarafsızsınız.

BAŞKAN – Aykut Bey, görevimi sizden öğrenecek değilim ya!

Haydar Bey, devam edin.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Sözümü geri aldım, basılıyorsa, sabah altıda basılıyorsa, usulsüz harcama yapan, 419 milyon TL’sini kendi keyfî kararlarıyla Fiziki çalışma yaptıracak, fizibilite yaptıracak, uygun olup olmadığına karar verecek. Sizin böyle bir yetkiniz yok. Kim vermiş size bu yetkiyi? Bunlar yönetmelikle düzenlenir, böyle bir prosedür yoksa bu parayı harcama, bu işi yapma yetkiniz yok.

BAŞKAN – Para harcanmamış daha.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Sayıştay bunu tespit etmiş ve gereğini de yapması gerekiyor. Sayıştay daha sonra, işte, birtakım yöntemler bulmuş! Yok efendim böyle bir yöntem yok böyle bir yöntem.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi sözlerime başlamadan önce biraz da ortamı yumuşatmak amacıyla söyleyeyim: Biz kesinlikle burada ne karşımızdaki milletvekili arkadaşlarımızı ne de sizleri suçlamayız. Yani, böyle bir... (AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı konuşmalar) Arkadaşlar bir dakika Lütfen... Lütfen...

BAŞKAN – Arkadaşlar, Mehmet Bey konuşuyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Uymayacaksa hiç kimse uymasın...

BAŞKAN – Haydar Bey...

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Gerginlik içinse yaptıklarınız biz de gereriz.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Sevgili arkadaşlar, yok yok, bizim kimseyle gerginliğimiz yok çünkü buradan sizin cebinize giren para yok, bizimkine giren de yok, onun için bir sıkıntımız da yoktur.

Bizim burada sıkıntımız şu: Bakın, Sayın Genel Müdür dedi ki -Sayın Genel Müdürün sözlerini söylüyorum- bazı firmalar... (AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, Mehmet Bey konuşuyor, lütfen dinleyelim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Arkadaşlar, lütfen dinleyebilirsek gerçekten önemli bir şey söyleyeceğim: Bakın, Sayın Genel Müdürün...

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Üç gün önce verilmiş...

BAŞKAN – Ali Bey lütfen, Mehmet Bey konuşuyor.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Benim imzam yok orada.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – O alt komisyon raporunda...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – İmzam var mı bakın.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Evet, arkadaşlar vaktimiz de kısıtlı.

Şimdi Sayın Genel Müdür çok önemli bir açıklamada bulundu.

BAŞKAN – Necati Bey, imzanız var raporda.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teftiş Kurulunda ben değil dim...

BAŞKAN – Evet Mehmet Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Komisyon raporundan bahsetmiyorum. Alt komisyonda vardım.

BAŞKAN – Alt komisyonda raporda imzanız var.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Arkadaşlar, şimdi imzayı tartışmayalım da, kimin imzası varsa altında...

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Şimdi burada bahsettik, bu iki maddede atlanmış, daha doğrusu bir suç unsuru oluşmuş, bunu tartışmıyorum ama burada... (AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Mehmet Bey, bir saniye, bu böyle olmayacak.

Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz bu Komisyonu protesto ediyoruz, uygulamalarınızı protesto ediyoruz. Buyurun kurum sizin, istediğiniz gibi parasını harcayın.

BAŞKAN – Güle Güle Aykut Bey. Basın burada, basın burada, siz olmasanız da biz vatandaşımıza açık, halka açık...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani, biz olmasak da bu paralar yenecek, biz...

BAŞKAN – Eğer paraların yenildiğine dair elinizde bilgi, belge varsa cumhuriyet savcılıkları orada...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bizde rapor var, konuşturamıyorsunuz...

BAŞKAN – Cumhuriyet savcılıkları orada ve sonuçta...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Rapor var, rapor var...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Başkan, usulsüz, kanunlara aykırı, her şeye aykırı, Sayıştay raporları da var. Bunu savunmak için bir gayret içerisindeyiz.

BAŞKAN – Hayır savunmuyoruz, görüşmeye çalışıyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, görüşmüyorsunuz.

BAŞKAN – Sizin tutumlarınıza rağmen raporu görüşmeye çalışıyoruz. Evet...

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Konuşmalarınızda üslup bozuk...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Ayıp ayıp, hakaret ediyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hakaret etmiyoruz. Kim hakaret ediyor, söyler misiniz lütfen?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Komisyon da...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Lütfen, çok rica ediyorum...

BAŞKAN – Evet sabırla, sabırla sizi dinlemeye çalışıyoruz.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Önce arkadaşınızı dinleyin...

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Burada her milletvekili vatanını, memleketini seven namuslu şerefli insanlar, sadece siz değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkan, hiç boşuna uğraşma...

BAŞKAN – Siz de uğraşmayın, lütfen... Toplantıyı terk ederseniz buyurun, buyurun.

Biz toplantımıza devam edeceğiz, milletin bize verdiği görevi sonuna kadar yapacağız, görevden kaçmayacağız, buyurun.

HARUN KARACA (İstanbul) – İki tane arkadaşınızın imzasıyla...

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Başkan, giderken de laf atmayın! (AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı konuşmalar) Üç gün önce, üç gün önce raporlar gelmiş...

BAŞKAN – Evet, cuma günü...

Evet buyurun, buyurun... Burada basına açık, milletin huzurunda biz toplantımızı yapacağız, görevden kaçmıyoruz. Tereddüdünüz varsa... Gökhan Bey'in de imzası var, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşımızın da raporda imzası var. Hayır, bakın arkadaşlar...

HARUN KARACA (İstanbul) – Bir de Gökhan Bey'in imzası var. Örtbas eden arıyorsanız burada.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Gökhan Bey orada değil ki... Yolsuzluk aklamak için imza atmamış, işte bu yüzden, bu yüzden...

BAŞKAN – Arkadaşlar, burada yolsuzluk olduğu noktasında...

Evet buyurun arkadaşlar...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yanlış konuşuyorsunuz, CHP'lilerin söylediği beni bağlamaz.

BAŞKAN – Necati Bey... Necati Bey...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Söz aldım biraz sonra da konuşacağım.

BAŞKAN – Evet, devam ediyoruz, Mehmet Bey buyurun.

(CHP'li komisyon üyeleri toplantı salonunu terk etti)

BAŞKAN – Kapatın kapıyı lütfen.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, buradaki hata gündemin takip edilmemesinden kaynaklanan bir uygulamadır. Burada gündem dışına çıkıldığında Sayın Başkanımızın özellikle uyarması ve gündeme davet etmesi konusunda özellikle dikkat edilmesini rica ediyorum.

Burada yapılan uygulama Komisyonun gündemiyle ilgili değildir. Komisyonun gündeminin dışına çıkıldığında Komisyon Başkanımızın müdahale etmesi gerekir. Burası Genel Kurul değil. Genel Kurulda buna alışıldı, bir teamül hâline geldi ama komisyonlarda asla müsaade etmemek gerekir. Siz Genel Müdürü uyardınız, bu paranın açıklanması, ödenip ödenmediği konusunda bilgi vermesi konusunda ama ben hâlâ o bilgiyi alamadım. Ben hâlâ o bilgiyi alamadım.

BAŞKAN – Soralım efendim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Yani o bilgiyi almak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, Kemal Bey, parayı ödediniz mi?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Sayın Başkan, bu şartlar altında zaten hiçbir memurun bu parayı ödemesi mümkün değil çünkü bu ödenilebilir vaziyete getirilmek için bu mevzuatlar, bu yönetmelikler hazırlandı ancak biliyorsunuz daha önce belki TEDAŞ uygulamalarından haberiniz olmuştur, bu tür bağlantıları yapan şirketlere iki şekilde uygulama yapılıyordu. “Bu yaptığınız hattı siz işletirsiniz. Eğer bana devredeceksen, bilabedel devredersen ben işletirim.” şeklinde bir uygulama şu anda özelleştiği hâlde yaklaşık 50-60 bin kilometrelik bir özel hat sistemde mevcut, dağıtım şirketlerinde. Âdeta biz de oraya doğru gidiyoruz. Yani şu düzenlemenin eğer bir yanlış tarafı varsa belki onun mevzu edilmesi gerekirdi. Yani 4734 sayılı Yasa’ya göre TEİAŞ’ın yaptığı ihalelerde en düşük birim fiyat baz alınarak bu geri ödeme yapılacaktır. Şu ana kadar bir kuruluş para ödenmedi.

BAŞKAN – Aslında mesele bu kadar basit yani bunu dallandırıp budaklandırmaya da gerek yok, fazla laf kalabalığına da gerek yok. Buradaki sıkıntı özellikle Kurumun iletim, dağıtım, üretim biçiminde bölünmesinden sonra eski mevzuatından yeni mevzuata dönüş noktasında bir geçiş sıkıntısı yaşadık biz.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Kesinlikle efendim.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Kanun var.

BAŞKAN – İşte anladım üstat, dediğimiz şey o yani bu sıkıntı. Şimdi ödenen rakam var mı? Kamu zararı var mı? diyoruz. Yok. Peki, nasıl ödeyeceksiniz? Cevap basit: “Bizim yaptığımız ihalelerdeki en düşük bedelden ödeyeceksiniz.” diyorsunuz değil mi?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Evet efendim.

BAŞKAN – Tamam, bunların hepsi bakın tutanaklara giriyor.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Evet efendim.

BAŞKAN – Basının önünde her şey oluyor.

Harun Bey, söz talebiniz mi var? Yoksa vaz mı geçtiniz?

HARUN KARACA (İstanbul) – Şimdi tabii olay çok bayatladı da, ben usulle ilgili söz istemişim çok önceden.

Şimdi burada tabii arkadaşlar -Necati Bey kusura bakmasın orada bir yanlış şey yaptı, gerginlik oldu- bunları konuşuyor, 9 Şubatta burada bu raporlar verilmiş, alt komisyonda imzaları var. Eğer burada bir usulsüzlük varsa yani orada CHP’li arkadaşın da imzası var, alt komisyonda bir usulsüzlük varsa orada o imzasıyla beraber suç duyurusunda bulunacaksa bulunur vesair, burada demagoji yapmaktan ziyade teknik olarak biz raporları tartışırız. Tartıştıktan sonra yazılı olarak cevaplarını isteriz, tatmin olmazlarsa grup olarak götürürler işte savcılığa verirler vesair şikâyet edilecek yerlere ederler.

Ben asıl şeyim yani usul hakkında burada -Mehmet Bey de söyledi, milletvekili-miz- gündeme sadık kalırsak hem uzamaz hem gerginleşmez diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi değerli arkadaşlar, bizim de anlayışımız şu: Özellikle komisyon çalışmalarımız yeni başladığı için şu yaklaşık bir buçuk, iki aylık dönem zarfında milletvekili arkadaşlarımızın komisyon çalışmalarında Sayıştay raporlarını ve çalışma usullerini bilsin istiyoruz, takip etsin istiyoruz ve bu anlamda da mümkün olduğu kadar da arkadaşlarımıza toleranslı davranmaya çalışıyoruz. Yani zaman içinde zaten bütün komisyon üyesi arkadaşlarımız görecektlerdir ki işin teknik boyutu daha ön plana çıkacak. Şu anda maalesef istemesek de zaman zaman konuşmalarda siyasi boyut ön plana çıkıyor, burası teknik bir komisyon. Burada mali denetim, hukuki denetim, zaman zaman yerindelik denetimi yapmamız gerekiyor ve çoğu zaman da aslında kuruma da bir nevi yardımcı da olmamız gerekiyor çünkü burada millî menfaatler söz konusu ve bunu da geçtiğimiz toplantılarda Komisyon olarak da, belli kurum ve kuruluşlar olarak da o ortak tavrı da sergiledik. Ben inanıyorum ki her komisyon üyesi arkadaşımız da aynı hassasiyetle zaten olayları sahipleniyor. Ama teknik boyutu mümkün olduğu kadar ön plana çıkarttığımız zaman -katılıyorum- buradaki çalışmalarımız daha verimli olacak. İnşallah ilerleyen aşamalarda bunu gerçekleştirebiliriz.

Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi bakın bir gerçeğin altını iyi çizmek lazım: Şimdi buradaki alt komisyonla ilgili görüş bildiren arkadaşlarımızın hemen hemen tamamı geçen dönem alt komisyonlarda olamayan arkadaşlar. Şimdi alt komisyonlarda bir kere burada olduğu gibi bir yoklama yapılmıyor; birincisi bu. Daha sonra alt komisyon raporları geldiği zaman KİT Komisyonu görevlisi elinde imza, işte alt komisyon raporları şeyi de dolanıyor, imza atıyorsun, onu da incelemek de mümkün değil yani bir usulü yerine getirmek için yapıyorsun. Sonra üst komisyona taşıdığınız şeyler var yani birtakım şeyler kapatıldı falan anlamını da taşımaz burada yani üst komisyona taşımışsınız zaten. Üst komisyona taşıdığınız şeyin burada tartışmasını yapıyoruz yani kapatılan edilen de bir şey yok ama TETAŞ'a bakacaksınız TETAŞ'ın şeyinde hiçbir öneri yok. Yani öğleden sonraki görüşeceğimiz TETAŞ'ta bir tane öneri yok.

Şimdi bu komisyonun önerilerine bakınca da incelemediğimizin, niye imza attığımızı da söyleyeyim: 38'inci ara öneri, başlıyor cevap: Ana öneri 6'da cevaplandırılmıştır. 6'ncı öneri var mı arkadaşlar, ana öneri? Devam ediyorum...

BAŞKAN – Onu bir teknik hata olarak şey yapın, arkadaşlarımız...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – İşte teknik hata da yani bakın 40'inci ara öneri, ana öneri 7'de cevaplandırılmıştır. 7'nci öneri var mı arkadaşlar? 41, ana öneri 8'de cevaplandırılmıştır. Yani şimdi böyle rapor yazılırsa bu tür tartışmalar da olur.

Şimdi bakın bu alt komisyon raporunu alt komisyonlara girdiğinizde nasıl olduğunu, ne anlama geldiğini göreceğiz ama bunların da titizlikle ortaya konulmasında elbette fayda var. Şimdi yani bunları ne kadar doğru veya işte ne kadar titizlikle hazırlandığını ben size burada kanıtlarıyla gösterdim. Yani bu konuda daha fazla da tartışmaya gerek olmadığını düşünüyorum.

Şimdi benim eleştirdiğim zaten Teftiş Kurulu Raporu'ydu yani alt komisyon raporundan falan da bahsetmedim ama ondan da bahsedebilirim yani kendi imzaman olduğu bir şeyde de yanlışlık yapmış olabilirim, onu da eleştirebilirim gayet de tabiidir bu.

Şimdi Teftiş Kurulu Raporu'ndan bakın benim anladığım yani az çok geçtiğimiz dönem üç buçuk, dört yıla yakın, KİT Komisyonunda iki dönemde de yani geçen yılın iki döneminde de bulundum ve enerji koridorundan da yakından ilgili bir insanım mesleğim gereği. Elbette burada Teftiş Kurulunun bahsettiği raporlarda Türkiye'nin arz güvenliğiyle alakalı işte birileri özel sektör, özellikle 2001'de yapılan 4628 sayılı Kanun ve diğer kanunlarla ilgili tamamen yetkilerin özel sektöre devredilmesiyle bundan sonraki işte üretimi özel sektöre devretmiş devlet, bundan sonra da bu şekilde devam ediyor.

Şimdi TEİAŞ'ın da görevi bu arz güvenliğinin sağlanması noktasında da bağlantı görüşlerini vermesi. Şimdi buraya baraj veya işte bir santral yapacak olan bir insanın buralarda yeterli yatırımları

olmadığı zaman da elbette bağlantı görüşü veremeyeceği için bu tür aksaklıklar, eksiklikler olmuş olabilir ama bunların da bundan sonra bu şekilde kanunlara, yönetmeliklere aykırı bir şekilde devam etmemesi için yani bu raporun bu şekilde düzenlenmeyip önünün bundan sonraki yatırımlarla alakalı, TEİAŞ'ın veya başka kurumların bundan sonra bu yanlışları yapmamaları için raporun böyle bitirilmemesi gerekiyordu, benim bahsettiğim bu.

Şimdi siz burada “Kamu zararı oluştu mu, oluşmadı mı?” bunu soruyorsunuz. Bakın herhangi bir ödeme yapılmamış ki yani mahsuplaşmalar yapılmamış... Şimdi diyorlar ki birim fiyat uygulanacak şu olacak bu olacak... Ee yapılmadı ki nereden biliyorsunuz kamu zararı oluşup oluşmadığını?

BAŞKAN – İşte yapılmadığını açıklasın...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır, şu anda bilmiyoruz.

BAŞKAN – Biz de bilmiyoruz.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Buna olmadı da diyemezsiniz, oldu da diyemezsiniz yani dolayısıyla... Ama bugüne kadar şu yapılan işlerde yanlışlıkların olduğu kesin yani kanuna aykırı işlerin yapıldığı, yönetmeliklere aykırı işlerin yapıldığı kesin ama ben de şimdi arz güvenliği noktasında, o santrallerin bir an önce yapılıp bir an önce devreye alınmasını gönlüm arzu ediyor yani doğrusu da bu ama bu yolların doğrusunu kanunlarla yönetmeliklerle bizim bulmamız lazım. Yani biz bir anlamda kanunların, yönetmeliklerin bypass edilmesini teşvik ediyoruz. Yani bu bypass etmeyle sonuçta kamu zararı oluştu oluşmadı... Kamu zararı oluşmadı, güzel, devam edin. Kamu zararı oluştu ceza verelim yani böyle bir mantıkla bu işlerin de yürümemesi lazım diye düşünüyorum.

İlk baştaki yaptığım konuşmada da Maliye açısından bu nasıl değerlendirilecek? Maliyeye ben suç duyurusunda bulunayım. Maliye bunu nasıl değerlendirecek? Bir bunun da değerlendirmesini yapsın arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, tabii Necati Bey, burada ifade ettiklerinize aynen biz de katılıyoruz orada bir tereddüdümüz yok. Zaten arkadaşlarımız keşke şunu gündeme getirebilselerdi yani bizim yaptığımız denetim sonucunda zaten bu sistemin, bu yönünün işlemediği, burada aksaklıkların olduğu tespiti yapılıyor. Yani burada bir şeyin örtbası falan söz konusu değil, burada sistemde bir yanlışlık var. Yani “Bu değişim noktasında ne yapılması gerekir.” diye Sayıştay çalışmayı yaptı, önümüze getirdi. Şu anda bu 11 maddeye yakın da Teftiş Kurulu da sistemdeki aksaklıkları tespit etmiş, hatta bu konuda şu şu daire başkanlığı da kurulmalı diye yani yeni bir birim ihdasına kadar da burada önerileri var.

Şimdi burada olması gereken şey bizim hızlı bir şekilde -Bakanlık temsilcisi arkadaşlarımız da burada- yani bu süreçte aksayan yönler ne varsa bunu kamu yararını gözeterek şekilde oluşturmak

ve bundan sonra... Biz bu parayı ödeyeceğiz yani özel sektör bu yatırımı öyle ya da böyle yaptı bu para ödenecek. Ödenirken kamu yararını gözetecek en uygun yöntem ne olmalı noktasında eğer farklı bir görüşümüz varsa yani bu arkadaşlarımızın tespit ettiği, buldukları biz işte şu anda kendi yaptığımız ihalelerdeki en düşük bedel üzerinden ödeme yapacağımız noktasındaki tespitinden daha farklı bir yöntem varsa yani onu da konuşalım yani buna hiç kimsenin itiraz ettiği yok ama örtbas diye bir şey... İtiraz ettiğimiz husus o yani konu tam anlaşılmadı, algılanamadı, sanki bir şeyler örtbas ediliyormuş noktasına taşındı iş.

Ekleme istediniz bir husus mu var?

Buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Şimdi ben şunu söylemek istiyorum: Yani buradaki sayın bürokratlara da bu kadar yüklenmenin de doğru olmadığı kanaatindeyim. Yani şu soruşturmalara gelinene kadar genel müdürler veya yönetim kurulu üyeleri mutlaka biliyorum ki daha üstlerine, işte bakanlık yetkililerine, müsteşarına veya bakanıyla yaptıkları mütalaalar sonucunda bu işlemleri yaptılar ama yani sonuçta da tabii Teftiş Kurulu bakan imzasıyla oluruydu bu sonuçlanıyor ama yani burada bakan da bir yanlış yapıyorsa yani bu tür uygulamaların devam etmemesi için yarınlarda... Yani bu tür uygulama yapıldı bunda kamu zararı oluşmadı ama bu tür uygulamanın sonucunda yarın kamu zararı oluşmadığının da bir garantisi yok, olma ihtimali de yüksek.

BAŞKAN – Doğrudur.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Dolayısıyla yani bunu bakan da yapıyorsa veya müsteşar teşvik ediyorsa kim teşvik ediyorsa bunun için böyle Teftiş Kurulu raporlarının oluşmaması lazım. Bizim de buradan alacağımız bir tavsiye kararı varsa almamız lazım yani biz de burada boşuna dil dökmeyelim, boşuna burada bulunmayalım, boşuna mesai harcamayalım.

BAŞKAN – Şimdi daha o aşamaya gelmedik aslında. Şu anda Sayıştay diyor ki hazırladığı raporda: “Bizim tespit ettiğimiz husus, Boyabat hariç olmak üzere -onu Mahmut Bey en başta söyledi- yerine getirildi.” dedi fakat o arada kaynadı gitti yani biz baştan şu konuda aksaklık var bunu düzeltin noktasındaki ortaya koyduğumuz tespit şu an itibarıyla “Kısmen mi?” diyorsunuz “Tamamen mi?” diyorsunuz yani yerine getireceği... “Sistemde şu anda bu anlamda bir sorun yok.” diyor.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Var, var...

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım söz verdiğiniz için teşekkür ederim.

Efendim, olayı iki dakika bir tekrar anlatabilir miyim? Efendim 4/8/2002’de EPDK tarafından çıkarılan yönetmelik ile bu işlemler başlamış fakat 2003’ün başında yeni İhale Kanunu yürürlüğe girmiş. Yeni ihale Kanunu’na rağmen mecrasında devam etmiş bu. Sayın Genel Müdürüm çok iyi anlattılar, 2002’de yani TEK kendi arasında bölüşülünce yani TEDAŞ, TEİAŞ bölününce geçmeler

dolayısıyla falan TEİAŞ'ta bir boşluk oluşmuş, cevapta da bu çok iyi anlatılıyor. Bu boşlukta mecrasında devam etmiş, dönülememiş. Biz durumu tespit etmişiz. Şimdi geriye geldiğinizde buradaki karşınızdaki heyetten belki bir kişi bile yok bu işler yapıldığında. 2002'de, 2003'te yapılan işleri anlatıyoruz size. Birikmiş bu işler, bir şekilde de çözüme ulaşamamış -kendilerince de çözümü Genel Müdürümüz de ifade etti- çözümsüz hâle gelmiş. Sayıştayımız gitmiş "Bu konuyu bir kere bu hâle niye geldi onu bir tespit edin, sonra mevzuata göre bundan sonraki işlemlerinizi yürütün." denilmiş. "Bir de somut bir olay var soruşturulsun" denilmiş. Geldiğimiz noktada bizim isteğimizle ilgili müfettiş hızla olaya intikal etmiş ve sistemi oturtan önerilerde bulunmuş. Henüz çözülmediyse de olay artık bir bazda konuşuluyor. Şimdi bu tesisleri nasıl devre alacağımızı biz soruyorduk, yönetimden karar çıkardılar "En düşük bedelle biz bunları geri alacağız." deniliyor. En düşük bedelle geri alınınca zararın da oluşmayacağını düşünüyoruz.

Efendim sorumluluklarla ilgili 2002'deki yapılan bir işle ilgili sorumlu bulsanız 2012 de müruru zaman denilen bir şey var, bu arada çıkmış bir sürü aflar var. Yani biz geldiğimiz noktada gerçekten yönetimin, aslında şimdiye kadarki yönetimlerin yapmaktan imtina ettiği, bu yönetimin böyle özveriyle, cesaretle yüreklerini orta yere koyarak çözmeye çalıştığı bir konu bu. Bu konuda yoluna da girdi işler. Geçmişle ilgili de artık çözüm yolları tespit edildi, uygulanmaya geçiliyor. Bundan sonrası için de sorun çözüldü zaten. Yani bundan sonra artık iş mevzuata göre olacak. Bu dönülmüş olan, girilmiş olan yanlış yoldan dönülecek.

Efendim, raporumuzun yetersizliğiyle ilgili de -tutanaklara girdi- bu raporda 59 tane alt öneri, 14 tane dış öneri var. Biz tabii gelen raporu size doğru aktarmamız lazım. Sayın Özensoy'un belirttiği öneri 6, öneri 7 ifadeleri asıl raporun önerisi yani alt komisyon raporunun 4'üncü, 5'inci önerisi değil, dolayısıyla biz bize verilen cevapları yazdığımız raporla, bize yüklenen görevle en iyi şekilde tartıp görüşlerimizi denetimimize sunmaya gayret ediyoruz.

Arz ederim ve teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlar; benim buradan anladığım şudur: Yani özel sektör elektrik santrali kuruyor, fakat bunun iletimini sağlayacak hatları normalde sizin kurmanız lazım. Fakat bunu siz maddi imkânsızlıklardan dolayı kuramıyorsunuz, firmaya diyorsunuz ki: "Bunu kurun." Fakat burada ödeyeceğiniz para üzerine herhangi bir birim fiyat belirlemiyorsunuz. Dolayısıyla burada hukuki bir boşluk doğuyor. Siz bunu diyorsunuz ki: "Biz daha önce ihale yaptığımız en alt bedelle öderim." Fakat şirketler bunu mahkemeye gidince en alt bedelle ödeyemezsiniz bunu siz. Burada yapılacak işlem şudur: Hukuki boşluğu ortadan kaldırmak için siz bu

özel sektör de yapsa diyelim ki o ihaleleri siz yapın, kaç paradan ihale edeceğinizi verin, özel sektör de o ihalelerin parasını ödesin, ileriye dönük de siz ödeyin yani böyle bir yol bulunabilir.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Zaten sizin dediğinizin yapılması gereken.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – İşte zaten bu hukuki boşluğu doldurmak için böyle bir işlem yapılması gerekir diye düşünüyorum ben. Yani öbür türlü bu işin içinden çıkmamız mümkün değil diye düşünüyorum.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Mehmet Bey, söz talebiniz mi var?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Arkadaşım aydınlığa kavuşturdu aslında, bu en düşük bedel işi çok tartışmalı hâle gelir, onu iyi düşünmek lazım. Gerçi siz belki üzerinde çok tartışmışsınızdır ama çok tartışmalı hâle gelir, karşıdaki tarafı iflas da ettirebilir dolayısıyla buna çok dikkat etmek lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Yapılmış işlerde başka seçenek yok, onlar yapılmış iş çünkü.

Mehmet Bey, siz de buyurun.

MEHMET GELDİ (Giresun) – Başkanım, ben özellikle burada -tabii ki önce arkadaşlar gittiler bir kere- bu komisyonda başladığımız günden bu yana başlangıç bölümünde, hatta genelini konuşma bölümüne geçmeden öneriler kısmında en ufak bir tavsiye varsa bir eleştiri varsa oradan alınarak özellikle giden arkadaşlarımız tarafından -bir kısmı tarafından özellikle- hemen hakaretimiz üsluplarla “Devletin malını yiyorsunuz -üslup aynen bu- götürüyorsunuz...” Yani bu şekilde üslupla girerek...

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Yirmi bir sene evvel de böyleydi.

BAŞKAN – Kim yapıyor yirmi bir sene önce?

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Yirmi sene evvel bu komisyondaydım ben. 19’uncu Dönemde...

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET GELDİ (Giresun) – Birkaç defa oldu, komisyon tutanakları geldi baktım yüzde 80’inde muhalefet, bunun da büyük bir çoğunluğunda yüzde 80’inde Cumhuriyet Halk Partili muhalefet konuşmuş. Orada dile getirdikleri Hükûmete yönelik, Başbakana yönelik hususlar vardı, cevaplandırıldı ve iddia ettiği şeylerin olmadığı görüldü, tek ufak bir kelime dahi yani yanlış anlaşılmış dahi denilmedi ama alt önerilerden, alt komisyon raporunda olmayan taşınması gereken üst önerilerden epey bir kısmı taşındı, her seferinde de destek verdik, tartışıldı ve üzerinde de açıklığa kavuşturuldu ama maalesef Meclis Genel Kurulunda “fırsat bu fırsat” deyip Başbakana saldırılıp, “Cevapları verilmeyen veya kapatılmak istenen” gibi cümlelerle üzeri örtüldü yani bunun sürekli her

fırsatta bir saldırı malzemesi olarak yöntem hâline getirildiğini gördük ne yazık ki. Elbette ki Mehmet Şeker kardeşimiz muhalefetini de yapıyor ama üslubunu da düzgün kullanıyor. Yani ben hem denetimci olup hem de üslubu bozuk olmaya gerek yok. Yani denetiminizi yaparsınız ama üslubu düzgün olarak yaparsınız. Ben bunu konuşacaktım gerçi çok geçti ama öneriyle ilgili... Herhâlde izlenmesi düşünülen bir öneri herhâlde çünkü sonuçlanmamış.

BAŞKAN – Gültekin Bey, buyurun.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Sayın Başkanım, ben öncelikle ifadelerimde kastı aşan bir şey olduysa özür diliyorum. Biz iktidarıyla muhalefetiyle bu kapıdan içeriye girerken ortak paydamız kamu menfaatinin korunması. Yani iktidardaki hiçbir arkadaşım, burada herhangi bir haksızlığı, uygunsuzluğu örtbas edecek pozisyonunda değil bunun bilinmesi...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – İyi niyetinden emin olduğumu söyledim.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Evet.

Şimdi arkadaşlarımız -biraz önce Mehmet Bey'in de söylediği gibi, Başkanın da ifade ettiği gibi- dünkü Genel Kurulun burada rövanşını almak gibi bir kasıtle girmeleri, hiç konuyla alakası olmayan işlemlerde gerilim gerçekleştirmeye çalışmaları uygun olmadı.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi konu yeterince tartışıldı ancak Sayıştaya tekrar görüşünü soracağım. Herhâlde devam eden bir müfettiş incelememiz var. Öneriyle ilgili olarak ne diyorsunuz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım, incelemenin sonuçlarını görebilmemiz açısından gündemde kalmasını...

BAŞKAN – İlk bölümün de kalmasına gerek var mı?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Hayır, zaten ilk bölümü çıkarılarak geldi efendim. İlk bölümün izlenmesine, soruşturmalık kısmın da gündemde kalmasına...

BAŞKAN – Tamam.

Önerinin ilk bölümünün izlenmesi, soruşturmayı ilgilendiren boyutuyla gündemde kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

Öneri 2) Elektrik Piyasası Dengeleme Ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında işlerin aksatılmadan ve mevzuatta belirtilen süre içerisinde yapılabilmesi için;

Serbest tüketici limitlerinin PMUM'un işlem kapasitesi dikkate alınarak belirlenmesi,
Serbest tüketici kayıtları ile ilgili olarak yönetmelikte gerekli değişikliklerin yapılması,
PMUM'da ihtiyaç duyulan personel sayısının arttırılması,
Hususlarında ilgili merciler nezdinde girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım.

TEİAŞ TEMSİLCİSİ – Serbest tüketici kayıtları, 6 Kasım 2010 tarih ve 27751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yönetmeliğin (Yönetmelik) 30/A maddesiyle yeniden düzenlenmiştir. Buna göre daha önce Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi üzerinden yürütülmekte olan serbest tüketicilere ilişkin;

Yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği,

Serbest tüketiciye ait sayacın mevzuata uygun olup olmadığı,

Tek hat şemalarının ve serbest tüketiciye ait imza sirkülerlerinin incelenmesi,

gibi işlemler, sözü edilen Yönetmelikte yapılan değişiklik ile dağıtım şirketleri tarafından yapılmaktadır. Bu durum Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezinin iş yükü hacmini oldukça azaltmıştır. Şu anda yıllık 30 bin kilovatsaat olan serbest tüketici limitinin nihai hedefte sıfıra düşürüleceği göz önüne alındığında, yukarıda bahsedilen işlem hacminin ilgili elektrik dağıtım anonim şirketleri tarafından paylaşıyor olması olumlu bir gelişme olmakla birlikte, serbest tüketici limitinin sıfıra indirilmesi durumunda büyük hacimli sayaç dataları nedeni ile uzlaştırma uygulamalarında yaşanabilecek sıkıntıların giderilmesini teminen söz konusu uygulamalar kapsamında "ön uzlaştırma" diye tanımlanabilecek yeni bir uzlaştırma sistemine ilişkin çalışmalara başlanmıştır. Söz konusu uygulamada, serbest tüketicilere ilişkin sayaç değerlerinin katılımcı bazında tek bir veriş ve çekiş değeri olacak şekilde uzlaştırma işlemlerine girmesi sağlanacaktır. Bununla ilgili kaynak tedariğinin 2012 yılı yatırım programından karşılanması için girişimde bulunulmuştur. Son altı ayda Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi bünyesinde 23 kişi istihdam edilmiş olup, serbest tüketici kayıtlarına ilişkin herhangi bir sıkıntı bulunmamaktadır.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben, PMUM uygulamalarını her defasında eleştiriyorum, eleştirmeye de devam edeceğim. Nedeni de şu: Dünyadaki bütün o sistemlere, bu denge sistemlerine baktığımızda buradaki alışveriş miktarı yüzde 5’ler civarında ama Türkiye’de, işte biraz önce Sayın Genel Müdürümüzün de verdiği bilgiler doğrultusunda, yüzde 22’ler civarında yapılıyor.

Bir de şimdi bu konu gündeme gelmedi ama iktidar partisi temsilcisi, mensubu arkadaşlara şu bilgiyi de vereyim, onlar da araştırınsınlar. PMUM’da “marjinal maliyet” diye bir fiyat uygulaması yapılıyor.

Bakın, marjinal maliyet uygulaması nasıl biliyor musunuz? Yani dilimin döndüğü kadar size anlatmaya çalışayım. Şimdi, PMUM, işte belli saatlerde belli miktarda elektrik ihtiyacını üyelere bildirdiği anda üyeler de fiyat veriyorlar. İşte diyor ki ben 10 kuruşa şu kadar veririm, öbürü 11 kuruşa, öbürü 20 kuruşa kadar çıkıyor, en son 20 kuruş veren yani en üst rakam neyse herkesin

elektriği o fiyattan alınıyor. Düşünebiliyor musunuz yani dünyada belli yerlerde belli amaçlardan dolayı, bazı sıkıntılardan dolayı böyle uygulamalar yapılıyor olabilir. Şimdi, bu, elektriğin borsası. Borsadaki sistemin nasıl uygulandığını biliyorsunuz yani kim ne fiyat veriyse o fiyatlardan işte en son yukarı doğru gider. Ama burada verilen en yüksek fiyat neyse en altta isterse 1 kuruş versin veya bedava veririm dersin, hiç önemli değil, onun da elektriği en üst fiyattan alınıyor ve bakın, şimdi her sene aslında bu rakamlara işte o fiyatlar da ilave edilir ama bu sene bu raporlarda görmedim ben yani PMUM'da alınan elektrik fiyatlarının ortalamasının ne kadara geldiği de raporlarda olurdu, bu dönem görmedim. Belki de yani şu dönemlerde biraz aşağıya düştü, 2009'da işte krizin olduğu dönemde, elektrik sarfiyatlarının azaldığı dönemde biraz aşağı düştü ama ona rağmen elektrik ortalama satış fiyatlarının altına düşmedi PMUM'daki alış fiyatları.

Bakın, hele hele elektrik sarfının yüksek olduğu işte puan saatlerinde falan, yani yanlış hatırlamıyorsam, 30 kuruşlara falan çıkan kilovatsaat fiyatları var. Yani dolayısıyla PMUM, elektrik piyasası dengeleme uzlaştırma noktasından değerlendirdiğimizde, özellikle enerji girdi fiyatlarının da piyasalardaki sıkıntısı, elektrik fiyatlarının oluşumundaki sıkıntıları da değerlendirdiğimizde PMUM'daki uygulamalar yani ben bürokratları kastetmiyorum, yönetmelikleri kastediyorum yani yönetmelikleri uyguluyor sonuçta bürokratlar ve yine bu PMUM'a elektriği verme noktasında otoprodüktörlerin normalde yüzde 25 verirken yüzde 50'ye çıkartılması gibi hep dengeyi bozan birtakım gelişmeler oldu. Dolayısıyla bu PMUM sisteminde yine gözden geçirilmesi gereken, sıkıntılı olan durumlar söz konusu. İfade ettiğim gibi, her şeyden önce, bakın, araştırın, fiyatlar, PMUM'daki alınan fiyatlar her zaman ortalama satış fiyatlarının üzerinde alınıyor.

Şimdi, TETAŞ, buradan elektriği alınca ne yapıyor? Paçal yapıyor, işte EÜAŞ'tan aldığı veya diğer ikili anlaşmalarla aldığı elektrik fiyatlarını PMUM'dan aldığı fiyatlarla paçal yapıp bir maliyet ortaya koyuyor. Ondan sonra bu maliyetler yukarı çıkınca EPDK'ya diyor ki "Ya, benim maliyetlerim yükseldi, ben elektriği satarken zarar ediyorum, dolayısıyla yukarı çıkması lazım." Böyle böyle, eğer bu PMUM'daki uygulamalar bu şekilde yukarı doğru giderse sıkıntı olur. Mesela PMUM'a üye olanlar hem elektrik verip hem elektrik de alabiliyorlar. Mesela yani bu şey değil, özel sektörün önünü kesmek adına söylemiyorum, özel sektörden gelmiş bir insanım, özel sektörü teşvik etmek lazım, enerji yatırımlarını teşvik etmek lazım ama böyle dolambaçlı yollarla değil.

Şimdi, bir santral sahibi, normalde, isterse, mesela baraj sahibi, istediği zaman elektrik üretir, istediği zaman üretmez. Ne yapıyorlar onlar da? Puan saatlerinde elektrik üretilip sisteme veriyorlar, en düşük olan gündüz saatlerinde veya gece saatlerinde de elektriği alıp dengeliyorlar. Yani kendi üreticilerine, ikili anlaşma yaptıklarına ne oluyor? Aradaki uçurumu bir anlamda da kullanmış oluyorlar. Yani bu tür sıkıntılar var. Eğer elektrik üretimini teşvik edeceksek, özel sektör üreticilerini teşvik edeceksek böyle dolambaçlı değil ikili anlaşmaları... Mesela en son çıkan yenilenebilir

enerjiyle alakalı aslında kanunda işte ne oldu? Euro'yu dolar sente çevirdik, euro senti dolar sente çevirdik, kanunu öyle çıkardık, işte maliyetler aşağı düştü vesaire diye. Yarın öbür gün işte güneş enerjisi, belki güneş enerjisi çok düşük seviyelerde sisteme bağlanması gereken... Birçok teknik konular ama burada birtakım yanlış uygulamalar varsa bizim gördüğümüz yani biz aynı zamanda sadece hesapları denetlemiyoruz, performansı da denetliyoruz yani bunlar da bizim sorumluluğumuzda. Bunlarla ilgili de görüşlerimizi ortaya koymak, araştırmak yani bizim bu Türkiye'nin değil dünyanın en önemli meselesi olan bu enerjiye bu anlamda katkılar yapmak durumundayız.

Ben, bunları da ifade etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, görüş ve önerileriniz için teşekkür ediyoruz.

Kemal Bey...

Gerçi soru sormadınız ama var mıydı sorunuz Necati Bey?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani yanlışım varsa düzeltsin.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Ekleme istediğiniz bir husus var mı Kemal Bey bu konuda?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Şöyle: Belki kısa birtakım hatırlatmaları yapmamız gerekiyor. Marjinal fiyat uygulaması bütün Avrupa'da uygulanan bir uygulama. Marjinal fiyat uygulamasından şu hedeflenmiştir yani kişiler, maliyetlerin üzerine çok az bir kâr koymak durumuyla devrede kalmayı hedeflemek zorundalar, aksi takdirde devreye giremezler, enerji satamazlar yani santrali yapıp da satamamak, bu aldığı kredileri ödememek manasına gelir. Onun için ve geceleyin fiyatlar düştüğünde dahi olsa herkes bütün saatlere teklif vermek zorunda.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Peki, Avrupa'daki PMUM uygulamaları yüzde kaçını...

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Şöyle efendim, sizin söylemek istediğiniz konu şu, dengeleme piyasasındaki rakamı söylüyorsunuz. Dengeleme piyasasındaki Avrupa'da yüzde 5 olan rakam bizde yüzde 2,5 efendim, dengeleme piyasasında. İki tane piyasa var; bir, gün öncesi piyasası; bir de dengeleme güç piyasası. Dengeleme güç piyasasında yüzde 5'tir Avrupa'da ama bizde 2,5'tur yani.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) - Sayın Başkanım, bir şey sormak istiyorum.

Şimdi, Sayın Genel Müdürüm, Necati Bey'in dediği gibi, mesela üretici firmalar teklif veriyorlar PMUM'a. En düşük 10 kuruş, en yüksek teklif 20 kuruştan ben PMUM'a elektrik satarım diyor yani 10 kuruş teklif verenin fiyatını da 30 kuruştan mı satın alıyor PMUM?

BAŞKAN – Buyurun.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Efendim, oradaki durum şu, Necati Bey’in söylediği şu: Yani herkes tekliflerini veriyor, o tekliflerin hepsinin toplanıp arz güvenliği yani elektriği kesmeden sistemi idare etmek için gereken rakam en son hangi rakamdan kapanmışsa o saatlik için uygulama herkese aynı fiyat ödeniyor. Saatlere göre...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani alınan en yüksek fiyattan bütün aşağıdaki fiyatlar yukarı tamamlanıyor.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Şöyle düzeltelim onu: Bütün teklif edilen fiyatların en düşüğü nerede arz güvenliği tamamlanmışsa, biliyorsunuz olmayan elektrik en pahalı elektrik...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Herhâlde canım...

BAŞKAN – Buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bu Avrupa’daki uygulamalardaki PMUM’daki fiyatlar ikili anlaşmaların yukarısında mı, aşağısında mı veya dengede mi?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Şimdi, tabii, burada hedeflenen arz-talep dengesinin arzın fazla olduğu zamanlarda bu uygulama, marjinal fiyat uygulaması çok doğru bir uygulama ama arz-talep dengesinde arzın talebi karşılamadığı durumlarda ikili anlaşmaların çok olması tabii ki...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ortalaması bizi ilgilendiriyor, ortalaması...

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Yani arz güvenliği sıkıntıya girdiğinde tabii ki insanlar, olmayan şey pahalıdır her malda olduğu gibi, ister istemez fiyatlar...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Sayın Genel Müdür, şey yapmayalım, yaymayalım, ortalaması geçtiğimiz yıl, bu yıl, ondan önceki yıl, buradaki yapılan uygulamalarda hep ortalamaların üzerinde mi değil mi, onu bana söyleyin.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Bazen altında da oluyor.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Genel ortalamadan bahsediyorum, yıl ortalaması veya ay ortalaması.

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Genel ortalama hakkında bir bilgi vereyim isterseniz efendim.

BAŞKAN – Siz yazılı olarak olmazsa bunu şey yapın.

Buyurun.

EPDK TEMSİLCİSİ OYTUN ALICI – Doğrusu, bu tartışmalarla ilgili ben de bir açıklama yapmak istiyorum çünkü bu Dengeleme Uzlaştırma Yönetmeliği yani bu marjinal fiyat uygulamasını öngören yönetmeliği Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu çıkardı ve büyük ölçüde de bu tartışmalar

2006 yılında yani Dengeleme Uzlaştırma Yönetmeliği ilk çıkarıldığında belki aylar boyunca süren bir tartışmanın sonucu bu marjinal fiyat uygulaması benimsendi. İsterseniz, bu konuda bayağı bir kafa karışıklığı var. Onu açıklayacak bir izahatta bulanayım.

BAŞKAN – Buyurun, kısaca...

EPDK TEMSİLCİSİ OYTUN ALICI – Neden bu marjinal fiyat uygulamasını benimsedik? Yani Avrupa'daki pek çok borsada, enerji borsasında, elektrik borsasında marjinal fiyat yaklaşımı benimseniyor. Bu da bir ekonomi teorisinden gelen bir sonuçtan dolayı benimseniyor. İsterseniz kısaca izahat etmeye çalışayım. Şu şekilde: Düşünün ki 10 tane üretici var ve de bunlar bir borsada yarın için belli bir saatte elektrik, ürettikleri elektriği satmak üzere teklif veriyorlar. Bunların her birinin üretim maliyetleri farklı birinden. Birisi hidrolik santral, birisi kömür santrali, birisi doğal gaz santrali, çeşitli teknolojiler var ve de maliyetleri birbirinden değişik. Birinin maliyeti belki 3 kuruş, birinin maliyeti, motorin santralinin maliyeti diyelim ki en pahalı olarak 20 kuruş, örnek veriyorum. Şimdi, bunlar, yarın, o saat için ürettikleri birim, 1 megavat saat elektriği satmak üzere teklif veriyorlar. Burada önemli olan piyasanın koşulları, kuralları. Eğer biz piyasanın kurallarını marjinal maliyet yani şunu demişsek insanlara “Evet, o saatteki talebi karşılayan maksimum teklif fiyatı üzerinden hepinize ödeme yapacağız.” aynen benimsediğimiz gibi söylediğimizde teklif davranışı şu şekilde, herkes bildiği için en yüksek fiyattan o saatte ödeme yapılacağını talebi karşılayan, kendi maliyetlerine uygun veya kendi maliyetlerini yansıtan teklif veriyorlar. Mesela, ben, bir...

BAŞKAN – Daha doğrusu, malını satmak için piyasaya teklif veriyorlar.

EPDK TEMSİLCİSİ OYTUN ALICI – Evet, teklif veriyor ama kendi maliyeti üzerinden. Mesela, ben bir kömür santrali olarak 10 kuruşa üretiyorsam 10 kuruş olarak teklif veriyorum ama biz dersek ki değiştirdik piyasa koşullarını, kurallarını değiştirdik, hepinize kendi teklif fiyatınız üzerinden ödeme yapacağız dersek yani niye bunu yapmıyoruz denilen kurala geçerseniz o zaman teklif verme zihniyeti ve de davranışı değişiyor. O takdirde düşünün, siz bir kömür santralisiniz, 10 kuruşa elektrik üretiyorsunuz, yapacağınız şey şudur: Acaba o saatte en yüksek kabul görececek olan santralin maliyeti, teklifi kaç kuruş olur ki ben ona uygun bir şekilde teklifimi vereyim. Mesela, düşünüyorsam ki o saatte talep çok yüksektir ve de motorin santralinin teklifi dahi kabul edilecektir çünkü talebi karşılamak gerekir, elektriğin kesilmesi düşünülemez ve de 30 kuruş olacaktır bu teklif diyorsam çünkü motorin santralinin maliyeti 30 kuruş, ben, o zaman 10 kuruş olsa dahi benim maliyetim 30 kuruşa yakın, onu tahmin ederek 30 kuruş, 29-31, bu aralıkta teklif vermeye çalışırım çünkü bu her gün tekrarlanan bir teklif verme sürecidir. Yani bir seferlik bir mal alıyor değiliz, her gün aynı şeyi yaptığımız zaman insanlar öğrenip, teklif verme davranışlarını değiştirip sonuçta yine maksimum talebi karşılayan maliyet seviyesinde fiyatlar oturuyor.

BAŞKAN – Anlaşıldı.

Teşekkür ederiz.

Necati Bey, eklemek istediğiniz bir husus mu var?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet.

BAŞKAN - Buyurun.

Toparlayalım artık.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bakın, yani ben mühendisim, işte az çok sanayicilik de yaptım da EPDK'daki arkadaşımızın yaptığı açıklamadan ben bir şey anlamadım, bilmiyorum diğer arkadaşlar anladı mı?

MEHMET GELDİ (Giresun) – Ben anladım.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani bakın böyle ezber anlamında söylemiyorum, işin mantığını söylemek açısından. Şimdi, böyle bir şeyi tahmin ediyorsam ve motorinle üreten bir üretici teklif verdikçe ben 1 kuruş da versem zaten 30 kuruşa alacaklar yani ben ona yakın niye vereyim ki teklifi?

BAŞKAN – Şimdi, oradaki mesele, piyasanın arz-talep dengesi.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır, arz-talep dengesi şöyle: Sizin önemli olan o teklifi verirken o andaki ihtiyaçtaki en üst noktayı aşmamanız yani 10 milyon kilovatsaat alınacaksa o saatler arasında, atıyorum tabii rakamı, yani 10 milyon kilovatsaat noktasına geldiğindeki en üst noktayı aşmamanız yani teklif verirken ki gözüteceğiniz rakam odur. Yani e, benim maliyetim zaten düşükse ben düşük maliyetli... Böyle bir şey yok yani bir de benim üretim maliyetim barajlarda, hidroelektrik santrallerinde düşük diye yatırım maliyetim yüksek yani şimdi bunların dengelemesi...

BAŞKAN – Bakın, Necati Bey...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bakın, çok farklı yani rüzgâr santralinin şeyi farklı.

BAŞKAN – Şöyle bir öneri getirebilir miyim...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bakın, bunlar çok detaylı konular da çok da girmeyeceğim yani o konuya.

BAŞKAN – İşte onun için bir öneri getirebilir miyim?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ama ben şunu söyleyeyim...

BAŞKAN – Tamamlayın da...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır, bitireceğim, çok uzatmayacağım ya.

Yani şimdi bu enerji konularına girersek tabii çok daha detaylandırabiliriz bunları yani mantıklı değil yani bu şeyler mantıklı değil. EÜAŞ'ın hidroelektrik santrallerindeki geçmiş dönemde TETAŞ'a toptan verirken ki hidroelektrik santrallerinin maliyeti, yaptığı maliyet 1 kuruştur. Yani devlet sektöründen devlet sektörüne satıyor, tamam, onda bir sıkıntı yok ama şimdi bakın yani bunlar

çok detaylı konular ama şunu arkadaşlar geçtiğimiz dönemdeki bize verilen bilgilere baksınlar yani ben şimdi şeyi anlamıyorum yani bunu savunmanın da bir anlamı yok.

PMUM'daki yapılan uygulamalardaki elektrik fiyatlarının ortalamaları, ben hayal görmedim herhâlde yani sizin verdiğiniz rakamları söylüyorum, her zaman ortalama elektrik satış fiyatlarının üzerinde yani bunu bir kere herkes kabul etsin, böyle bir şey yok. Yani sizin verdiğiniz rakamları söylüyorum ben. Geçen seneki şeyleri de getiririm buraya yani bir dahaki toplantıda veya ne zaman isterseniz önünüze koyarım bunları. Onun için yani bildiğimiz şeyleri de inkâr etmeyelim.

Ben bunları söylerken de yani bir yerleri yıpratmak, bir şeyleri eleştirmek adına söylemiyorum yani bu piyasadaki işlerin daha düzgün yürümesi, bu maliyetlerin daha düzgün hâle gelmesi, daha sistematik olması, istikrarlı olması açısından birtakım tedbirlerin alınması gerektiği noktasında söylüyorum.

Bakın “Aylarca tartıştık.” diyor, değil mi yetkili? Demek ki tartışılacak birçok şey var. Aylarca tartışılınca da sonuç doğru bir şey çıktı anlamı da taşımaz. Yani bu kadar çok tartışılacak konunun içerisinde demek ki sıkıntılı bir durum söz konusu. Yani bizim de bir şeyleri hâlâ tartışabilmemiz gerekir. Bu konu önemli.

Ben, her zaman söylüyorum, kürsüden de söyledim, burada da söylüyorum, enerji konuları partiler üstü olmalı, millî politikalar oluşturulmalı, bu konularda da elbette yani istismarlar şunlar bunlar varsa hepimiz aynı kararlılığı göstermeliyiz.

Ben, son olarak şunu tekrar ediyorum: Yani burada tartışmalar falan oluyor. Ben konuşmamın başında söyledim, buradaki bütün arkadaşlarımızın iyi niyetinden kimse şüphe edemez ama fiziki şartlar bizi zorluyor yani bu denetimler konusunda, birtakım şeyleri daha detaylı ortaya koymak konusunda fiziki şartlar zorluyor. Bunun da önünü açmak bize bağlı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İsterseniz, Kemal Bey, arkadaşlarımızın bu konuda net bilgi sahibi olması açısından bu PMUM uygulaması ve Necati Bey'in ortaya koyduğu tereddütler varsa onları da giderecek şekilde şöyle kısa bir bilgi notu hazırlayıp komisyon üyesi arkadaşlarımıza bilahare iletirseniz memnun oluruz.

Bir ikinci husus “Elbette fiziki şartlar zorluyor.” diyorsunuz, haklısınız ama özellikle geçmiş dönemde seçim olması hasebiyle biriken hesaplarımızdan dolayı bizim ya toplantıları kaydırmamız lazım yani her güne bir toplantı da koyabiliriz veya haftada bir toplantı da yapabiliriz ama o zaman ne olacak? Yani bu hesap ve işlemlerin görüşülmesi gecikecek. Biz de bu anlamda biraz özellikle geçmişten gelen bu birikimi görüşme, eritme anlamında da biraz sabrınızı zorladığımızın farkındayız yani zannetmeyin ki bizim her toplantılarımız da bu şekilde devam edecek. Aralığın başına kadar biraz

yoğun bir şekilde bu toplantı trafiği devam edecek, ondan sonra biraz daha nispeten daha da rahatladığımızı göreceksiniz.

Şimdi, önerilerle ilgili olarak ne diyorsunuz?

Mahmut Bey, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım, önerinin izlenmesini öneriyoruz.

BAŞKAN – Evet, önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 numaralı öneriyi okutuyorum:

3) Şirket faaliyetlerinin önemli bir bölümünün faize tabi yabancı kaynaklarla finanse edildiği dikkate alınarak alacakların zamanında tahsil edilmesi, kamu enerji şirketlerinden olan ve 2009 yılı sonu itibarıyla 2,9 milyar TL'ye ulaşmış geçmiş yıllardan devreden birikmiş alacakların ise bir an önce tahsil ya da tasfiyesi için yapılan girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

TEİAŞ TEMSİLCİSİ - Kamu enerji şirketlerinden olan ve 2009 yılı sonu itibarıyla 2,9 milyar liraya ulaşmış geçmiş yıllardan devreden birikmiş alacaklarımızdan Sistem İşletim ve Sistem Kullanım bedellerinin tamamının tahsilatı 2010 ve 2011 yılında yapılmıştır. Dengeleme ve Uzlaştırma Faaliyetleri nedeniyle olan alacaklarımızdan TETAŞ hariç olmak üzere tamamı tahsil edilmiştir. TETAŞ'tan 30 Eylül 2011 tarihi itibarıyla 526 milyon lira alacağımız bulunmakta olup bu tutarın 2012 yılı içerisinde tamamının tahsilatının yapılacağı öngörülmektedir. 6113 Sayılı "Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bir Kısım Borç ve Alacakların Düzenlenmesine Dair Kanun" kapsamında Şirketimizin TETAŞ (4,4 Milyon) hariç olmak üzere diğer kamu enerji şirketlerinden kanun kapsamına giren herhangi bir alacağı bulunmamaktadır.

BAŞKAN – Evet, Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Tabii, enerji koridorunun en büyük sıkıntılarından bir tanesi bu TEDAŞ'ın alacaklarını tahsil edemeyişinden dolayı zincirleme şeklinde bu koridorda finansman sıkıntısının oluşması yani zincirleme olarak KİT'ler birbirine 30 milyarın üzerinde borçlu, bunları sadeleştirdiğimiz zaman bile işte 13-14 milyara düşen bir rakam, dolayısıyla görev zararı oluşmuş yani TEDAŞ'tan kaynaklanan bir şey. Bununla ilgili bir kanun yani mahsuplaşmayla ilgili bir kanun çıkacaktı, çıksa da sonuç itibarıyla işte TEDAŞ'ın üzerinde kalıp bu anlamda bir şey yapılacak yani bir kanun ama bu ne kadar bu konuyu, bu sorunu çözecek bilmiyorum.

Sadece TEİAŞ değil yani TEİAŞ'ın 2,9 milyar alacağı var, EÜAŞ'ın diğer TEDAŞ'tan veya diğer bağlı kuruluşlarından alacağı var, TETAŞ'tan var, TETAŞ'ın TEDAŞ'tan var, BOTAŞ'ın EÜAŞ'tan var, TKİ'nin var. Böyle birbirine zincirleme geçmiş. Dolayısıyla BOTAŞ, bu anlamda,

ciddi anlamda finansman sıkıntısı çekiyor. TKİ de işte burada, öneride ifade edildiği gibi ne yapıyor? Bu sefer bankadan kredi kullanmak durumunda kalıyor, diğer kurumlar da aynı şekilde. Dolayısıyla bu tür konulardan dolayı da finansman sıkıntısından kaynaklanan bir görev zararı giderek büyüyor. Yani bunun da bir an önce önünün alınması, hatta bu kanun sonuçta tamamen bu işi çözmüyorsa Hazine'nin de bu görev zararı oluştuysa görev zararı kadar da Hazine'nin katkıda bulunması lazım. Yani tabii hazine hiçbir zaman kasasından para çıkmasını arzu etmez ama sonuç itibarıyla burada bir kangren oluştuysa, bir sıkıntı söz konusuysa buraya da bir neşter vurmak lazım. Bu da geçtiğimiz yıllarda her sene önümüze gelen, bütün enerji KİT'lerinin önerilerinde bulunan bir konu. Bunu da hâlâ çözmüş değiliz, bu kanunla da çözülebileceği kanaatinde değilim. Bu konuda da bizim yapacağım bir tavsiye kararı var mıdır yok mudur bilmiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Kemal Bey, eklemek istediğiniz bir husus var mı Necati Bey'in görüşlerine?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Yok efendim, sadece bizim burada açıkladığımız gibi 526 milyona düştü alacağımız, TETAŞ'tan bu. Bunu da bu yıl sonuna kadar sıfırlayacağımızı...

BAŞKAN – Hazine olarak...

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER FARUK CENK – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Vekilimle biz sık sık komisyonlarda, alt komisyonlarda bu konuyu görüşüyoruz. Evet, bir kanun var, kanun mart ayı itibarıyla yayınlandı ve Sayın Vekilimin dediği gibi, bir mahsuplaşma işlemi yapılıyor enerji KİT'leri arasında ve mahsuplaşma işleminin sonunda da TEDAŞ'ın üzerinde yaklaşık 10 milyar lira bir alacak kalıyor fakat takdir edersiniz ki Hazine Müsteşarlığı olarak bu 10 milyar lirayı TEDAŞ'a vermek çok kolay bir şey değil. Zaten biz kanun çalışmalarına başlarken de bize kısıt olarak bu şekilde konulmuştu. O yüzden bir görev zararı ödemesi şeklinde bir ödeme yapılmayacak.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Özelleştirmelerden alıyorsunuz...

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİSİ ÖMER FARUK CENK – O özelleştirmelerden alınan bütçeye gidiyor biliyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

İzlemeye devam ediyoruz.

Evet, önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

Öneri 4) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

TEİAŞ TEMSİLCİSİ - Öneri doğrultusunda hareket edilecektir.

BAŞKAN – Öneriyle ilgili olarak söz talebi? Yok.

Önerinin izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel soru-cevap işleminde, Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Ben, bu önerileri açmamak adına aslında iç önerilerde olan bir şeyi de ifade edeyim yani hem burada bu Takasbank uygulamasına geçilmesiyle alakalı bu konuda bilmiyorum çalışmalar yapıyorlar mı? Birincisi bu.

İkincisi de yine PMUM’da uygulanan sıfır bakiye uygulaması mı, adını tam telaffuz ediyor muyum? Şimdi, bu konunun da yani bir sıkıntıya vesile olmaması açısından geçtiğimiz dönemlerde de söyledik. Sıfır bakiye uygulaması da aslında KİT’ler arasında faiz uygulaması yapılmadığından dolayı, özel sektöre geç ödenen paralardan dolayı özel sektörün çıkardığı faizlerin aslında bir anlamda hüllesi diye düşünüyorum ben. Yani ne oluyor? Bunu TETAŞ’a bir fatura kesilerek değil ama sıfır bakiye uygulaması diye işte sizin hesabınıza şu kadar sıfır bakiye uygulamasından dolayı geçti diye bir uygulama yapılıyor. Yani ben, şimdi, tam teknik olarak da bunları söylemiyorum, anlaşılсын diye. Dolayısıyla yani KİT’ler arasında faiz uygulanmıyor ama sıfır bakiye uygulaması adı altında işte faizin hüllesi uygulanıyor. Yani buna da bir anlamda bu şekildeki uygulamalar, işte Takasbank mı veya işte başka bir şekilde mi, ne uygulanacaksa buna da bir çözüm bulunması ve bu önerilerden de bir an önce kurtulmamız gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Gültekin Bey, buyurun.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Sayın Başkanım, bilanço ve gelir tablosu dip notlarının yeterli açıklığa sahip olmadığı görülüyor. Diğer faaliyetlerden olan gider ve zararlar önceki dönemde 25 milyon lira iken bu dönem 12 kat artarak 304 milyon liraya çıkmış. Bu kadar artış nereden kaynaklanıyor?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Not alın lütfen, birazdan söz vereceğim.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu kayıplarla ilgili bir rakam vermişti Sayın Genel Müdür yüzde 2,2 civarında. Genel olarak Türkiye’de bu alanın mühendislik kuruluşları, bir yatırım yapılacağında veya nükleer enerji yatırımı yapılacağında Türkiye’de kaçak ve kayıpların çok yüksek olduğunu ve bunların önlenmesiyle bu yatırımlara ihtiyaç olmadığı savını ortaya çıkarırlar çoğu zaman ve kamuoyunda da bu çok gündeme gelir. Sizin hesabınıza göre kayıplar çok az Avrupa ortalamasında. Bunun yüksek boyutta olanları kaçaklar mıdır sizce?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR — Şimdi, efendim, buradaki biliyorsunuz TEİAŞ iletim sistemi işleticisi. Teknik kayıplar, dağıtım şirketlerinde normal olarak, önlenemeyen kayıplar olarak değerlendirilir. Bu, dağıtım şirketlerinde yüzde 8-9 civarındadır, iletim sisteminde de benim söylediğim 2,5 ile 3 arasında. O yüzden bizimki düşük yani iletim sisteminin olmazsa olmazıdır bu. Bu yükseldiği zaman biz iyi idare edemiyoruz manasına gelir. Bizim bunu bu şekilde hesaplarımızı kontrol ederken bağlantı anlaşmalarında, bir yük akış programında, PSS’ si programı içerisinde, maksimum ve minimum yük şartlarında, faz açıları ve kayıtları, hepsini hesap ederek bağlantı görüşü veriyoruz. Bu bizim bahsettiğimiz teknik kayıp efendim. TEDAŞ’ın kayıpları yüzde 9 civarında olması gerekir. O şu anda yüzde 15, bunun çoğu kaçak.

BAŞKAN – Gültekin Bey’ in sorusu vardı bilançoyla ilgili kim cevap verecek ona?

Buyurun.

TEİAŞ MALİ İŞLER VE FİNANS DAİRESİ BAŞKANI – 2009 ve 2010 yılı içerisinde diğer faaliyet gider ve zararların yüksek olmasının sebebi -o dönem için konuşuyorum- dengeleme uzlaştırma faaliyetleri nedeniyle piyasada tahakkuk ve tahsilatların geç yapılması nedeniyle artı ve eksi olarak karşılıklı olarak oluşmuş bir farktır. Dikkat edilirse 2010 yılında da 479 milyon olarak bunların dengelendiği ve ondan sonra yansıtıldığı -eğer gecikmeye kim taraf oluyorsa veya ödemeyi kim yapmıyorsa- görülüyor. 2011 aylık döneme de baktığımızda bunun zaten artık taşların yerine oturduğu 29 milyon gibi bir rakama gerilediği gözükmemektedir. Dolayısıyla TEİAŞ dengeleme hızlaştırma faaliyetleri nedeniyle herhangi bir kâr ve zarar elde edemeyeceği için netice itibarıyla piyasada oluşan artı ve eksi bakiyeler ödemeyi gerçekleştirmeyen tarafa dengeleme ve uzlaştırma faaliyetlerindeki gecikme cezası maddesi uyarınca yansıtılmaktadır. Bunda kaynaklanmaktadır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Elektrik İletim AŞ’ nin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

Sonuç: Türkiye Elektrik İletim AŞ’ nin 2009 yılı bilançosu ve 54.515.369,50 Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – Değerli üyeler, TEİAŞ 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Kemal Bey eklemek istediğiniz bir husus var mı?

TEİAŞ GENEL MÜDÜRÜ KEMAL YILDIR – Herkese teşekkür ediyorum bizi sabırla dinlediniz. Bir öğle yemeğimiz var, sizi yemeğe davet ediyoruz.

BAŞKAN – Bir kurumumuz daha var, size afiyet olsun.

Değerli arkadaşlar, ara vermeden TETAŞ'ın yetkililerini içeriye davet ediyorum.

Değerli üyeler, çalışmalarımıza Türkiye Elektrik Ticaret Anonim Şirketinin 2009 yılına ait hesap ve işlemlerini görüşmeye devam ediyoruz.

Değerli üyeler, elektrik piyasasında faaliyet gösteren kamu şirketlerinden birisi olan TETAŞ, kamu ve özel sektörün ürettiği elektriğin toptan alım ve satımını yapmakla görevli kuruluşumuzdur.

Gelişmiş ülkelerde devletin elektrik işletmelerindeki payı giderek azalmakta ancak kamusal hizmet niteliği taşıdığı için devlet bu ülkelerde yine de elektrik enerji sektöründen tamamen çekilmiş değildir. Bu doğrultuda ülkemizde de rekabetçi bir enerji piyasasının oluşması yönündeki çalışmalar hâlen sürdürülmektedir.

Şimdi komisyonumuzu bilgilendirmek üzere TETAŞ Genel Müdürü Sayın Dr. Osman Demirci'ye söz vereceğim öncesinde toplantımıza katılan kurum yetkilileriyle diğer kuruluş temsilcilerinin komisyona kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Kurum yetkilileri ve diğer kuruluş temsilcileri komisyona kendilerini tanıttı.)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Osman Bey buyurun, mümkün olduğu kadar kısa olursa memnun oluruz.

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ DR. OSMAN DEMİRCİ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sizlere daha önce yazılı göndermiştim, şimdi de sunumsal on dört tane süzölmüş hâlde bilgi var, onların üzerinden hemen başlık geçiyorum.

Üç tane konu var TETAŞ ne yapar? TETAŞ büyük resme bakar. Dünya ve Türkiye'deki enerjide ne oluyor onunla ilgili iki tane sunumum var, bir sayfam var. Daha sonra TETAŞ'ın yaptığı işler. Var olan tarifeler nereden geldi, ne yapıyor, ne ediyor, fiyatları, onunla ilgili biz kaç lira harcıyoruz, kaç kişiyiz? Bu konu ve ileriye dönük, biz ne yapacağız diye bakıyoruz, orada da iki ana konumuz var yerli kömürler, bu konudaki çalışmalara ait şeyler ve nükleer. Türkiye buraya gidiyor. Bu Türkiye'deki üretimin artış şekli, mavi olan grafik Türkiye'nin geldiği nokta. Gördüğünüz gibi 2001'deki krizi sadece orada küçük bir kırık oluşturmuş 2000 ve 2008'de. Pembe, bizim pembe dünya, gideceğimiz yer 2023'te bizim geleceğimiz yerler 425 milyar. Bunu nereden karşılayacağız? Üç tane soru var. Hangi kaynakla karşılayacağız? Nereye kuracağız bu santralleri? Kurduğumuz

yerden tüketim bölgelerine nasıl taşıyacağız? Üç tane önemli soru. Dünya ne yapmış, bu dünyanın yaptığı. Dünya 1973'te ne yapmış diye koyuyorum. 6 bin milyar kilovat/saat dünyada tüketilen elektrik. Bunu nereden üretmiş? Bunun en fazlasını bu mavi çizgi. En fazlasını kömürden üretmiş. Daha sonra gaz, hidro var, oil var, gaz en altında geliyor, daha sonra da nükleer var. Dünya 2008 yılında bu kırmızı çizgi yine en fazla kömürden üretiyor, gaz, nükleer ve hidro eşit seviyede kalıyor, geri kalanlarda katkı var ama o büyük scale'i karşılama gördüğümüz gibi sıfır seviyelerinde. Peki 2030'da dünya ne yapacak? O pembe çizgi, tahmin, en fazla kömürden üretecek, ondan sonra üç tane kaynağı paçallıyor. Hangi kaynaklar? Doğalgaz, nükleer ve hidroyu, oili tabii tamamen azaltmış durumda, ötekilerde de ne varsa katma değerini getirmeye çalışıyor. Nedir onlar? Güneş, rüzgâr, bio, yakıt bütün konuşulan konular.

Peki Türkiye ne yapmış? Türkiye 1973'te bütün elektriğini fuel-oil'den üretmiş en fazla, daha sonra kömür ve hidrolik geliyor, nükleeri sıfır, gazı sıfır 1973'te. Şimdi geldiğimiz yerde de Türkiye en fazla elektriği gazdan üretiyor doğalgazdan, kömür ikinci sırada kalmış, hidro tabii üçüncü sıraya oturuyor, ötekilerle dünyayla aynı ölçüde duruyor.

Şimdi dünyaya baktık hedefimiz bu. Şimdi bu dünyaya baktık, hedefimiz bu, bu dataların söylediği çok önemli şeyler var içerisinde. Peki, elektrik sektöründe Türkiye ne yapıyor? Türkiye 1970'de TEK'in kuruluşuyla başlamış, daha sonra 84'e geldiğimizde, az önce, ilk gösterdiğim grafikteki o eğim artmaya başlıyor, Türkiye büyüyor. O büyümeyi nasıl karşılayacağız diye düşündüklerinde 84'te hemen İHD modeli yapalım da devlet eliyle değil özel sektör de bu işe girsin demişler. 3096 sayılı Kanun gelmiş. Daha sonra olmamış o işler, yürümemiş. Ne yapalım diye devam ediyorlar. İşte bu zaman cetvelindeki yürüme var. Yap-işlet-devret'ler başlıyor, yap-işlet-devret'ler oluyor, sonra TEK'in ikiye bölünmesi oluyor, TEDAŞ ve TEAŞ diye. Daha sonra yap-işlet-devret'ler ve yap-işlet modelleri, ta 97'de bunlar devreye giriyor çünkü yap-işlet-devret modellerinde de kurulan santral yok, 2.600 megavat. İşte o santrallerden bir kısmını biz çalıştırıyoruz. İHD modellerinin bütün işlemlerini biz yapıyoruz, yap-işlet'lerin bütün işlemlerini biz yapıyoruz. Geldiğimiz noktada en büyük kuruluş yaklaşık 5.800 megavat civarındadır bu toplamı yap-işlet'lerle yapılıyor Türkiye'de. Onlar da dört tane gaz santrali, bir tane de kömür santrali.

Daha sonra serbestleşme piyasasına geçilmesine karar veriliyor, çünkü bu santraller, çünkü Türkiye çok dehşet bir şekilde büyümesi var. Bunun için finansman ve bu işlerin yönetimi çok önemli. 4628'den sonra, işte tekrar Bakanlar Kurulu, TEAŞ üçe bölündü TETAŞ da oradan doğdu. TETAŞ da bu var olan işletme hakkı devri yap-işlet-devret'leri bütün gazlarını, elektriğini alır, satar, gaz parasını öder. Bütün bu işleri 213 kişiyle TETAŞ takip eder. Burada bunların aynısını söylüyoruz. Yapılan anlaşmalar yap-işlet'ler, ESA anlaşmalarıyla TEAŞ arasında yapıldı TETAŞ'a devredildi. Yap-işlet-devret ihalelerde hem ESA anlaşmaları var bunlarda hem de imtiyazlı uygulama sözleşmeleri. Bu

bizim kaç tane santralimiz var, nerelerde olduğunu anlatıyor. Gördüğünüz gibi bizim 8.800 megavatlık bir gücümüz var. Toplam en büyük gücümüz doğal gazdan oluşuyor, yaklaşık yüzde 68'i buradan. 45 milyar elektrik elde ediyorum. Benim müşterilerim de en büyük kamu, dağıtım şirketleri. Dağıtım şirketleri de özelleştikçe kamu ve özel diye onu ikiye ayırdık, burada onu gösteriyoruz.

Peki, benim bu alım garantilerim ne zaman bitecek? Ne kadar daha sürecek? Benim almam gereken yüzde 85'lik bu mavi çizgi, alım garantim de yaklaşık görüyorsunuz 55 milyar. 2018'e kadar bunu yapmak zorundayım. 2018'den sonra benim belli bir miktar, yap-işlet'ler çıkıyor işin içerisinde ötekiler de kamuya dönecek.

Bizim yaptığımız önemli işlerden birisi tarife, kaç lira para alacağım, kaç satacağım ve bu dengeyi yapma. Şimdi bu diyagram bunu açıklıyor. Yaptığımız bütün iş, BOTAŞ'tan ben... İşin içerisinde Hazine, Enerji Bakanlığı, TETAŞ var ve ekonomi var. Bu denklem içerisindeki parametreler girince ben BOTAŞ'tan doğal gaz fiyatımı alıyorum. İşte bu doğal gaz fiyatı bu değişimi gösteriyor. Bunun ortalamasını bu kesik çizgiyle gösterirsen oradaki denklemi görüyorsun. Yaklaşık yıllık artış oranı Türkiye'nin doğal gazı yüzde 18,31.

Ben Hazineden kurumu alıyorum. Bu da doların değişimi, dolar/TL. Ben parayı ödediğim zaman gaz fiyatını, enerji fiyatlarını öderken ödeme tarihindeki kura bakıyorum o kurdan adam kaç dolar istiyorsa, diyelim ki santral, o kurdan onun parasını ödüyorum. Eğer o kur o gün ani bir değişiklik göstermiş olsa bile kabul etmeme şeyi var yaptıkları anlaşmalarla, geri iade ediyor yeni kurdan istiyor.

Şimdi bunu da yaptık, buradan da bunu aldık. Bunu içerisinde bir de ben şimdi iki tane parametreyi aldım üçüncü parametre, ben kaç satacağım bunu hesaplıyorum ki bütün bu sıfır dengeyi bulayım, bizim kâr amacımız yok. Amacımız tamamen bunları almak ve satmak. Dolayısıyla fiyatları gördüğünüz gibi burada bulunmuş. Bu iniş çıkışları görüyorsunuz. Demek ki sıfır dengeyi sağlamak için önceden yıl sonuna kadar çalıştırıyorlardı yıl sonunun son üç ayına kadar, baktılar fazla para çıkıyor düşürüyor fiyatı, baktı az çıkıyor yükseltiyor son üç ayda öyle denge yapılıyordu. Şimdi o denge üç ayda bir yapılıyor.

Gördünüz gibi benim elektrik fiyatındaki artış oranım 12,85 yıllık ortalaması. Az önce 18, 20 ise yarıya düştü. Nasıl düşürdük yarıya? İşte yerli katkı, suyla. Sudan yaptığımız üretimle oldu bunlar.

Bundan sonra ne yapacağımız için önemli tabii bunlar.

Şimdi bu karışık diyagram alış tarafında geçmişte neler olmuş ve mesela şurada, şu bölgede ne kadar kilovatsaat elektrik aldığını gösteriyor. Kırmızı çizgiler ana şey, söylemek istenen, altında da bunu gaz, kömür diye ayırdım nedir diye. İşte 87 milyar, yaklaşık 85 milyar elektrik alıyorum. Bu elektriği de bu tarafta satıyorum, kayıplar düşüyor. Bu tarafta da kaç lira para ödüyorum? 11 kûsur

milyar para ödüyorum. 12,5 milyar para da toplamışım. Burada da birim fiyat TL/kilovatsaati bulmuşum.

Gaz santralleri önemli. Bizde toplam otuza yakın santral var. Bunlardan on iki tanesi önemli santral, ötekiler çok küçük yani, birkaç megavatlık, ötekiler, gaz santralleri ise 1.540 megavat; İzmir, Gebze'si yüksek güçlü. Dolayısıyla bu da doğalgazdaki bütün santrallerimin değişimi... Peki, ben ortalamada nereye gelmişim doğalgaz fiyat üretiminde? 18 kuruş/kilovatsaat, en son geldiğimiz yer, gazdaki ve kurdaki artışın etkisiyle. Nedir senin kâr/zararın? İşte başladığımızdan beri, 2000'den beri, tamamen, arkadaşlar çok güzel çalışmışlar bizden öncekiler de aldığını sattığını oturtturmuş dengede gitmiş. Evet 2008'de bir dengesizlik oluşma durumu olmuş zamanında, burada da tabii o krizden dolayı oluşan kurlardaki tahminlerdeki eksiklikten dolayı oluyor. Bundan sonra da bunlar olabilir ani değişikliklerde her şey çıkabilir karşımıza.

Şuradaki bu büyük sayılar, bizim yaptığımız işlerden bir tanesi önemli... Bir de bu fiyat eşitleme mekanizması var özelleşmenin getirdiği kurallar çerçevesinde fiyat eşitleme var, 2012'nin sonuna kadar devam edecek, o fiyat eşitlemeden dolayı aldığım paralar şu benim şeyim. 1 milyar alıyorum, bu tarafta, 1 milyar öteki tarafa veriyorum. Dolayısıyla o iş de bize yüklemişler, biz de o işleri yürütüyoruz burada. Dolayısıyla kâr/zarar durumumuz bu.

Peki sen bu işi yapıyorsun, kaç? 213 tane personelle yapıyoruz. Son slayt... 2009'da bu benim giderlerim, bütün yaptığım giderler burada, hepsi birbiri üzerine oturmuş durumda yani 2009'da ne ise 10'da da 11'de de hemen hemen aynı sayılar. En büyük giderim diğer fayda ve hizmetler var burada, daha sonra da memur ücretleri geliyor.

Çok teşekkür ediyorum dinlediğiniz için.

BAŞKAN – Osman Bey, biz de teşekkür ediyoruz.

Özel sektörden gelen tecrübeyle ve kıvraklıkla bu işi böyle hızlıca topladınız.

Evet önerilere geçiyoruz.

Buyurun.

Öneri 1- Sayıştay raporunda yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap...

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ DR. OSMAN DEMİRCİ – Öneriler doğrultusunda raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelere de uyulacaktır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET YENİ (Samsun) – Genel Müdüre çok teşekkür ediyorum. Esasen tabii devlette çalışan, özel sektörde çalışan şeklinde ayırt etmek istemiyorum ama hem devlet tecrübesi var baktığım kadarıyla özgeçmişine hem de pratikte özel sektörden biraz daha tecrübelenmiş gelmiş diye de

görüyorum, tebrik ediyorum sizi. Yani konu baştan sona ne kazandık, ne ettik, ne ödüyöruz, ne alıyoruz? Biz bunu anlamış olduk.

Yeni görevinizde de başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

TETAŞ, tüccar. Değil mi yani? Alıp satıyor. Başka, yani üretim vesaire tabii bunları, öngöröleri yapmak durumundasınız, bir sürü çalışmalar yapmışsınız.

Bunun dışında ben nükleerle ilgili de bir şeyler söylediniz. Tabii nükleerle ilgili özellikle Japonya'daki depremden sonra dünyada psikolojik sıkıntılar başladı. İşte bazı ölkeler nükleerleri kapatmaya başladı veya kapatma kararları aldılar. Bizim bu yaptığımız anlaşmayla ilgili, bir de üstelik... Ben bir yerde, şimdi göremedim onu, şey yapamadım, 12,5 dolar/sent mi euro/sent mi ortalama? Böyle işareti çok şey olmuş. Okudum ben akşam ama şimdi bulamadım onu. O ortalamanın tam şeyini, euro/sent mi dolar/sent mi ona bir cevap istiyorum.

Bir de yani bu anlaşma doğrultusundaki çalışmalar ne alemde yani ne durumdayız? Öngöröleriniz neler, nerelere kadar devam edecek? Onu soruyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet şimdi öncelikle arkadaşlar şu genel önerinin bir izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Osman Bey buyurun Necati Bey'in sorularına cevap olarak mikrofonunuzu açtım.

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ DR. OSMAN DEMİRCİ – Bu güzel soru. Bu konuda da çok yanlış bilgiler var onun için slaytları bile hazırlayıp getirmiştim, iki tane slayt göstereceğim, bir de görüşlerimi söyleyeceğim.

BAŞKAN – Slaytı kapatmıştık ama biz, sunum yok diye ama açsınlar iki dakikada konu önemli çünkü.

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ DR. OSMAN DEMİRCİ – Ben konuşayım o gelene kadar.

Şimdi, nükleerdeki kazayı çok yakından inceledim. Bütün nükleerle ilgili kendi ekstra tecrübem de var. Ben daha önce Amerika'da on sekiz sene kaldım. Amerika'da General Elektrik'te, Westinghouse'da çalıştım. Bunların hem ARGE centre'lerinde hem elektrik işleriyle ilgili yerlerde.

Şimdi üçüncü teknoloji dedikleri, bu eski teknoloji var ya, bu kazan gibi olan çok eski mühendislik hatası var. Mühendisler yapa yapa hata oldukça, üçüncü hata oldu bu, hataları görüyor öğreniyoruz, oradan daha iyisini yapıyoruz. Ne idi hata, orada ne oldu da bu şey yaptı? Üçünde de aynı hata var. Bu kazan kapalı bir kazan, kaynıyor. Deprem oluyor sallanıyor hemen korumamız var. Sokuyoruz boronları içeriye durduruyoruz nükleeri ama o durma dediğiniz an var ya hâlen daha yüzde

6 güçte elektrik. 1.000 megavat 60 megavat daha üretmeye devam ediyor. Ne yapman gerekiyor? Durduğu an soğutman gerekiyor. İçini soğutmazsan basınç oluşuyor içeride. Bir anda patlayacak. Dolayısıyla ne yapacaksın? Soğutma. İşte bu soğutma eskiden aktif sistemle yapılıyordu. Aktif ne demek? Hem insana ihtiyaç var hem elektriğe ihtiyaç var hem elektroniğe ihtiyaç var. Üçünün de çalışması gerekiyor ki birisi gitsin, bunları yapsın çalıştırsın. Bu yeni gelen teknoloji pasif teknoloji. O soğutma sistemi ne insana ne elektriğe ne başka bir şeye ihtiyacı var. Oturup kendi kendini koruyacak. Tamamen mühendislik bir hatası oradaki. Bütün hepsi ötekilerin de aynı hata ama...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) - Biraz daha açar mısınız pasif sistem enerji olmadan nasıl çalışacak?

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ DR. OSMAN DEMİRCİ – Potansiyel enerji var değil mi? Yukarıya suyu depoluyorsun, yukarıdan bastın mı aşağıdan akıp geçiyor. Soğuttun bitti. 20 ton suyu o yukarıdaki büyük hacmin içine yerleştirmişler. Bir ay kazandırıyor. Ya bizim coğrafi zaten öyle güzel ki Antalya ova bitiyor dağ başlıyor. Dağın tepesine kur bir ay değil bir yıl orasını soğuturum ben. Sadece zaten iki hafta soğutmaya ihtiyacım var. Hiçbir şeye gerek yok yani burada. Orada, güzel şeyler...

Peki bu nükleer, şimdi nükleer kapatma konusu... Herkes nükleer kapatıyor. Kimsenin nükleer kapattığı yok. Şimdi bakıyoruz bu Amerika... Amerika ne yapmış? Bütün dünyaya bakalım şimdi, ileri gitmişler. Bunlar nereden üretmiş elektriğini diye bakalım. Hepsine baktığımızda şunu görüyoruz özelliklerde, bunların hepsi bende var, hepsini daha sonra verebilirim: Herkes kendi kaynağını en alta koymuş. Neyi varsa onu koymuş altına. Şimdi göreceğiz. Amerika kömürü var en altına oturtturmuş. Onun üzerine bütün bu ülkeler nükleeri koymuş. Onun dışında kalan kısmına da geri kalan kaynağı koymuşlar.

Şimdi geliyoruz, Fransa... Nükleer teknolojisini geliştirmiş, nükleerin üzerine oturmuş tamamen. Almanya kömürün üzerine oturmuş üstünde nükleer. Sizin bu nükleer gördüğünüz yerde 600 milyara gelmiş Almanya. Bu Almanya örneği güzel. Bu en üstteki turuncu kısım yenilenebilir, dünyanın en iyi ileri giden yeri, 50 milyar ceplerinden para ödüyor yılda herkes. Oranın vatandaşı Alman, 50 milyar ekstra para ödüyor. O kadar yenilenebilirli yapabilmek. Gördüğün gibi kalın bir çizgi gibi duruyor. Sen oradaki 200 milyarı, nükleeri kim kaldırıyor? Hiç kimse kaldıramaz. Eskiyen santrallerini kaldıracaklar bunlar, tamamen politik konuşmalar. 200 milyarın yerine koyacağın bir şey yok.

Rüzgâr santrali Türkiye’de bakalım şimdi bu ikinci soru bu nükleerle ilgili niye yenilenebilir yapmıyoruz yani nükleere niye ihtiyaç var?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) - Ben öyle bir soru sormadım.

BAŞKAN – Kamuoyunda soru var.

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ DR. OSMAN DEMİRCİ – Bu konunun tamamen kapsamı budur yani tamam mı üç tane yani kaynak çeşitlendirmesi ve şey, güneş ve rüzgâr. Güneş senede 8.760 saat var. Güneş 1.800 saat Türkiye’de çıksa, en fazla çıkacağı yer 1.800 saat çalışır, yani 8.760, 1.800...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) - Ama 1 milyon 100 megavat güç var.

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ DR. OSMAN DEMİRCİ – Rüzgâr... Türkiye’de şu anda 2010 yılında kurulmuş ve tamamen 2010 yılında çalışmış santraller. Bunlar 2010 yılında bütün çalışmış rüzgâr santralleri hepsi. 978 megavat, tamamen çalışmış, üretim ortalaması 2.500 saat Türkiye’nin. Bunlar Türkiye’deki ilk kurulan en iyi santraller. Senede 8.760 saat var. Bu sürekli bu elektriği üretse bile... Bunlar tamamen öteki sistemin üzerine tam bir katkı olarak konabilir. Dünyanın önümüzdeki yüz senede kaynağı fosildir. Fosilin daha iyi yakılması, başka teknolojiler var, o konularda yürünecek tabii. Herkes de yürüyor, biz de aynı konularda çalışıyoruz.

Fiyata geliyorum. Son soru fiyattı. O fiyat ortalama fiyat. Nükleerin giriş fiyatı daha yükseklerde, ortalaması 12,35 çıkacak, dolar-sent/kilovatsaat.

BAŞKAN – Osman Bey, yerin gelmişken bu borla ilgili olarak Eti Madenle ilgili birtakım burada görüşmeler yaptık da yani borun yakıt olarak kullanılmasıyla ilgili dünyada da birtakım çalışmalar var. Özellikle elektrik enerjisi kullanımına yönelik çalışmalar var mı? Bu konuda bilgi olarak bir şey söyleyebilir misiniz?

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ DR. OSMAN DEMİRCİ – Borla, ben de herkes merak ettiği için merak ettim- Eti Maden Genel Müdürümüzün yanına gittim, Orhan Bey’in yanına. Bize de teklifler gelirdi. Gelen tekliflerde işte bordan daha iyi maden niye yapmıyorsunuz, niye daha başka bir şey... Daha güzel faydalı şeyler yapılabilir, onu satalım, onu yapalım yani hammadde diye satmayalım da onu satalım. Söylediği... Bor madeni hiçbir yerde ana maden değil yani sadece katkı sağlayan bir madde, katkı koyuyor, bütün uygulama alanlarında, gram... Bir tek yapacağın şey borun satımını... Öteki malı alıp daha yüksek bir şeye çıkartmak için gereken bir yatırım var. 100 lira koydun o çıkar ama onun satış pazarı çok ufak, o geri ödemesi çok uzun sürüyor, dönmeyecek. Onlar da onun için en akıllı yolu yapmışlar, sadece satış alanını genişletmişler. Genişletmiş, 800 milyar kâr eden bir konuma da gelmiş. Bor madeninden kendisinin yaptığı güzel ARGE’ler de var. Bandırma’da bir kendi santrali var 10 megavatlık. Oradaki bizim en önemli şey karbondioksit emisyonu. Karbondioksit attığımızda onu kaldırmak. Bunlar belli bir çözeltiliyle karbondioksit emisyonunun sıfırladığını, çok azalttığını söylüyor. Bu gerçekten yapılırsa süper bir şey. Ben bu hafta sonu ya da önümüzdeki hafta sonu oraya görmeye gideceğim onu. Böyle bir şey bulunursa... Çünkü biz American Electric Power, tamamen kömürden üretti elektriğini. Bütün hayatımızı, bütün paramızı bu teknolojiye aktardık ki, bunu daha az nasıl yaparız? Çünkü Amerika’nın 200 sene yetecek kömürü var. Rusya’nın da öyle büyük ülkelerin de. Onu azaltmak çok önemli. Eğer gerçekten orada da bor karışımı var. Borla kalsiyum şey

karıştırılıp çözelti yapıp, elde ettikleri ürün de soda, sodyum karbonat ve bunun da dünyadaki 60 milyon ton pazarı var. Satılacak bir ürün yani.

BAŞKAN – Neyse şimdi aramızda kimya mühendisleri de var, sen o oralara girme. Şimdi Necati Bey'in alanına girme.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) - Ben bir ilave yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) - Şimdi tabii o bor konusunda beyefendi doğru şeyler de söyledi tabii de detaya girersek yani bor bir yakıt değil bir kere yani onu herkesin bilmesi lazım. Yakıt olan hidrojen yani hidrojeni depolayan bir şeydir bor. Sodyum borhidrür şeklinde bir depolama yapıp ama bugünkü teknolojiyle bu depolama ekonomik değil yani mevcudun çok çok üzerinde bir rakam. Ekonomik hâle getirebilirsek bu depolama işini, o zaman bizde de bor çok fazla olduğu için önemlidir ama Sayın Genel Müdürün söylediği -biz de Eti Madeni burada denetlerken, bize son olarak yani en son bir müjde olarak vermişti- bu emisyonu azaltma yani baca gazlarındaki o karbondioksit emisyonunu sifıra yakın indirgeyen bir çözeltinin bulunması çok önemli. Bizde de yani en büyük sıkıntılardan bir tanesi, yerli kaynakların kullanımındaki sıkıntı, zaten işte o müsaade edilebilir seviyede filtrelerin biraz hem pahalı olması hem de onlara ulaşamaması. Böyle bir şeyi bulmak hem o bor satışlarını artırır yani bütün dünyaya o şekilde bir artış olur hem de bizim burada kömüre yönelik, yerli kaynaklara yönelik santrallerimizin hızlanmasına vesile olur, bu anlamda önemli.

Yani şimdi bu şeyler planlanırken -burada, işte TEİAŞ yetkilileri de ifade ettiler- belli teknik konular var. İşte puant saatlerinin yüzde 20'sinin üzerine rüzgâr santralini zaten sisteme koyamıyorsunuz. Biz de maalesef doğal gazla bağımlı bir şekilde bu modeli geliştirmişiz. Şu anda yaklaşık yüzde 50'sini elektriğin yüzde 50'sini doğal gazdan üretiyoruz. Yani bu bizim için de sıkıntı tabii ki. Tamamen de ithalata yönelik olduğu için doğal gaz bizim için sıkıntı. Mümkün olduğu kadar yani yenilenebilir derken aslında yerli kaynakları harekete geçirmek. Yani hem yenilenebilir tabii çevre açısından... Tabii, yenilenebilir kaynaklarda artık hidroelektrik santralleri bile tartışılıyor, neden? İşte çevreye onlar da bir şekilde tahribat yapıyorlar, doğa sıkıntıya sokuluyor, işte çevre, vesaire filan. Yani bu enerji konusundaki üretim konusunda bir sürü sıkıntılar var. Ama nükleer konusundaki benim eleştirim... Yani bu kanun, daha doğrusu uluslararası sözleşme geldiğinde konuşma yaptım yani tutanaklarda vardır. Benim eleştirilerim hem bu enerjinin pahalı olması yani ortalama dünya fiyatları şudur budur bilemem ama bizim şu andaki elektrik satış fiyatımız 15 kuruş. Bu şimdi 12,5 senti ortalama yani yirmi yıllık mıdır bu yirmi beş yıllık mıdır? On beş yıllık. On beş yıllık ortalamayı baz alarak bile böyle bir maliyet hesabı yapsak şimdi onun fiyatı 20 kuruşu geçiyor. Yani ortalama fiyatları bile bizim paçalın içerisine sokmuş olsak elektrik fiyatlarımızı yukarı çekecek.

İkincisi yani şimdi bu muallak. Şimdi siz de başka şeyler söyleyebilirsiniz ama nükleer teknoloji önemli. Yani teknolojiye sahip olmadan böyle bir tesisin Türkiye’de kurulması bana göre sakıncalı. Neden? Dünyada bir sürü işte sıkıntılar oluyor. İşte, efendim, bölgemizdeki gelişmeleri hep birlikte görüyoruz. Yarın öbür gün kiminle ne şekilde problem yaşayacağımız belli değil. İşte, Suriye ile sıkıntılara başladık, Rusya oraya gemilerini gönderdi. Yani yarın öbür gün orada bir sıkıntı olsa, bir savaş olsa, biz şimdi Rusya’yla karşı karşıya geleceğiz, Rusya’nın burada diyelim ki nükleer santrali var. Şimdi nükleer santral nedir? Yani nükleer bombanın düğmesini eline verdiğimiziz... Yani teknolojisi onlara aitse, bize ait değilse, biz kontrol edemiyorsak, bir anlamda nükleer bombayı, atom bombasının düğmesini eline verdiğimiz bir yeri oluşturmuşuz demektir. Yani tamam, enerji elde edeceğiz ama bir anlamda atom bombası değil midir o nükleer santral. Yani onu patlatıyorsunuz, onu kontrol altına alıp o enerjisini kullanıyorsunuz düzenli şekilde. Kontrol altına almak kimin elinde? Rusya’nın elinde. Teknoloji kimde? Onlarda. Bize aktaracaklar. Ne şekilde aktaracaklar, ne kadarını aktaracaklar? İşte kontrol mühendisi olarak veya işte işçi olarak elbette orada Türk insanı çalışacak ama ifade ettiğim gibi yani bu şeyler gibi, uçakların yazılımları, vesaire, Şimdi F-16’larla ilgili birtakım gelişmeler oldu, vesaire. İstese Amerika şu anda düğmeye basar, bizim uçaklar havalanmaz bile yani eğer isterse. Ama aynı şey nükleer enerjiyle alakalı. Ben nükleer enerjiye karşı değilim ama nükleer teknolojiye sahip olmadan da Türkiye’de bir nükleer santral kurulmasına karşıyım. Bunu kürsüden de söyledim, buradan da söylüyorum ama artık anlaşma yapıldı. Hiç olmazsa bundan sonraki gelişmeleri çok daha kontrollü, o tehlikeleri de göz ardı etmeden sürdürmemiz lazım diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Söz talebiniz var mı?

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben sadece şunu sormak istiyorum: Tabii, kömürden, doğal gazdan, hidroelektrik santralinden, nükleer ve bir de rüzgârdan, güneşten elektrik üretiliyor. Maliyet açısından en ucuz hangisi?

Bir de biz elektriğin bir kısmını doğal gazdan üretiyoruz. Yani kömür kaynaklarımız falan yetersiz olduğu için mi yoksa bu doğal gazdan üretilen elektrik daha ucuz olduğu için mi bundan üretiyoruz?

BAŞKAN - Arkadaşlar, yarın Elektrik Üretim AŞ’yi görüşeceğiz. Bu sorularınızın muhatabı o.

Buyurun Necati Bey.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Şimdi, bakın, TETAŞ hem böyle...

BAŞKAN – Bir dakika içinde toparlayalım mümkünse.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Çok kısa ilavelerle hem arkadaşlarla bu görüş alışverişi, istişare anlamında söylüyoruz da çok kısa. Arkadaşımız biraz hem yurt dışında tecrübeli ama bizim de bildiğimiz şeyleri de ilave edersek belki faydası olur yani bu anlamda söylüyorum.

Şimdi, ama öngörülere bakarsanız yani yarınlarda fosil yakıtların işte süresi tartışılıyor ama sonuçta bitecek yani dünya milyar yıl, işte önümüzde belli bir şey var. Ama güneş enerjisini şimdi 1.800 saat dediniz, tamam, diğer termik santrallerin tamamı işte ne kadar saat varsa o kadar çalışma imkânı var. Barajlar 4 bin saat çalışıyor, RES'ler 2.500 saat çalışıyor ama güneş enerjisi 1.800 saat de olsa ama gücüne baktığımız zaman 1 milyon 100 bin megavata tekabül ediyor. Yani şimdi baktığımızda yani 50 bin megavat nerede, 1 milyon 100 bin megavat nerede? Yani dolayısıyla o 1.800 saatlik...

Yarınlarda şu öngörü de var, bunun üzerine de çalışmak zorundayız: Mikro santrallere geçiş var artık yani mikro santraller derken, artık, belki de santraller bile kurulmayacak, işte bir bina kendi enerjisini kendisi üretecek, güneş enerjisinden veya bir fabrika kendi enerjisini kendisi üretir. Yani o sistemler geliştikçe, o pil teknolojisi geliştikçe güneş enerjisinin, bununla ilgili ciddi anlamda çalışmalar var. Yani bu çalışmaları da bizim göz ardı etmememiz lazım. Tabii ki bizim arz güvenliğimizi yerine getirmek için çalışmalar yapmamız lazım ama Türkiye'nin değil, dünyanın geleceğinin artık güneş enerjisinde olduğunu herkes kabul ediyor. Bununla ilgili de yani 1.800 saati bu orantı noktasında küçümsememek lazım yani 1 milyon 100 ve şey arasında bir fark var yani.

HARUN KARACA (İstanbul) – İşletmeciliğini yapmayacağız.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır, o konuyu da... Şimdi Sayın Genel Müdür 1.800 saati küçümsedi, o açıdan söylüyorum ben. Yani güneş enerjisi çok daha önemli yani.

BAŞKAN – Necati Bey, toparlayalım efendim.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet, ben bunları söylemek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum görüş ve önerileriniz için.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Elektrik Ticaret Taahhüt Anonim Şirketinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

Sonuç:

Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt AŞ'nin 2009 yılı bilançosu ve 372 milyon 130 bin 871, 91 Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – Tasvibinize sunuyorum: İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Sayın Genel Müdürüm, mikrofonunuzu açıyorum, son bir eklemek istediğiniz husus varsa...

TETAŞ GENEL MÜDÜRÜ OSMAN DEMİRCİ – Ben çok teşekkür ediyorum dinlediğiniz için, en azından konunun biraz yan kısımlarına da değindim.

Çok teşekkürler. Buradaki katılımcı arkadaşlara da...

BAŞKAN – Bizler de sizlere çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Değerli üyeler, böylelikle Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, Kalkınma Yatırım Menkul Değerler Anonim Şirketi ve Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının denetim görüşmelerini yapmak üzere toplantıya saat 15.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.39

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.02

BAŞKAN : Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ : Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ : Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP : Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli üyeler, çalışmalarımıza Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşmeleri ile devam ediyoruz.

Bildiğiniz gibi Türkiye Kalkınma Bankası ülkemizde faaliyet gösteren kamu sermayeli tek kalkınma bankasıdır. Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası, kısaca “DESİYAB” adıyla 1975 yılında kurulmuş olan Bankanın 1988 yılında Türkiye Kalkınma Bankası adıyla yeniden teşkilatlandırılmasıyla kurulmuştur.

Bankanın amacı ülke kalkınması için anonim şirket statüsündeki teşebbüslere kârlılık ve verimlilik anlayışı içinde kredi vermek, iştirak etmek suretiyle finansman ve işletme desteği sağlamak, yurt içi ve yurt dışı tasarrufları kalkınmaya dönük yatırımlara yöneltmek, sermaye piyasasının gelişmesine katkıda bulunmak, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımları finanse etmek ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerini yapmak şeklinde belirlenmiştir.

Değerli üyeler, Türkiye Kalkınma Bankasının kredi hacmi ve aktif büyüklüğü açısından çok daha iyi bir duruma gelerek kalkınmanın finansmanında etkin bir yapıya kavuşması bankanın kârlılığını artıracak gibi, ülkemizin kalkınmasına ve istihdam yaratılmasına, dolayısıyla ülke ekonomisine de olumlu etkiler yapacaktır.

Şimdi, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Genel Müdür Vekili Metin Pehlivan'a söz vereceğim. Öncesinde toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, Komisyonun çoğunluğu var mı?

BAŞKAN – Şu anda hem çoğunluğumuz var hem de şu anda herhangi bir oylama yapmadığımız için devam ediyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bu yeni bir toplantı.

BAŞKAN – Kamer Bey, şu anda çoğunluğumuz var.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Var mı, kaç kişi var?

BAŞKAN – Sayın canım, ben var diyorum. Yok olduğunu iddia ediyorsunuz, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Muhalefeti sayma, iktidarı say.

BAŞKAN – Siz buradasınız. Yok musunuz siz?

KAMER GENÇ (Tunceli) – İmza atılması lazım.

BAŞKAN – Yapmayın Allah aşkına! Kamer Bey, lütfen...

Bakın, şu anda toplantılarımıza biz devam ediyoruz. Ara verdik, çalışmalarımıza devam ediyoruz. Toplantıyı ilk defa açmıyoruz Kamer Bey, toplantılarımıza devam ediyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Tarafalı hareket ediyorsun. Böyle tarafalı hareket etmekle nereye varacaksınız?

BAŞKAN – Kamer Bey, lütfen...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Doğru dürüst görevinizi yapın.

BAŞKAN – Kamer Bey, lütfen...

Kamer Bey, toplantımıza ara verdik, kaldığımız yerden devam ediyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yeni bir kurum aldık.

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız da vardır. Üstelik toplantı yeter sayısını gerektirecek herhangi bir oylama vesaire de yok şu anda.

Buyurun, kendinizi tanıtır.

(Komisyona katılan bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Sayın Pehlivan sunumunuzu yapmak üzere mikrofonunuzu açıyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun sayın üyeleri ve değerli temsilciler; sözlerime başlamadan önce Türkiye Kalkınma Bankası çalışanları adına hepinizi selamlıyor ve saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle genel ekonomik duruma ilişkin bir bankacı gözüyle kısa bir açıklama yapacağım. 2009 yılında daralan dünya ekonomisi 2010 yılında yüzde 5,1 oranında büyümüştür. Büyümenin ateşleyicisi gelişmekte olan ülkeler olmuştur. Gelişmekte olan ekonomiler yüzde 7,3 gibi yüksek oranlı seviyelerde büyürken gelişmiş ekonomiler ancak yüzde 3,1 oranında büyüebilmiştir. Gelişmiş ülkelerdeki yüksek borç stokunun global büyüme hızını sınırlaması beklenmektedir. Yüzde 15 nüfusa karşın 2010 itibarıyla dünya üretiminin yüzde 52'sine hükmeden gelişmiş ülkelerin konumunun bu dönemde gerilemesi olası görünmektedir. Dünya ticaretinde de 2010 da yüzde 13'e yakın bir artış görülmüştür. Gelişmiş ülkeler, ABD ve AB ülkelerinin aşağıya çekmesiyle 2012 için bu büyüme hızı şu anda öngörülememektedir.

Ülkemizde ise uygulanmakta olan güçlü ve kararlı ekonomik politika ve programları neticesinde...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Biz burada Bankanın faaliyetlerini mi inceleyeceğiz, Dünya ekonomisi ve Türkiye ekonomisini mi inceleyeceğiz?

BAŞKAN – Kamer Bey...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Olmaz ki böyle. Ne ilgisi var?

BAŞKAN – Kamer Bey, bankacılık faaliyetleri noktasında genelden özele doğru bir sunum yapabilir. Yani Genel Müdürün sunumuna lütfen müsaade buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bize bankanın faaliyetlerini anlatsın.

BAŞKAN – Bankanın faaliyetlerine geleceğiz, sabırlı olun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ne ilgisi var bunların?

BAŞKAN – Sayın Pehlivan, lütfen devam edin.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Böyle bir şey olmaz ya! Biz burada palavraları dinlemeye gelmedik, bankanın faaliyetlerini incelemeye geldik.

AHMET YENİ (Samsun) – Saygılı ol biraz, saygılı ol!

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sen saygılı olsana önce.

BAŞKAN – Kamer Bey, lütfen... Sizi nezakete davet ediyorum.

AHMET YENİ (Samsun) – Saygılı olun diyorum!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bağırmanın!

AHMET YENİ (Samsun) – Aykut Bey, Kamer Bey'e söyleyeceğiniz söyleyin, bana değil.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sana ne! Sana hitap etmiyorum.

AHMET YENİ (Samsun) – Saygılı olun biraz!

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sen saygılı ol!

AHMET YENİ (Samsun) – Kim palavradan bahsediyor?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Buraya bankanın faaliyetini incelemeye geldik.

BAŞKAN – Ne kadar sabırsızsınız. Arkadaşlar daha bir dakika sunum yapmadılar.

Sayın Pehlivan, siz sunumunuza devam edin.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Peki, efendim.

2012-2014 orta vadeli programına uygun olarak büyümenin özel sektör tüketim, yatırım ve üretim merkezli olacağı beklenmektedir. Biz de yıllarca imalat ve hizmet üretimi kapasitesinin artmasına dönük tesis kurulmasına finansman desteği sağlayan Bankamız günümüzde de yenilenebilir ve enerji verimliliği üretiminde finansman konusunda çözüm ortağı olmaktadır. İhracatı artırıcı, ithalatı düşürücü politika ve tedbirlerin uygulamaya konulmasında müteşebbislere destek olmaya devam edeceğiz ve bu konuda kalkınma ve yatırım bankacılığının öneminin artacağını değerlendiriyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Kalkınma Bankası 1975 yılında kurulmuştur. Bankamız otuz altı yılı aşan uzun vadeli kaynaklara dayalı kalkınma bankacılığı tecrübesi ile ülke kalkınmasının

finansmanına katkıda bulunmaya devam etmektedir. Yıllar itibariyle her dönemin ihtiyaçlarına göre organize olan Bankamız daha çok proje bazlı ve ı faturalı yatırım harcamalarını kredilendirilmektedir.

KİT Komisyonunun değerli üyeleri, Turizm Bankasının birleşmesiyle hâlâ personel yapısını koruyan Bankamız turizm sektörünün oluşturulmasına geçmişte önemli katkılar sağlamıştır. Bugün de bu faaliyetinin devam ettiğini vurgulamak istiyorum.

Kalkınma Bankacılığının esaslarından olan bölgesel kalkınmaya yönelik operasyonlar da bu dönemde icra edilmiştir. Geçmişte 525 tesis kriz sonrası bir dönemde Bankaya verilen özel bir görevle bir program sonunda sorunları giderilerek, finansmanda çözüm ortağı olunarak faaliyete başlamışlardır.

Bölgesel kalkınma açısından KKTC'deki yatırımları desteklemede önemli bir rol üstlenen Bankamız burada en yüksek ticari kredi bakiyesine sahip banka niteliğindedir.

Bankamız son dönemde görülen global krizde de yatırımcılardan desteğini çekmemiştir. Global kriz sürecinde, büyüme stratejimize uygun şekilde finansman politikamızda herhangi bir değişiklik yapmadan tüm sektörleri desteklemeyi sürdürüyoruz. 2009, 2010 ve 2011 yıllarında yakalanan üst üste yüzde 40-50 seviyelerindeki faaliyet artışıımız da yukarıdaki grafikte görülebilmektedir.

Sayın Başkan, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; 2000'li yıllarda belirli sektör ve bölgeleri sübvansé amaçlı teşvikli kredilerin Bankamız faaliyetleri içerisindeki yeri yüzde 6 seviyelerine düşmüştür. Bu ortam, Bankanın yapısal bir değişikliğe gitmesini gerektiren bir durum olarak karşımıza çıkmış ve 2005'li yıllardan itibaren organizasyonel yapıdaki yapılan önemli değişikliklerle Banka kendisini yeniden organize etmiştir. Bunun sonucunda 2011 yılının son çeyreğinde 1,75 milyar TL'ye ulaşan kredi hacmi; 2,56 milyar TL aktif tutarı ve 105 milyon TL'ye ulaşan faaliyet geliriyle girdiğimizi vurgulamak istiyorum. Gecikmiş alacaklar yüzde 5'in altına düşmüş ve taşınabilir bir risk stratejisiyle kontrollü ve dengeli büyümeye özen gösterilmiştir.

Bankamız 2009-2010'da 1,9 milyar, 2 milyar ve 1,4 milyar TL çok sayıda yatırımcıların kredi başvurusu alarak bu konudaki aktivitesine devam etmektedir. Kasım 2011 itibarıyla yıl içerisinde yeni kredilere hesaba geçen tutar, müşteri hesaplarına geçen kredi bakiyesi 519 milyon TL'dir. Bu sektöründe yüzde 39, kalkınma ve yatırım bankaları alt grubunda yüzde 41 iken Bankamızın yüzde 72 oranında bir artışa tekabül etmektedir.

Kredi portföyümüz incelendiğinde yüzde 56 seviyelerine ulaşan enerji kredilerine kısaca değinmek istiyorum. Bu kapsamda 130 proje incelenmiş, 2,754 milyon TL kredi tahsis edilmiştir. Bugüne kadar üretime geçen tesisler ile ülkeye 275 megavat kapasite kazandırılmıştır. Bu megavat kapasitenin yaygın ve çok sayıda yatırımcıya ait dağınık bir enerji portföyünde oluştuğunu da vurgulamak isterim.

Bankamız yenilenebilir enerji alanında jeotermal enerjiye de kredi veren ilk bankalar arasındadır. İstanbul'da çöp gazından elektrik üreten önemli bir tesis kredilendirilmiş, iki ilimizde daha çöp gazı tesisi için yatırımcılara yıl içerisinde kredi tahsis edilmiştir. Bunların dışında enerji verimliliği konusuna girilerek; demir-çelik, çimento ve kojenerasyon alanlarında enerji verimliliği yatırımlarına kredi tahsis yapılmıştır. İthal doğal gazla elektrik üretiminin ağırlığını koruduğu ülkemiz enerji piyasasında yerel kaynakların payının artırılarak yurt dışına döviz çıkışının azalmasında katkımız artarak devam edecektir.

Bankamızın uygulamaya koyduğu yeni finansal araçlardan birisi de uzun vadeli ucuz dış kaynakların aracı yerel bankalar üzerinden küçük yatırımcıya ulaştırılmasıdır. Buna sektörde “apeks bankacılığı” denilmektedir. Biz kredi portföyümüzde bunu yüzde 6'ya ulaştırdık. Bunun büyümesini öngörüyoruz. Bu konuda üç proje tamamlandı ve dört proje devam ediyor. 230 milyon dolarlık bir taahhüt limitine ulaştık. Bu projelerin çoğunda yüzde 25'inin kalkınmada öncelikli yörelere kullanılması şartı bulunmaktadır.

Bankamızın kredi finansmanları dışında danışmanlık ve teknik yardım gibi önemli bir fonksiyonu da vardır. Yurt içindeki finansman kuruluşları, bankalar, kamu kuruluşları, meslek örgütleri, üniversitelere biz danışmanlık hizmetleri ve eğitim veriyoruz. Kalkınma ajansları da bunlara dâhildir.

Bunların yanı sıra yurt dışında faaliyetlerimiz vardır. En son Suriye'de bir kalkınma bankası kurulması için Dışişleri Bakanlarının himayesinde bir anlaşma imzalanmıştır. Biz bu çalışmalar başladığımız dönemde o bölgedeki sıkıntılı ortam nedeniyle şu anda telefonlarımıza cevap alamıyoruz fakat ortam değiştikten sonra bıraktığımız yerden bu görevimize devam edeceğiz.

Küçük Girişimci Kredi Programı (SELP-II) yine benzeri bir yaygın plasman metodu olarak önümüzdedir. Biz burada ilk kuruluştaki proje fişinde bu Fon'un bize devredilmesi öngörülmektedir. Bu yönde hazırlıklarımız yapıyoruz. Şu an KFW bünyesinde devam eden bu Fon, 117 milyon euro büyüklüğe ulaşmıştır. Bizim yukarda söz ettiğimiz 230 milyon dolarlık büyüklükten daha paralel bir büyüklüktedir. Biz bu Fon'u devralacak teknik altyapıya sahibiz, hazırız.

Önümüzdeki dönemde yabancı para ülke kredi notunun da yatırım yapılabilir seviyeye gelmesi ümidiyle, buralarda 2012'de biz tahvil ve sendikasyon gibi değişik finansman yöntemlerinde kullanmak istiyoruz, bunun için uygun fırsat bekliyoruz.

Sayın Başkanım, KİT Komisyonunun değerli üyeleri; sözlerime son verirken kısa bir açıklamam olacak izninizle. Ekonomik krizin kimi ülkelerde sosyal ve siyasi krizlere geçiş yaptığı, belirsizlik ve dengesizliğin arttığı bu dönemde bankacılık, taşıdığı riskler ve fırsatlar itibarıyla her zamankinden daha itinalı davranmayı ve isabetli karar almayı gerektirmektedir. Bu güç koşullarda müşterek hareket eden ve ortak akla güvenen, istikrarlı ve ilkeli bir müessese olmaya gayret ediyoruz.

Kamuya ait bu kurumun, verimlilik ve ölçek büyüklüğü gibi konular başta olmak üzere, daha ileriye götürülmesi ve daha fazla banka hüviyetine kavuşmasına inançla ve elbirliğiyle çalışıyoruz. Dün akşam Dünya Bankasının Bankamıza tahsis ettiği 300 milyon dolar tutarlı yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği kredi limiti bir defada Bankamızca alınan en büyük tutar olup bu konuda gayretleri olan herkese teşekkür ediyorum buradan. Bu limit yirmi beş yıl vadelidir. Orijinal vadesi içerisinde yatırımcılara 2-3 defa kullanılması mümkün olduğundan 1 milyar doların üzerinde bir enerji ve enerji verimliliği yatırımına Kalkınma Bankasının katkısı olacaktır.

2012 yılında da aynı kararlılıkla faaliyetlerimize devam edeceğimizi belirtirken beni dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kuruluşla ilgili olarak üç adet öneri bulunmaktadır.

Birinci öneriyi okutuyorum:

Öneri 1:

2009 yıl sonu itibarıyla, yatırım ve kalkınma bankası ortalaması %2 olan, takipteki krediler brüt toplamının, toplam kredilere oranının Bankada %11,7 gibi yüksek bir seviyede teşekkül ettiği, keza takipteki alacakların da geçen yıla göre %44,5 artış göstermesi yönündeki olumsuzlukların giderilmesini teminen, takipteki kredilerin tahsil ve tasfiyesine yönelik çalışmalara daha fazla önem verilmesi,

Borç ertelemeleri, yeniden yapılandırma ve itfa planına bağlamalarda; erteleme ve yeniden yapılandırma işlemlerinin süreklilik arz etmeyecek şekilde firmaların durumlarının istihbaratla değerlendirilmeleri suretiyle sonuçlandırılması, borçlunun zaman kazanmaya yönelik olabilecek erteleme ve yapılandırma taleplerinin değerlendirilmeye alınmaması, vadesinde ödenmeyen alacakların gecikmelere meydan verilmeksizin idari ve yasal yönden takibinin yapılması.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN –
Efendim, uzun bir cevap metni var, ben özetlemeye çalışacağım izninizle.

Bankamızın donuk alacak rasyosu 2011 Eylül itibarıyla 4,3'e düşmüştür. Sektör rasyosu 3'ler civarındadır fakat bizim portföyümüzde bireysel kredi yoktur, çoğunluğu yatırım kredisidir. İşletme krediside de yoktur. Bu nedenle, biz özel bankalar gibi aktifimizdeki bu donuk alacağı varlık yönetim şirketlerine satarak portföyümüzün de çıkaramıyoruz. Bunlar birikimli gelmektedir Sayın Başkanım. 4,3 Kalkınma Bankası için, bugün için istenmese de, makul bir oran gibi görünmektedir. Biz bunu tabii ki daha aşağıya çekmeye çalışıyoruz. Bu değişimi burada açıklayan paragraflarımız var. Sektörde uçtan uça artışların gerisindedir bizim artışımız. Tam tersi düşüş vardır, özellikle 2010 yılında.

Burada grafiklerimiz var, sayın üyelerimize bunları çoğaltarak dağıttık efendim.

Kredi tahsis ederken emniyetlilik ilkesine özen gösteriyoruz. Bizim kredilerimiz on yılda 11 kat artmasına rağmen takipteki alacaklarımız 2 kat artmıştır. 93,8 seviyelerinden 2009'da eylül sonu itibarıyla 77,5 milyon TL'ye düşmüştür.

Teminatımızın konusu olan kredilerimizin teminatında çoğunlukla tesis ipotekleri vardır. Bunlar yatırım tesisleridir. Kabul buyuracağınız üzere bunların nakde dönüştürülmesi uzun bir hukuki proses gerektirmektedir. Portföyümüzün önemli bir kısmı da banka teminat mektubuyla çalışıyoruz Sayın Başkanım.

Kanuni takip işlemlerinde çok sabırlıyız. Kimi yatırımları üç yılda, kimi yatırımları on yılda ama bir şekilde hukuki süreci sonuna kadar getirmeye çalışıyoruz. Hukukçu arkadaşlarımız özellikle son bir yılda uzun süredir bir şekilde satışa getirilemeyen taşınmazlarda önemli performans gösterdiler. Fakat, bu birçok kayıtlara girdiği üzere, en son Ekonomik Koordinasyon Kurulunda da gündeme getirildi, İcra İflas Yasası'nın uygulama sürecinde çok uzaması, bunun rehabilite edilmesi de, basın tarafında biz takip ettik Sayın Başkanım. Bu da bizim takip sürecimiz çok uzatmaktadır. Bu donuk alacak bakiyesi kümülatif bir bakiyedir.

Ben size burada sunumda yer almayan bir rakam vermek istiyorum: Son beş yıl içerisinde bu Bankanın müşterilerin hesabına geçen yeni kredi bakiyesi 1,8 milyar TL'nin üzerindedir. 39 itibarıyla bu 1,8 milyar TL'nin içinden donuğa aktarılan rakam 35 milyon TL civarındadır. Bu da yüzde 1,8'ler seviyesindedir. Bu, kayıtlarımızda yer alan bir istatistiktir.

İkinci konu, dış öneride biz yeniden yapılandırma ve ertelemeleri nasıl yapıyoruz?

Sayın Başkanım, kriz dönemlerinde BDDK yatırımcıların sıkıntılarını görerek bu tür ertelemelerde bankalara ek imkânlar tanınmaktadır. Biz mevzuatı çok yakından takip ediyoruz. Orada bir kredi canlıdayken ya da yakın izlemeyken kaç defa yeniden yapılandırılabilir? Hangi koşullarda o kredi ihya edilebilir? Hangi koşullarda donuk alacaktır yeniden yapılandırılabilir ve ne zaman takibe geçilmesi gerekmektedir? Biz bunu çok titizlikle takip ediyoruz. Yeniden yapılandırmada mevzuatımızda bir kural var. Belli bir tutarın üzerindeki yeniden yapılandırma taleplerinde rapor hazırlanıyor. Ayrı bir rapor hazırlanarak "Bu firmanın yeniden yapılandırılması için uygun ekonomik koşullar var mı, yok mu?" rapora bağlandıktan sonra yeniden yapılandırma kararı veriliyor ve belli bir tutarın üzerindeki bütün yeniden yapılandırmalar Yönetim Kurulumuzda tartışılarak yerine getiriliyor. Müşteri taahhütlerini yerine getirmemezse bıraktığımız yerden takiplere başlıyoruz. Bu nedenle, bizim yakın izlemeden donuk alacağa aktarılan, oradan yakın izlemeye aktarılan hesaplarımız hareketlidir.

Bu kadar efendim açıklamalarım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi Komisyon üyesi arkadaşlarımızın söz talepleri var, lütfen not alın.

En son size tekrar söz vereceğim. Sorulan sorularda eğer bir hazırlık gerektiren durum olursa Komisyon tutanaklarımızın tarafınıza iletilmesinden itibaren on beş gün içinde sorulan sorulara yazılı olarak da cevap verebilirsiniz.

Ali bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle, bununla ilgili gündemime başlarken şunu ifade etmek istiyorum: Burada oldukça geniş bir öneri... Az önce cevabı vermesinin ne kadar zor olduğunu Genel Müdürümün açıklaması için. Onun için de konuşmam belki uzun sürebilecek, baştan söylüyorum. Çünkü bütün bankanın denetimi belki de 1'inci maddenin içerisinde sığmış durumda. 2008 ile 2009'u birlikte karşılaştırarak bugüne geldiğimde ben incelememde, burada çok önemli tespitler yaptığımı belirtmek istiyorum. Bu vesileyle, özellikle 2008 raporuyla 2009'a geldiğimizde ve 2008 raporunda olan ve 2009'da bunların raporda yer almaması veya oldukça yer alması, örnek vermek istiyorsam, hepsini tespitlerimle söylemeye çalışıyorum, bugünkü 28 tane kuruluşun izlemeye alındığı söyleniyor ve sadece böyle geçiriliyor. Hâlbuki bir denetim raporunda bunların tek tek, yerindeki denetçi arkadaşların orada görev yaparken ondan önceki şirketlerin durumları hakkında bizzat bunları denetler ve ne durumda olduğunu bilgilendirir ve onlara uyarıda bulunduran raporlar hazırlar. Yani izler. Bu anlamda da 2008'de çok geniş kapsamlı hazırlanmasına rağmen, 2009 yılında bunun hazırlanmadığını görüyoruz. Yine 2008'den 2009'a baktığımızda, şu anda olmayan ve o dönemin Genel Müdürü arkadaşımızın genel basında da yer alan ama bugün de bu raporlarda görmediğimiz ve yer almayan maddelerinden de bahsetmek istiyorum. O günkü uygulamalarından kendisine zimmet çıkarılan hiçbir maddenin bugün yer almadığını ve bu konuda da işlem yapılıp yapılmadığı ve yurt dışı seyahatleri de dâhil olmak üzere o günkü denetçi arkadaşlarımızdaki değişiklik ve aynı tarih içerisindeki gazetelerde yer alan o değişikliğin niçin yapıldığını da basında açıklamasına rağmen 2008 yılındaki raporda da ismen belirtildiği gibi, oradaki denetçi arkadaşımız 2009 raporlarını hazırlarken işten el çektirilmesi, denetçinin değiştirilmesi ve onun yerine başka atama yapılarak, o aynı gün içerisinde Genel Müdürün kendi oğlunu bizzat, lise mezunu olmasına rağmen, orada işbaşı yaptırarak yine orada bugün en üst kurullarda yer alması ve bugünkü o raporla 2008 ve 2009'da da olabildiğince bu iki raporun, şirketlerin denetimi de dâhil olmak üzere çok yüzeysel hâle geldiği bugünkü raporlarda belli olduğu gibi o günkü basında da yer almıştır. Şimdi, baktığımızda da, raporda şöyle: Yüzde 2 olan ve yüzde 4 küsura çıkan bu işlemlerin, bu takiplerin, hatta, isim vermek çok doğru olmasa bile, bazı şirketlerin bilinmesine rağmen izlemeye alınmaması, isim vermem gerekiyorsa da bir iki örnekle vermek isterim, İZOL Şirketinin firmasının 2009 raporunda yazılmasına rağmen, onun bu bankada denetçilerin uyarılmasına rağmen, bu şirketin daha sonra izleme alınmadığı ve şirketteki kredilerin yok olduğu anlamında, benim ifademle söylüyorum -bankacılık tabiriyle söylemiyorum tabii- ve bunun benzeri daha birçok şirketin bugünkü

yuvarlak rakamlar içerisinde raporlarda olmadığını görüyoruz. Bir başka deyişle, şimdi, bizler burada çok önemli olan bu şirket yapılanmasındaki özellikle kuruluş amacı dâhilinde eskiden devam eden geleneksel yapı içerisinde personel de dâhil olmak üzere personeldeki hiyerarşik yapı ve dışarıdan alımlar da dâhil olmak üzere personel sayısını incelediğimizde artış gösterdiğini ve yine de geleneksel olarak, 2008 raporunda net olmasına rağmen, 2009 raporunda personelle ilgili işlemlerin çok detaysız, yüzeysiz olmasına özellik gösterilmiş ve öyle bir algı yaratılmış ve burada da personelle kendi içerisindeki arkadaşlarımız, diğer kamu kuruluşlarından ve aynı zamanda işçi, hizmet satın alma gibi hem ihalede yapılan yüksek rayiç fiyatlar hem aynı zamanda da bu ildeki insanların yerinde çalıştırılmaması ve özellikle sekreteryâ ve diğer yerlerde çalıştırılması gibi önemli maddeler de dâhil olmak üzere, şirketin hem finansal giderler anlamında ve şirketin çok önemli uzman kadrolarının kendi içerisinde yetişmesi, yedi yıllık imtihanlar içerisinde kadrolarda genel müdür ve uzmanların yetiştirme geleneği ve kanunların Kamu Kanunu'ndaki yasalara uyması gerekirken uyulmadığı tespit edilmiştir. İsterseniz şöyle anlatayım...

BAŞKAN – Ali Bey, müsaade ederseniz bununla ilgili bir şey söyleyeceğim.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Bununla ilgili söyleyeceğim, bitiriyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – 2007 birinci önergeye geri dönerek gene tamamlamak istiyorum. Genel Müdürlüğümüzün takipteki kredilerle ilgili 2008'den itibaren geldim, 128 tanesinden başka 7 tanesi bu anlamda, birinci öneride aynı müdürümüzün, Genel Müdürlüğümüzün zamanında verilmiş. Bunun 7 tanesinin 5 tanesi aynı Genel Müdür, yani 2005 ve 2007, 2008, 2009 tarihlerinde, açmaya gerek yok, burada net söylüyorum, bunun zamanında verilmiş ve hızlı takip edilen bu verilen şirketlerin hepsinin izlemeyle ya batık ya takipsiz ya da uzatmayla hâlâ bu 2009 raporunda belirtildiği gibi kötü durumda olduğunu ve takibe alınmadığını görüyoruz. Burada şu vardır: O arkadaşımız tabii personel içerisindeki huzursuzluk da dâhil olmak üzere, onun hakkında bir, dikkat edici olduğu için söylüyorum bu maddeyle ilgili, Denetleme Kurulunun yüzde 2'den yüzde 4 ki çok önemli olan bu şirketlerin niçin Denetleme Kurulunda diğerlerinin yer almadığı. Aslında her şirketin tek tek burada incelenilerek yer alması gerekirken niçin almadığı ve özellikle bu Genel Müdür zamanında verilen banka kredilerinin özellikle niçin hep uzatılarak takibi yapılmadığı ve geri dönüşlerinin olmadığı ve tasfiyelerinin ya da idari alacaklarının tahsil edilmediği görülmüştür.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, öneriyle mümkün olduğu kadar bağlı kalırsak daha verimli bir çalışma yapmış oluruz. Yani şu anda farklı personel konularına da burada girildi. Sadece öneriyle ilgili olan hususlara birazdan cevap vereceksiniz, diğer hususlara en son, diğer görüşmeler kısmında cevap vereceksiniz. Çünkü o zaman da sorular sorulacak.

Sayın Pehlivan, baştan uyarayım.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Yüksek Denetleme Kurulunun raporunda 71 ile 78'inci sayfalarında, hatta 85'e kadar burada numarayla belirtilmiş firmaların müteaddit defadır, yani birden çok fazla defadır borçlarında erteleme olmuş. Bir tarih beyan etmişsiniz, o tarihte ödememiş, tekrar başvurmuş, tekrar bir daha ödenmemiş. Bu bir kural mıdır? Bu firmalardan, bu dokuz-on firma, kaç firmaysa, bu firmalardan, tabii, biz bu 2009 raporunu biliyoruz. Bunların içerisinde ödeyen olmuş mudur tekrar borçlarını? Yoksa aynı şekilde uzatmalarla devam etmekte midir? Diğer özel sektördeki bankalar borcunu ödeyemeyen bir iş yerini, bir fabrikayı hemen takibe almaktalar ve alacaklarının peşine düşmekteler. Sizler niye böyle bir şey yapmadınız? Bu alacaklarınız hâlâ devam ediyor ve hiç verdikleri sözde de hemen hemen durmamışlar. Yani bu 71'le 85 arasında bu firmaların hepsinin tek tek isimleri var. Yüksek Denetleme Kurulu, şu anki Sayıştay için de söylüyorum, tekrar bunlarla ilgili bir takibiniz oldu mu? Bunlar ödendi mi? Devam ediyor mu bu şekilde?

Bir de, 92-94 yılları arasında yine bu 71'inci sayfada Denetleme Kurulunun 92-94 arasındaki Genel Müdürün görevi kötüye kullanmasından kaynaklanan 6,4 milyon liralık bir alacağından bahsediliyor 2009 yılında. Yani adam görevden ayrılmış. 94'de, sene 2009, on beş sene geçmiş, bu ne zaman alınacak? Alındı mı ya da herhangi bir takibat yapıyor musunuz? Bununla ilgili bilgi istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın milletvekilleri, tabii, önümüze gelen öneri bankacılık faaliyetlerinin belkemiği, yani bu raporun aslında özü. Rapor o kadar kapalı, o kadar geçirilmiş ki bu rapordan bir şeyler çıkarmak için çok kâhin olmak lazım. Şimdi, önerinin yazılışı da çok muğlak, cevaplar da çok muğlak. Evvela burada esas bu bankacılık olduğuna göre bu banka bu yıl da kimlere ne kadar kredi vermiş? Ne kadar tahsil edilmiş? Ne kadar ertelenmiş? Ne kadar teminatlı, ne kadar teminatsız? Çok açık belirtilmemiş. Yani, işte, burada 71'inci sayfada arkadaşımız söyledi, orada yine 8,2 milyon liralık kısmı teminatsız verilmiş. Niye teminatsız veriliyor? Yani bu kime istinaden? Devletin parasını niye teminatsız veriyorsunuz? Ayrıca da orada yazılmış, 15 trilyon 743 milyon lira, eski parayla 7 trilyon lira, 4 trilyon, 2 trilyon, 1 trilyon... Muhtelif firmalara verilmiş ve bunlar müteaddit defalar ertelenmiş. Biraz önce Genel Müdür alacakları tahsil ederken çok sabırsız davranmıyoruz, çok hoşgörülü davranıyoruz da... Bu devletin parası, sizin sabırsız davranmamanız, hoşgörülü davranmanız acaba hakikaten olayın özelliği midir, yoksa ki bir kayırma mıdır? Bunu kanıtlamak çok zor. Burada önemli olan bir kredi verirken onun için gerekli teminat almalı. Teminatın da doğru, gerçek değerler üzerinde tespit edilmesi ve bununla ilgili borcu ödenmediği takdirde kamu

alacağının zamanında tahsil edilmesidir. Çok biliyoruz, gidiyorlar, dağın başındaki arazilerin fiyatlarını on misli, yirmi misli, otuz misli fiyatlarla şişirilmek suretiyle kredi alındığını, ondan sonra da oradaki ilgili kişilerin sonradan borcunun ödenmemesi dolayısıyla bu teminatların yetersiz kaldığını biliyoruz. Peki, denetim yapan, bu raporları düzenleyen denetim elemanları bu konuda da en ufak bir şey söylememişlerdir, çok kapalı ifadeler kullanmışlardır. Ben de şunu öğrenmek istiyorum: Zaten sordum, bu yılda kimlere ne kadar kredi verilmiştir? Bunların teminatları var mıdır? Bu 8,2 milyon demiş ama o miktar dışında da var mıdır? Neden gerekli süresinde ödemeyen, borcunu ödemeyen kişiler hakkında gerekli teminatlar paraya çevrilmemiştir. Bunları öğrenmek istiyoruz. Bu geçen sene galiba, bilmiyorum, bu banka mıydı, tam aklımda da kalmamış, denetici değiştirilmişti, deneticinin oğlu işe alınmıştı, yeni bir denetici buraya atanmıştı, bu kişi midir, değil midir? Onu da tam fazla bilmiyorum. Böyle deneticiye siz özel imkânlar sağlarsanız, ondan sonra, bu deneticinin düzenlediği rapora kim inanır? Siz inanıyor musunuz? Evvela, tabii, AKP'li milletvekillerine soruyorum. Böyle bir rüşvetle birilerini bir yerlere denetici tayin ettikten sonra...

BAŞKAN – Rüşvetle denetici tayin etmek kavramı yanlış oluyor Kamer Bey.

KAMER GENÇ (Devamla) – Yani herhâlde niye boşuna getirip de onu denetici... Şimdi onu oraya eleman atıyorsunuz...

BAŞKAN – Kamer Bey, ben size düzeltme imkânı sunmak için söylüyorum. Rüşvetle bir yere denetçi tayin etme cümlesi, lütfen, yanlış, böyle bir şey olamaz.

KAMER GENÇ (Devamla) – Ya neyse işte... Arkadaşım, yani niye sen araya giriyorsun? Sen kurumları çok koruyorsun Başkan.

BAŞKAN – Bakın, Kamer Beyciğim, bak, müsaade buyur, izin ver bak, bir saniye bir şey söyleyeceğim, iyi niyetle bir şey söyleyeceğim.

KAMER GENÇ (Devamla) – Ben sözümü bitireyim, sen yine cevap ver.

BAŞKAN – Bir saniye bir şey söyleyeceğim.

Değerli arkadaşlar, burada aynı Genel Kuruldaki gibi tam tutanak tutulmakta ve bizim konuştuğumuz her şey aynı zamanda tarihe mal olmakta. Yani söylediğimiz bir cümleyi iyi niyetle sadece düzeltmek için uyarıyorum, o kadar. Yani yanlışlık düzeltilsin diye. Yoksa kötü bir niyetimiz yok.

KAMER GENÇ (Devamla) – Yanlış meselesi değil. Yani, burada yapılan iş düzgün değil, doğru değil, dürüst değil. Dolayısıyla, eskiden dürüst denetim yapan arkadaşımız görevden alınıyor, onun yerine bir denetici geliyor, onun da oğlu işe alınıyor. E bu dürüst bir şeyse mesele yok. Sizin kabul ettiğiniz dürüstlük ilkesi buysa, o. Ondan sonra bu bir rapor getiriyor karşımıza ve bu rapor kapalı. Ben anlamıyorum bu kapalı... Sizin vicdanınız eğer huzur içindeyse mesele yok yani. Ben şahsen burada bizim yaptığımız denetimlerin sağlıklı olmadığı, bu denetimler sağlıklı olmadığı için

bundan sonra bürokratlara KİT Komisyonunda hiçbir şeyin hesabının sorulmadığını, istedikleri gibi keyfi işlemler yaparak getirip KİT Komisyonunu istedikleri gibi uyutacaklarını ve hiçbir şeyin doğru dürüst hesabını vermeden buradan geçireceklerini bilirler. Bu benim kişisel düşüncem. Ben vicdanen çok rahatsızım. Takdiri size bırakıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tufan Bey, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de işin doğrusu benden önce konuşan arkadaşlarımın eleştirilerine katılıyorum. Biz burada şöyle düşüneceğiz: Burada KİT Komisyonunun üyeleri olarak biz bir holdingin yönetim kurulu üyeleri ve bağlı şirketlerimizi denetliyoruz. Ben holdingde ortak olsam, ciddi de bir hisse payım olsa, sözüm de geçse, Kalkınma Bankasının yöneticilerini bir dakika durdurmam. Şuradan anladığım şeylerden söylüyorum. Şunun için durdurmam: Bütün arkadaşlarım söyledi, denetim raporları da söylüyor, alacakların tahsilatı konusunda, zarar eden şirketlerin tasfiyesi konusunda, kelimenin en basit tabiriyle, ağır kalmışlar, çok yavaş kalmışlar, yavaş kalmakta da devam ediyorlar. O gözlemimi aktarmak istiyorum. Raporlardan aktarıyorum bunları. Biraz sonra da bazı şeyleri söyleyeceğim.

Şimdi, ben alacak borç işlerine fazla girmeyeceğim, diğer arkadaşlarım giriyor. Birkaç tane şirketle ilgili benim tespitim olmuştu. Mesela Arıcak Turizm var, Arıcak Turizmin mal varlığı borcuna yetmiyor ve şirketin hisselerinin tamamı da...

BAŞKAN – Arıcak'ı ayrıca görüşeceğiz. Yani yüzde 99 virgül küsuru bankaya ait o, yüzde 100'e yakını.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Biliyorum, onu söylüyorum ben zaten. Yüzde 99'u bize ait, bir tek mal varlığımız var otel, alacağının tamamı bize ait. Yani çok anormal bir tasfiyede gecikme var yani. Zamanında müdahale edilmemiş, en son hepsi alınmak zorunda kalınmış. Yine EMİRAY var. Bir ortaklık kurulmuş ama hâlâ zarar ediyor ve tasfiye süreci 2007'de başlamış, 2006'da başlamış, hâlâ devam ediyor.

Ben burada şunu sormak istiyorum Sayın Genel Müdüre: Bu ATİ A.Ş.'de bir hisse satışı yapılmış. ATİ A.Ş.'deki hisse satışından ne kadar gelir elde edilmiş? Bunu öğrenmek istiyorum. Bu çok önemli çünkü. Bunu öğrendikten sonra başka sorularımız da olacak.

Bir de, yine benzer bir şey var. Türk Suudi yatırım ortaklığı tasfiye hâlinde. Burada da 1,2 milyon TL bir zarar var 2009'a ilişkin. 2008'de tasfiyeye başlamış ama hâlâ daha tasfiye sonuçlandırılmamış. Neredeyse birkaç sene daha sürerse bu tasfiyeler, zannediyorum işletme zararları bunlar, cari zararlar, bu zararlar olan mal varlığını da aşacak gibi. Yani, bu anlamda Kalkınma Bankasını tasfiye ve borçların tahsili konusunda biraz ben ağır buldum. Bu sorularımızın cevabından sonra yeniden görüşlerimi bildireceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; bankacılık gerçekten zor bir meslektir. Hele kamu bankacılığı daha zor bir meslektir. Burada bazı konularda vicdanen konuşmak zorundayız. Kamu bankaları ülkedeki çeşitli yatırımları finanse etmek üzere görevlendirilmiş bankalardır ve yöneticileri her dönem siyasi etkiler altında çalışmak durumundadır. Bu işin kuralında da bu vardır ve bankacılık, kamu bankacıları temel performansları verdikleri kredilerin geri dönüşüyle ilgilidir. Ama ne yazık ki süreçlerine... Özel sektörde bu bankanın patronu tarafından yapılır, kamu bankacılarında da siyasetçiler tarafından yapılır ve kredilerin geri dönüşlerindeki teminat garantileri, teminat kaliteleri bazen çok düşük kalmaktadır. Ama şunu bir kefalet olarak da, samimiyetle de söyleyebilirim: Bürokrasiye girdiğim ilk günden itibaren beraber yetiştiğim ve bir çuval altını saymadan verip saymadan rahatlıkla geri alabileceğiniz meslektaşlarım bu kurumun Yönetim Kurulundadır. Ben onların varlığını çok önemli görüyorum işlemlerin doğru dürüst yapılmasında ama birtakım sistematik eksiklikler de söz konusudur. Geçmişteki dönemlerde özellikle Halk Bankası ve Ziraat Bankasında özellikle Yüce Divana giden dosyaları hazırlamış biri olarak söylüyorum.

Değerli Genel Müdür ve Yönetim Kurulu üyeleri; bugün, evet, bazı kredileri tahsil etmekte çok zorlandığınızı biliyorum çünkü şöyle de fiilî bir gerçek vardır arkadaşlar: Mesela bir ilin en büyük fabrikasıdır, fiilen de, artık, iflasın eşiğine gelmiştir. Eğer bu krediyi geri aldığınız takdirde o ilde büyük bir işsizlik sorunu ortaya çıkar ve o sektörde dünyayla rekabet açısından da çeşitli zorluklarla karşılaşılabilir. Bankacıların temel savunması da bunun üzerine olur. Ama ne yazık ki bu olay gerçekleştiğinde kimse bu savunmaları dinlemez. Onun için eski bir bürokrat olarak tavsiyem, bu kredilerin teminat garantisine, teminat kalitesine çok dikkat etmenizdir. Çünkü krediler tahsil edilemediğinde sizlere bu konuda ricacı olanların hiçbirisi bu konuda olmayacaklar. Tek başınıza yargıyla karşı karşıya kalacaksınız ve belki de devletin kör kuruşuna tenezzül etmeden hizmet etmenize rağmen aileniz bile bundan çok rahatsız olacak çünkü ifade etmekte çok zorlanacaksınız.

Diğer bir husus, benim denetçilere karşı meslektaşım olduğu için özel hassasiyetim vardır ama denetçilerin de bağımsızlıklarını gölgeye düşürecek iş ve işlemlerden kaçınması gerekir. Elbette ki denetçilerin de aileleri vardır, çocukları vardır ama denetledikleri kurumlarda olmaması gerekir. Denetledikleri eğer bir denetçinin eşi, ailesi o kurumda çalışıyorsa o kurumun denetiminden imtina etmesi gerekir. Bu uluslararası bir standarttır ve bunun ifade edilmesinde son derece güçlük çekilebilir. Ben Yönetim Kurulundan kullandırdıkları 1 milyon TL'nin üzerindeki kredilerin sözleşme tarihini, faiz oranını, firma isimlerini liste hâlinde rica ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Müdür Vekili sunumunda “Enerji türlerindeki toplam 130 proje incelenmiş, 2 milyar 754 milyon kredi tahsil edilmiş. Bugüne kadar üretime giren tesislerde ülkeye 275 megavat kapasite kazandırmıştır.” diye... Rakamlarda bir yanlışlık yok, değil mi? Şimdi ben şunu soruyorum: Bu 2 milyar 754 milyonluk kredi tahsisinin tamamı kaç megavatlık projelere verildi? Eğer 275 megavatsa çok ciddi bir rakam fazlalığı var burada. Yani 10 milyon gibi megavat başına bir kredi tahsisi, bu çok uçurum. Yani hidroelektrik santrallerinde 1 milyon dolar civarındadır rakam, işte, RES’lerde de, euro diyelim ona da, yani ortalama maliyetleri budur. Yani, dolayısıyla, buradan bir orantı kurabiliriz. Bu projeleri nasıl incelediniz? Maliyetleri neydi? Bu kadar tahsil edilen rakam ne kadara tekabül ediyor, kaç megavata tekabül ediyor? Bir de verdiğiniz kredileri o işletmenin yüzde kaçına tekabül eder şekilde değerlendiriyorsunuz? Yani işte bir otomobil kredisi yüzde 80’e kadar veriyor, ne bileyim, ev kredisi yüzde 70’e veriyor. Yani siz projelerin belli miktarlarına göre mi değerlendiriyorsunuz? Ben bunları merak ettim. Dolayısıyla, kredileri değerlendirirken eğer bu rakamda kaldıysa sıkıntı var herhâlde ama bu rakamda kalmadığını düşünerek soruyorum. Tabii, merakımı da bu anlamda gidermiş olacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Metin Bey siz mi cevaplayacaksınız?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Evet efendim, izninizle söz alacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Birinci notumdan başlayacağım izninizle. Bizim daha önceki KİT Komisyonlarında izlemeye bırakılan, üst komisyona taşınmayan firmalarımız var. Bunları ben kayıt numaralarıyla tek tek, kısaca, fikir olması açısından bilgi vermek istiyorum. Bunlar on bir tane firma efendim. Ben firma ismi burada zikredemiyorum. 103 58 97 no’lu firma. Bu Antep’te büyük bir oteldir. Bu firma çok ciddi borç kapamaları yaptı. Yöresinde çok varlıklı bir insandır. Benzin istasyonlarından tutun, Antep’in içinde kalmış çok geniş arazilere kadar. Geçmiş raporlarda bu firmanın borçlarının otel giderlerini karşılamayacağı yönünde tespitler vardı. Şu anda yok, neden? Toplam borçlarında ciddi bir düşüş var. Varlık satışı yapmıştır. Bu çok sık görülen bir borçlu davranışı değil fakat çok ciddi varlık satışı yapmıştır. Biz bunu Merkez Bankasının memzûc kayıtlarından da izleyebiliyoruz. Şu anda firmanın düşen toplam borç seviyesi faaliyetlerini devam ettirebilecek görünmektedir. Biz bu firmayı yakın izlemede takip ediyoruz. Şu an itibarıyla bize gecikmiş bir ödemesi bulunmamaktadır.

Ben bir şeyi vurgulamak istiyorum Sayın Başkanım. Bankamız Teftiş Kurulu tarafından kredi verilen firmalar ve donuk alacağa intikal eden firmalar tek tek incelenmektedir. Bunun yanı sıra, zikredebilirim, piyasada çok muteber bilinen, çok eli sıkı bilinen bir bağımsız denetçi firmasını biz özellikle anlaştık. İkinci yılımızdayız bu sene. Onlar da firma firma denetlemektedir. BDDK'nın değerli üyeleri firma firma verdiğimiz kredilerin denetimi yapmaktadır. Hatta firma firma görüşme yapıyoruz. Sayıştay üyelerimiz de firma firma denetim yapmaktadır. Dört taraftan denetleniyoruz efendim, bir taraftan değil. Hatta benim şahsen bir firma için gidip denetim yapan firmaya izahat yaptığımı, çeşitli nedenlerle bu firmanın faaliyetine devam ettiğini, birkaç ay daha belki bir takip başlatmamam gerektiğini, pazarlık şeklinde de bazen olabiliyor. Bunu ben açıklıkla söylemek istiyorum. Dört ayrı denetim yapılmaktadır. Ben yine sözüme geri döneceğim.

İkinci firmamız, 103 99 02 no'lu firma, Güneydoğu'da bir özel hastanedir. Cirounda artışları vardır ve bize Karşılıklar Yönetmeliği'nin izin verdiği son imkânı da kullandık. Bunu burada zikredebilirim. Arkadaşlarım bana teyit verebilir. Bu firma ödemelerinde aksadığında biz bunu takibe atacağız. Yöresinin değerli bir yatırımcısı çok çok fazla teminatımız var. Hastane ekipmanlarının dışında 20'nin üzerinde büro, ofis, o ilde ev teminatlarımız var. Çok kısmi tahsilat yaptık. Şu an itibarıyla yeni bir erteleme yapmayı düşünmüyoruz.

Üçüncü firmamız...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Son, 2011'i mi anlatıyorsunuz?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN (Devamla) – Hayır efendim, bunlar 2009, alt komisyonda tek tek müzakere edilip üst komisyona alınmadan izlenmesine karar verilen firmalar efendim.

Üçüncüsü Silivri'de büyük bir oteldir, faaldir, şu anda ciddi bir ciro üretmektedir.

Lakin bu firma tehiri iflasa başvurmuştur, iflas koruma altındadır. Borcumuzun çok üzerinde aktif bir otel teminatımız vardır. Biz maalesef tehiri iflasın süresinin sonuna kadar yasa nedeniyle hiçbir işlem yapamıyoruz. Bizim için faal olması önemlidir bir virane olmasındansa.

İkinci bir tehiri iflasın dışında 1 trilyon değerinde bir taşınmazı vardır. Bu taşınmazı satmak istedi fakat bizim gibi alacaklı büyük bir özel banka 2'nci sıradan haciz koymuş, satışa engel oldu. Mutabakat sağlamıştık, bu taşınmazı satıp borcuna 1 trilyon mahsup edecekti. Diğer banka da alacağından talep etti ve işlem kilitlendi. Tehiri iflas davasını sürekli takip ediyoruz ve biz bu firmanın iflasını talep ediyoruz efendim, her duruşmaya katılıp bu firmanın iflasını talep ediyoruz ama şu ana kadar mahkemeler tehiri iflasın devamı yönünde karar vermiştir.

Dördüncü firmamız Denizli'de çok önemli istihdam sağlayan faal bir firmadır. Bu 1011278 no.lu firma bulunduğu sektörde cam işleme sektöründedir. Biz bununla yakın zamanda borç anlaşması imzaladık ve biz son imzaladık. Biz -burada söylenenlerin biraz aksi bir görüş- takibe devam ettik,

diğer bankaların hepsi ödeme erteleme kararı verdi ve biz erteleme kararı veren son bankayız. Yani bu konuda en radikal davrandık ve biz sonuna kadar takip süreci başlatmak istedik fakat biz bu firmayla yıl içerisinde bir ödeme planı imzaladık. Ödeme planımız 31 Aralık 2011'de bir ödeme gerektirmektedir. Bu tarihte karar vereceğiz efendim. Faal olması bizim için önemlidir, ciddi bir istihdam ve üretim yapmaktadır.

1038980 no.lu firma mucur üretimi yapmaktadır. Bu firmadan da biz kısmen tahsilat yaptık, kısmen de Adapazarı'nda eski yol üzerinde çok önemli taşınmazları bazı bankaların uyguladığı gibi biz vefa hakkıyla banka aktifine geçirdik, kendisine bir süre verdik, bu süre sonunda borcunu bize ödeyemezse tapudaki vefa şerhi sona erecektir. Bu aktifler, taşınmazlar banka mülkiyetine geçecektir. Arkadaşlarım yanlış söylüyorsam düzeltsinler toplam borcun yarısından fazlasını biz bu şekilde kayıtlarımızdan tahsilat yapmış olduk.

Bir diğer firmamız 1039660 no.lu firma. Bu firmada biz tahsilatlar yapıyoruz. Şu anda ben size küsuratlı rakam şu tarihte şu kadar diye veremiyorum, üzgünüm. Tek tek şu anda izin verirsiniz dosyalarından söyleyebilirim.

BAŞKAN – Şimdi, Metin Bey, olmazsa bunları arkadaşlarımıza yazılı olarak iletin yani firma koduyla.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN (Devamla) – Şöyle yapayım efendim ben: 2009'dan bugüne bu firmalarla ilgili neler yapıldığını tek tek Komisyonunuza iletirim efendim.

BAŞKAN – Bir dakika, alt komisyon başkanımızın da bir talebi var.

Buyurun.

AHMET YENİ (Samsun) – Değerli arkadaşlar, biz alt komisyon toplantılarını yaparken bunları tek tek inceledik ve üst komisyona taşımamız gerekenleri o gün oy birliğiyle, milletvekili arkadaşlarımızla birlikte üst komisyona taşıdık.

Sayın Genel Müdür Vekilimiz, şimdi, biz 2007'ye, 2008'e, işte, 2009'a dönemeyiz. Siz geçmişle alakalı mutlaka sorulara cevap vereceksiniz ama biz alt komisyon çalışmalarında bunları seçtik, hangisini tahsil edebiliriz, edemeyiz, o gün orada sorular sorduk, cevaplarımızı aldık ve tatmin olduk, üst komisyona taşıdık. Milletvekili arkadaşlarımızdan şimdi, geçmişe dönük soran olursa onlara cevap vereceksiniz. Siz, şimdi, bu firmaları tek tek okumaya kalkarsınız... Bizde de var bunlar. Siz sorular sorulara cevap verin lütfen.

BAŞKAN – Biraz da zamandan kazanalım çünkü tek tek devam edersek toplantı...

AHMET YENİ (Samsun) – Yüzlerce firmamız var geçmişe ait.

BAŞKAN – Tabii, onları yazılı olarak arkadaşlarımıza iletin.

Ali Bey, bir şey mi ekleyeceksiniz?

Buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Bu konuda söylemek istiyorum ben.

Tabii, bunları okuduk, alt komisyonda da var, arkadaşlarımız ona yazılı versin, arkadaşlarımız sordu ama benim orada arkadaşlarıma özelde, özellikle bu konu, öneriyle ilgili sormak istedim: 2009’da almayan, alt komisyona da gelmeyen 28 tane firma ismi geçiyor, az önce 2 tane ismen de zikrettim. Bu 28 firmanın açılımını istiyorum. Niçin raporda yer almamıştır? Yani çünkü bu yüzden içerisinden bu 28 firma vardır ama denetim raporunda, bugün gündemin birinci maddesinde ve denetim raporunda da bu yok yer almamış, sadece firma isimleri var. Bu total rakam verilmiş ve yüzdeler verilmiş. Onun için bunun özellikle açılmasını tüm Komisyondaki bizlerin bilgilenmesi açısından ve 2008’de ve 2009’daki farklılığı da ortaya koyarak söylemeye çalışıyorum yani soruyorum ...

BAŞKAN – O zaman soralım.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bunları açıkladığın zaman Ahmet Bey’in zoruna gidiyor.

AHMET YENİ (Samsun) – Kamer Bey, şimdi, burada birtakım şeylere girme ya lütfen.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – 28 firma kimdir? Niçin raporda yer almamıştır? Niçin incelenmemiştir? 2008’deki rapordakiler 2009’a niçin aktarılmamıştır ve bu firmaların kredi tutarları nedir? İzlenmekte mi ve şu andaki durumları nedir? Tasfiye edilmesi kararı alınmış mıdır, izlemede midir, değil midir? Bunları net istiyorum, raporda yok çünkü özellikle bu maddeyle ilgili.

BAŞKAN – Tamam, Sayıştay temsilcisi arkadaşlarımıza soralım yani 2008’i alıp da 2009’u almadığınız firmalar var mı? Almadıysanız neden?

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, biz, 2008 yılındaki tüm firmaları tek tek inceleriz, 2009’a atamamız gereken varsa atarız. Bakın, yakın izleme demek takipteki firma değil, riskli firma değil fakat bir taksitini aksatmış, dolayısıyla yakın izlemeye alınmış, normal ödemeye dönünce tekrar normal kredi hesabına aktarılmış demektir. Bankacılık bir tekniktir. Mesela biraz önce Sayın Milletvekilinin biri “teminatsız kredi” dedi. Bakın, bankacılıkta teminatlar derecelendirilir. İşte, nakit karşılığı da kredi kullandırılır, bu teminatlı kredidir, imza karşılığı kullandırılan kredi de bankacılıkta teminatsız kredi denir fakat teminatsız demek alınamayacak, “bad debt” dediğimiz kötü kredi değildir. Biz bunu anlatmaya çalıştık. Tabii, her şeyi yazamayız ki rapora çünkü 73’üncü madde var 5411 sayılı Kanun’da. Nedir 73’üncü madde? Sır maddesi. Yani şimdi her şeyi yazmaya kalkarsak, hepsinin ismini yazmaya kalkarsak o zaman biz suçludan düşeriz, bizim hakkımızda birileri dava açar. Biz neden bunu yapalım? Yapamayız zaten böyle bir hakkımız yok zaten.

Bakın, 2008’de -hatırlarsanız- burada 3 tane firma vardı. 3 firmayla ilgili geldik, gündemden kaldırılmasını istedik. Niye? Çünkü daha önceki dönemde bir soruşturma istenmiş, bankanın teftiş kurulu yapmış, sonuç alamamış, “Bir şey yok.” demiş, BDDK yapmış, “Bir şey yok.” demiş. En son

bize soruldu. Ben de inceledim, ben inceledim. Bakın, benim de bankacılık geçmişim var. Ben on altı yıl bankacılık, büyükşehir belediyede müdürlük yaptım, teftiş kurulu başkanlığı yaptım, teftiş kurulu üyesi yaptım, müfettişlik yaptım, şube müdürlüğü yaptım, disiplin kurulu başkanlığı yaptım, o kredileri ben inceledim.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Efendim, şahsınızı anlatmayın siz, raporu anlatın.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ (Devamla) – Ama ben raporu anlatıyorum Sayın Vekilim.

BAŞKAN – Evet, devam edin.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ (Devamla) – Ben o kredileri inceledim. Kredilerde bir şey olmadığını burada geldik, söyledik, gündemden kaldırıldı. Ee tabii ki, bir daha yer almayacak ki raporumuzda bunlar. Yani hep tüm kredilerin tekrar yer alması diye bir sistemimiz yok zaten bizim raporlamamızda. O zaman şu anda -ben size söyleyelim- meri 200 tane kredi var Kalkınma Bankasında, takipte de 100 tane kredi var. Hepsini yazmaya kalksak bu işin içinden çıkamayız, bir.

İkincisi: Sayın Vekilim dedi ki: “71 ile 73 arasında kredi yazılmış.” İşte, onu yazmamızın nedeni nedir? Bakın, dedik ki, hepsinin sonunda demişiz, “takibe atılmıştır” demişiz. Biz dedik ki, bakın, böyle, böyle size vadeliendirme talebinde bulunuyorlar, sizi oyalıyorlar fakat sonunda yine takibe düşüyor. Hepsinin sonunda Sayın Vekilim bakarsanız “takibe atılmıştır” lafı var. Yani biz onu demek istiyoruz, bakın, bunlar sizi oyalıyorlar, oyalamayın bundan sonra.

Bu bankanın bir de özelliği var. Kuruluş kanununda 3’üncü maddesinin dördüncü fıkrasında şöyle yazar: “Banka kredilerle ilgili bonifikasyon yani faiz indirimi, konsolidasyon, yani yapılandırma, rehabilitasyon yani iyileştirme hakkına sahiptir.” der. Dolayısıyla bu banka bu hakkını kullanmakta tamamen serbesttir. Yani şimdi bu rapor kapalı rapor, bu rapor kötü rapor. Bu rapora bir emek sarf edildi, bu rapora biz günlerce eğiliyoruz. Biz bu raporların tüm kredilerini tek tek inceliyoruz. En ufak bir şekilde olmayan bir şey yoktur burada. Hepsini yazıyoruz, personeli de yazıyoruz.

Bir de şu var Sayın Başkan: Denetçinin oğlu işe alınmış. Ya, benim oğlum on üç yaşında, nasıl işe alınacak benim oğlum veya arkadaşın oğlu, sekiz yaşında, nasıl işe alınacak, Allah bağışlarsa. Biz onu da anlayamadık yani.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Grup Başkanınızla ilgili bir şey, sizinle ilgili değil beyefendi.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ (Devamla) – Ama bu her zaman gündeme geliyor Sayın Vekilim, biz rencide oluyoruz yani. Sanki biz...

BAŞKAN – Arkadaşlar, izin verir misiniz, bir saniye, ben o konuyu açıklayayım.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Grup Müdürünüzün eşi Ayşe Gürbüz.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ali Bey, izin verin bir saniye.

Değerli arkadaşlar, o konu geçtiğimiz yıllarda, ki Ahmet Bey Alt Komisyon üyesi...

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – İsim verdik efendim.

BAŞKAN – Ali Bey, müsaade buyurun.

Şimdi, o konuda zaten önceki dönemde de komisyon üyesi bütün milletvekili arkadaşlarımız eleştiri yaptı. Yanız oradaki söz konusu kişi, şu andaki, bankayı denetleyen heyette yer alan bir kişi değil.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Biz de söyledik, isim verdik efendim.

BAŞKAN – Evet, daha önce YDK’da çalışan ama şu anda emekli değil mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, değil de emekli olmak üzere yani.

Başkanım, o konuda da müsaade ederseniz bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Tamam, buyurun o konuyu da açıklayın.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, Başkanım, o eski Yüksek Denetleme Kurulu Başkanının oğlu daha önce de memuriyeti olan birisi ve bu konu Etik Kuruluna da intikal etmiş. Kamu Görevlileri Etik Kurulunun 29 Temmuz 2010 tarih, 61 no.lu Karar’ı, dosya numarası 2010/105. Bugün ben onu şifahi olarak öğrendim, istiyorlarsa da ayrıca o raporu da getirir, biz ibraz ederiz sayın milletvekillerimize. Yapılan işlemlerde kamu etiği açısından herhangi bir sakınca görülmediğine, işlemlerde usulsüzlüğe rastlanmadığına ve personel mevzuatına aykırı bir durumun olmadığına oy birliğiyle karar vermiş, 11 üyenin oy birliğiyle aldığı bir karar bu.

Müsaade ederseniz Sayın Genç, Sayın Milletvekilimiz, bu denetçi işte, bir de Sayın Ali Bey Beyefendi, Sayın Milletvekilimiz, görevden el çektirme, geçmişte bu grupta çalışan bir denetçi arkadaşımızı kastederek söylediler.

BAŞKAN – Nedir, o konu nedir?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ (Devamla) – Bizim görevden el çektirme diye bir şey söz konusu değil.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ondan denetimi alınmış, başkasına verilmiş.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ (Devamla) – Efendim, müsaade ederseniz şöyle söyleyeyim ben: Yüksek Denetleme Kurulu 72 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, bugün de 6085 sayılı Sayıştay Kanunu’muza göre bu yıllık programları başkanlar yapar, başkanlar hazırlar. Ben şahsen bir dönem önce bu grupta değildim, benim de grubum değişti yani grubum değişince el çektirildim, başka bir gruba verildim değil. Bu normal, rutin bir işlem bizde. Bu arkadaşlarımız için de rüşvetle denetçi değişimi filan o çok ağır bir ifade. Gerçekten buradaki denetçi arkadaşlarımızın hepsi de geçmişte bankalarda, sağda solda çalışmış çok değerli arkadaşlarımız ve hepsi de sınavla kamuya girmiş arkadaşlarımız. Yani rüşvetle denetçi değiştirilmesi böyle bir şey asla söz konusu olamaz.

BAŞKAN – Yok o zaten biraz şey oldu, cümle yanlış ifade edildi.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Efendim, bir düzeltme yapalım, arkadaşlar alındılar.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ (Devamla) – Bir şey daha Sayın Başkanım, şimdi, krediler - demin arkadaşımız da izah etti- biz sorunlu kredileri kesinlikle takip ediyoruz. Biz bağımsız ve özerk bir kuruluşuz, biz kimseden de talimat da almayız, talimat da kabul etmeyiz. Yani burada demin gerçekten Aykut Bey çok güzel ifade ettiler, kendisi de denetimden geldiği için çok iyi ifade ettiler. Biz burada özellikle Sayıştay olarak anayasal bir kuruluşuz, bundan sonra da ki Yüksek Denetlemede de öyleydik yani ben şahsen yıllarca müfettişlik de yaptım, hiçbir telkin kesinlikle kabul etmeyiz. Burada arkadaşlarımızın bir kredi örtme, kapatma gibi kesinlikle böyle bir şey mümkün değil çünkü önünde sonunda önümüze gelecek bu. Yarın öbür gün “Ya, siz bunu niye yazmamıştınız?” diyeceğiz çünkü yani bir şey bir çıkmaza girdiği zaman, soruşturma konusu olduğu zaman yani onu da biz de hesap vermek zorunda kalıyoruz. Onun için kesinlikle böyle bir şey asla olmaz, olamaz da, hiçbir denetçi arkadaşımız böyle bir yola başvuramaz. Sorunlu kredileri biz tek tek arkadaşlarımız dosyalarda inceliyorlar, takip ediyorlar, biz seyyaletini kaybetmiş kredileri gündeme getiriyoruz. Yani yoksa aslında bu gündeme getirilen kredilerin çoğunda mesela güneydoğuda bir hastane olan yer yani 60 milyon değerinde ipotek konmuş, bankanın alacağı 7,5 milyon. Yani şu anda o müessese geliriyle kredi borcunu ödemeyecek durumda yoksa konulan ipotek o alacağı kat kat fazlasıyla karşılıyor yani, burada teminatsızlık filan söz konusu değil.

O konuda ben üyelerimizi bilgilendirmek ihtiyacını hissettim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Raporda geçen 8,2 milyon teminatsız alacak ne anlama geliyor? Anladınız mı yani?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Biraz önce bahsettim işte Sayın Başkan, BDDK gereğince... BDDK diyor ki: Teminatlar...

BAŞKAN – Bir dakika, BDDK’ dan kim var burada?

Buyurun, şimdi, şu Kamer Bey’in sorduğu kavram ne?

KAMER GENÇ (Tunceli) – 71’inci maddede 8,2 milyon.

BAŞKAN – Nedir yani bu teminatsız kredi nedir? Arkadaşlarımız takıldılar.

BDDK TEMSİLCİSİ – Şimdi, 71’inci sayfada teminatsız alaktan kastının ne olduğunu öncelikle yazan arkadaşlar açıklarsa Bankacılık Kanunu anlamında, ben bizim anladığımız anlamda mı yazıldığını söyleyebilirim.

BAŞKAN – Evet, ne kastettiniz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, BDDK Tebliği gereğince krediliyor sınıflandırılıyor. Birinci sınıf teminatlı krediler, ikinci sınıf teminatlı krediler, üçüncü sınıf teminatlı krediler, teminatsız krediler diye. Bu neye göre yapılıyor? Karşılığında,

a) Nakit karşılığı kullandırmış olabilir,

- b) İpotek karşılığı kullandırmış olabilir,
- c) Hazine bonosu karşılığı kullandırmış olabilir,
- d) İmza karşılığı kullandırmış olabilir. Buradaki sınıflandırma bununla ilgili.

Zaten bu 8,2 trilyon dün, geçen 2009'da verilmiş bir kredi değil, bu çok önceden gelen krediler. Yani dolayısıyla imza karşılığı verilmiş, 95'de verilmiş, 2000'de verilmiş. Bunların zaten...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teminatsız işte yahu.

BAŞKAN – Yani teminatı kalmamış mı?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ (Devamla) – Teminatı var efendim imza karşılığı ama yani birinci sınıf teminat değil.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Adamın parası yoksa ne olacak?

BAŞKAN – Evet, şimdi ne diyorsunuz?

Buyurun Sayın Murakıbımız.

BDDK TEMSİLCİSİ – Şimdi, Sayın Denetçinin yaptığı açıklamalar doğrudur, yani böyle bir sınıflandırma var, sınıflandırmanın sonunda teminat açığı da oluşabilir, yani bu teknik bir konu. Açık kredi verilmesi bankacılık sisteminde görülen bir şey ama açık kredide atılan imzanın teminat vasfı da ortadan kalkabilir Sayın Vekilimizin söylediği gibi. Yalnız burada dikkatimi çeken “Bu krediler, 1990'lı yıllardaki açık krediler.” denildi laf arasında, yeni bir konu değil anladığım kadarıyla, takipte, uzun yıllardır bekleyen tutarlardan bahsediyorlar.

BAŞKAN – Metin Bey, bitti mi sizin cevaplarınız, ben araya girdim ama.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Efendim, daha çok küçük bir kısmını ancak...

BAŞKAN – Ama şimdi bakın, değerli milletvekili arkadaşlar, şimdi, alt komisyon-üst komisyon sıkıntısı bu işte. Yani alt komisyonda -az önce de konuştuk- bunlar tek tek konuşuluyor yani şu firma, şu nitelikte şu firmanın şu kadar karşılığı var ve mümkün olduğu kadar üst komisyona taşınmasına gerek görülenler yukarı taşınıyor. Şu anda biz eğer tekrar alt komisyon toplantısı yapmaya kalkarsak buradan altı saatte çıkamayız. Onun için mümkün olduğu kadar şifahen cevap verebileceklerinizi verin ama arkadaşlarımızın sordukları sorular cevapsız kalmasın, onlara da hazırlığınızı lütfen yapınız, yazılı olarak cevapları iletiniz.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Söz alayım efendim sadece gündem içinde kalarak hızlıca cevap vermeye çalışayım.

Bu donuk alacak tahsilatında taşıt ve konutun ortalama tahsil süresi iki yıldır fakat bir sanayi tesisinin yaklaşık on yıldır. Biz çok sabırsızız aslında fakat bir sanayi tesisini bir yılda, iki yılda güncel icra iflas hukukunda bunu mümkün değil. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum efendim.

Arıcak Turizmi ayrıca değerlendireceğiz.

EMİRAY tasfiyesi söylendi, bunun tasfiyesi sağlandı, EMİRAY firması tasfiye edilmiştir.

Türk-Suudi’de de yıl içerisinde bir gayrimenkul satışı olmuştur, buradan payımıza düşen bize aktarılacaktır. Bunun da tasfiyesi yönünde gayret edilmektedir.

Bizim kredilerimizin...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bu EMİRAY’daki, Anadolu Turizm Yatırım Anonim Şirketiindeki EMİRAY’ın hissesi ne kadara satıldı?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN (Devamla) – Buna yazılı olarak cevap verelim efendim yani malumatım yok efendim şu anda cevap veremeyeceğim, bunu ben yazılı ileteyim.

Bizim kredilerimizin yüzde 71’i teminat mektupludur, yüzde 20’si ipoteklidir, yüzde 10’u ipotek artı teminat mektupludur efendim. Şu anda 1,8 milyar TL bir kredi bakiyemiz var, bunun yüzde 56’sı enerji kredileridir. Enerji kredilerinde çok büyük kredi bakiyeleri olduğu için bunlar daha çok banka mektuplarıyla çalışabiliyoruz.

Bunun dışında hızlıca devam ediyorum.

Açıklamamda bir konuyu detaylandırmam gerekiyor. Bizim incelediğimiz 130 projenin tamamını henüz kredilendirmedik, kredi kullandırımı 35 ya da 40 firmada devam ediyor enerji yatırımlarında. Bizim incelediğimiz toplam megavat 1.272 megavattır ve 2,5 milyar TL gibi bir kredi başvurusudur. Yaklaşık 1 megavat başına, ortalamalara yaklaşık bir rakama tekabül ediyor.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Tamamına mı verdiniz?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN (Devamla) – Hayır efendim, biz tahsis etmedik bir kısmına, değerlendirdik.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – “Tahsis edilmiştir.” diye sunum yaptınız. “2 milyar 754 milyon liralık kredi tahsis edilmiştir.”

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN (Devamla) – Bunların efendim, şöyle: Biz tahsis ediyoruz, firma lisans sorunu çözemediği için tahsis düşüyor, kullandırma dönüşmüyor, beklediğimiz teminatını kendisinden alamıyoruz, yine kullandırma dönüşmüyor. Burada, bankada yıllar itibarıyla gelişmiş tahsisten ödemeye geçen rasyolar var, bu da yüzde 25’ler civarında. Şu anda biz 130 projeyi inceledik fakat fiilen kredi kullandırımı devam eden ve kredi kullandırımı bitmiş enerji projeleri 35 civarında efendim, öbürlerinde şu anda bir henüz hareketlilik yok.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Sunumu da o zaman fazla abartmamak lazım veya işte, doğru vermek lazım.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN
(Devamlı) – Haklısınız efendim. 2,5 milyar TL bir tahsis yapıldı yönetim kurulundan, henüz bunlardan ödemeye geçen kısmı bu kadar yüksek değil, peyderpey, kimi firmalar evraklarını hazırlıyorlar, kimi firmalar... Bu tahsisat efendim.

BAŞKAN – Tahsis ile kullandırma biraz farklı evet.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet, farklı ama onu da belirtseler daha iyi olurdu.

BAŞKAN – Olabilir, belirtseler uygun olurdu.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Benim sorduğum soru 2.754'ün karşılık ne kadar megavat? Yani aslında 1.200 megavata karşılık 2.754 tahsisat bu rakam da yüksek yani bu hemen hemen tamamını hatta tamamını da geçen bir rakam. Yani ben bunu sorarken değerlendirmeleri nasıl yaptıklarını, projenin üzerinde kredi kullanılıp kullanılmadığı şüphesi doğduğu için sordum ve hâlâ şüphem devam ediyor.

BAŞKAN – Metin Bey, hâlâ şüphe devam ediyormuş.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN
(Devamlı) – Efendim, açıklama yapabilirim bu konuda.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

Nasıl yaptınız?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN
(Devamlı) – 1.272 megavat 2,5 milyar değil 2 milyon TL'ye...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – 2 milyon TL de yenilenebilir enerji için çok rakam.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN
(Devamlı) – Yarısı efendim. 2 milyon TL megavat başına çok yüksek bir rakam olmadığını ben kendim düşünüyorum. Bu tabii, jeotermal, hidroelektrik ya da onun rüzgâr enerjisi olup olmadığıyla alakalı. Bunu da arzu ederseniz...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani teknik elemanınız varsa onu bir daha sorun. Ben az çok takip eden bir insanım. Hidroelektrik santrallerinin maliyeti 1 milyon dolardır, rüzgâr enerji santrallerinin de maliyeti 1 milyon eurodur, ortalamasını alın burada. Yani bu ihtimalde rüzgâr enerji santralleri yani RES'ler çok ağırlıkta değil zaten, buradaki ağırlıklı olanlar HES'lerdir. 1 milyon dolar yani bunun maliyeti, ortalama maliyetten bahsediyorum ki sizde de 1.200 megavatta da ortalama bir maliyetin içerisinde. Kiminde arazi şartlarından dolayı çıkabilir, arazi şartlarından dolayı düşebilir.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN
(Devamlı) – Son söylediğiniz kısmen cevaplıyor, evet.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Yani ama bana göre o zaman en kötü ihtimalle yüzde 100'üne kredi vermiş oluyorsunuz. Yani...

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN
(Devamla) – Hayır, böyle bir şey kesinlikle yapmıyoruz efendim. Hidroelektrik santrali inşa edileceği...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Rakamlar onu gösteriyor. Neyse o zaman bana...

BAŞKAN – Şimdi...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Özür dilerim Sayın Başkanım yani sorduğum sorunun cevabını da almak veya...

BAŞKAN – Biliyorum, yazılı olarak, detaylı bir çalışma yapsınlar.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Ama yazılı alırken soruyu biraz daha açalım o zaman. Yani bugüne kadar vermiş olduğunuz kredilerin o zaman megavat miktarını ve rakamlarını bize verin, tahsis değil de kullandığınız kredileri verin, o zaman daha iyi karşılaştırma yapabiliriz. Bir de tabii çeşitlerini de yazarsanız yani ne kadarı HES, ne kadarı RES veya işte, jeotermal o zaman daha iyi bir karşılaştırma yapmış oluruz.

BAŞKAN – Devam edin Metin Bey.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN
(Devamla) – Bizim iki önceki Genel Müdürümüzden o zamanki mahkeme kararıyla bir takibatımız var. Teminatsız görünen bakiyenin büyük bir kısmı ona aittir. Burada biz o yılki dosyaları incelediğimizde mahkemenin ceza faiz tutarının -anapara borç değil- da ana parayı kapitalize edilerek muhasebeleştirildiğini gördük. Biz bağımsız denetim firmasıyla da bunu müzakere ettik. Karşılık yönetmeliği açısından da inceledik. Bu tür faiz ya da cezanın anapara alacağı gibi takip edilemeyeceği için onu vahdete irca dediğimiz donuk alacakta bire indirgeme usulüyle, o kısmını bire indirgeme usulüyle takip ediyoruz. Bu eski çalışanımızın Gaziosmanpaşa'da bir dairesi vardı, biz bunu icra yoluyla aldık, bankanın aktifine geçirdik, 400 bin TL civarında bir icra yöntemi. Kendisinin -sanıyorum- Konya Ereğlisi ya da Bandırma taraflarından birkaç tane daha mirastan intikal etmiş taşınmazı vardır. Bu taşınmazların satışına kendi avukatları tarafından tedbir konulmuştur, bu satış şu anda ilerletemiyoruz. O mahkeme sonucunda satışa devam edilmesi kararının verilmesi lazım. Bunun sonucunda da efendim, kişinin kayıtlı alacağı herhangi bir taşınmazı kalmadığında biz borç ödemedен âciz vesikasına bağlayarak bunu silmek istiyoruz ama bu arada tabii, herhangi bir varlığını bulabilirsek Gaziosmanpaşa'daki taşınmazı icradan sattığımız gibi öbürlerini de yapacağız. Birkaç tane daha taşınmazı var miras usulüyle kendisine intikal etmiş.

İlk zamanlarda bu rakam nasıl oluştu? O konu çok eski bir konu efendim, ben çok bilgi, malumat sahibi değilim. Bu teminatsız olarak görünen rakamın büyük bir kısmı bu sayın çalışanımızdan olan alacağımızla alakalıdır. Bankamızda teminatsız kredi verilmemektedir, bu yatırımcılar tarafından ciddi eleştiri konusudur fakat biz bu konuda geri adım atmıyoruz efendim. Bir

müşteriye 10 milyon dolar kredi tahsis edilirken muhakkak 10 milyon dolarlık bir varlık araştırması yapıyoruz. O seviyede bir teminat almadan kredi kullandırılmalarını tahsisat yapmıyoruz efendim, fazlasıyla alıyoruz asgari.

Benim atladığım şeyler muhakkak olabilir, uyarırsanız cevap veremeye çalışacağım.

BAŞKAN – Sizin eklemek istediğiniz var mı Ahmet Bey?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ AHMET YAMAN – Yok Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Tufan Bey, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – İlave yazılı cevap versinler diye çünkü ben de tam sormadım demek ki, Genel Müdür Vekilim de tam anlayamadı ya da eksik sorduk biz. Bu EMİRAY’da konulan sermaye, devamında sermaye artırımları, devamında iştirak satışları ve sonunda tasfiyeden gelen rakamları karşılaştırarak yani Kalkınma Bankası sonuçta kâr mı etmiştir, zarar mı etmiştir?

Bir de, bu çok kısa dönemlerde tasfiyeye girmeden hemen evvel sermaye artırımına gidiliyor ve biz de katılıyoruz rüçhan haklarımızı kullanarak. Bu kâr ve zarar hesabını da değerlendirerek yani tasfiyeden gelen, bize dönen rakamlar baştan ve devamında yatırdığı bu sermayeyle de kıyaslayarak sermaye artırımına katılmak doğru olmuş mudur, olmamış mıdır, sizin değerlendirmenizi istiyorum yazılı olarak. Bir istediğim bu.

İkincisi de Türk-Suudi Yatırım Ortaklığı herhâlde hâlen devam ediyor.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Gayrifaal.

TUFAN KÖSE (Devamla) – Gayrifaal ve 2009 zararı 1,2 milyon TL. Devamında bunun vergi, sigorta borçları büyük ihtimal olabilir. Bununla ilgili de mevcut gayrimenkullerin verimli değerlendirilip değerlendirilmediği, eğer mümkünse o villaların filan da kimlerde kirada olup, ne kadara kiraya verildiği de içerir şekilde bir yanıt verirseniz sevineceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ali Bey, sizin eklemek istediğiniz mi var?

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Hayır, bu arkadaşlarla bir yanlış anlaşma oldu herhâlde onu düzeltmek istiyorum bürokrat arkadaşların alınganlığıyla ilgili.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Evet, çok değerli bürokrat arkadaşlarım, ben ismen verdim çünkü bu, bütün denetçi arkadaşlarımızı böyle bir töhmet altında bırakmaz, her kuruluşta, herkeste bir şahsi hata bütün kuruluşa ve bürokratlara yansır diye bir kural yok. Onun için ben özellikle isim vererek konuşmak istediğim için onu düzeltmek istiyorum. Selahattin Kalyoncuoğlu’nun oğlundan

bahsediyorum ve bir de düzeltme yapayım arkadaşım çok alınganlık gösterdi ama şu da doğru, denetim elemanlarının mutlaka hassas olması gerektiğini biliyorum ama burada ilgili bir denetim raporu başladığı anda, denetim raporu yapılırken bu oğlanın oradan alınmasından bahsediyorum, yoksa bütün tabii ki, mutlaka görevliler oradan oraya gidecektir, oraya alınacaktır. Sıkıntının özünde yatan konu bu. Yani alınganlık göstermeyin. Bir daha tekrar edeyim, onun için arkadaşlarımla hiçbirisi üzerine alınmasınlar. Bürokraside, tabii, mutlaka bağımsız kuruluştur. Sizlere biz bu ülkenin yetimlerinin, herkesin şeyini düzeltiyoruz. Yani -örnek özellikle onun için veriyorum- mesela Oğuz Gürbüz'ün eşi Ayşe Gürbüz, Tefvik Bilgin'in baldızı Şef Esra Ceylan -atama yapılmış burada- yani saymaya devam edersem...

AHMET YENİ (Samsun) – Bunları biz hep konuştuk.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Yani konuşulmuş olabilir de ben arkadaşım alınganlık...

AHMET YENİ (Samsun) – Hepsi cevaplandı.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – İyi de biz bilmiyoruz yani ben yeni...

BAŞKAN – Bir dakika, bankadaki arkadaşlar değil miydi bu Oğuz ile... Genel Müdür Yardımcısı Arkadaşım...

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Yani daha devam edeyim mi?

AHMET YENİ (Samsun) – Ya o kâğıt sizde var, o kâğıt doluyor. Bir hanımefendi vermiş onu, ağır cezada yargılanıyor şimdi.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Hayır, Ahmet Bey müsaade eder misiniz? Ben şunu söylüyorum, düzeltme yapıyorum, arkadaşlarım alınganlık yapmasın diye bilgi veriyorum.

Şimdi, bunların isimleri böyle olunca mutlaka bizim buradaki bulunduğumuz çerçeveden baktığımızda böyle bir isim vererek böyle bir olgu oluşuyor.

BAŞKAN – Ama bakın bir kısmı on sekiz yıl önce orada işe başlamış arkadaşlar.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Ya, ben bir şey anlatıyorum.

BAŞKAN – Yani ikisi de isim veriyorsunuz, tutanaklara da giriyor...

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – On sekiz yıl önce işe başlamış ikisi de.

BAŞKAN – On sekiz yıl önce işe başlayan kişilerden bahsediyoruz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ (Devamla) – Peki, o zaman şeyi soruyorum...

AHMET YENİ (Samsun) – Size verilen evraklar boş şeyler, onun için...

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Müsaade eder misiniz. Orhan Kalyoncuoğlu on iki yıl önce mi başlamıştı efendim?

BAŞKAN – Soralım. Ne dediniz buyurun, kimi dediniz? İki isim söylediniz.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Bir saniye. İlk isimden bahsediyorum esas, bahse konu olan ve Genel Müdürlükte soruşturmaya şey olan Selahaddin Kalyoncuoğlu'nun -denetçinin- oğlu Orhan

Kalyoncuoğlu aynı tarihte ve aynı gün işe başlamış mıdır, başlamamış mıdır? Ben buradan okuyorum bu...

BAŞKAN – Diğer iki ismi de söyleyin.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Hayır, ben örnek verdim.

BAŞKAN – Hayır, diğer iki ismi de okudunuz ya, Ayşe ile...

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Esas konu bu.

BAŞKAN – Bakın, Ali Bey, tutanaklara geçti, Ayşe ile bir şey daha söylediniz.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Bakın, şimdi tekrar ediyorum, Oğuz Gürbüz'ün eşi Ayşe Gürbüz.

BAŞKAN – Kimdir bunlar?

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Ondan sonra, yani bir sürü isim var.

BAŞKAN – Soralım, bir saniye, buyurun. Kimmiş bu?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, bu ikisi de on sekiz yıl önce işe başlamış, yüksekokul mezunu...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Tefik Bilgin'in baldızı Esra Ceylan.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Esra Ceylan, o da on sekiz yıl önce işe başlamış.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ama yani o, o göreve gelmeye layık mı, şartları müsait mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Efendim, on sekiz yıl önce işe başlamış, yüksekokul mezunu, ben onu bilemem.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, on sekiz yıl önce işe başlayan...

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Sevgili Başkanım, ben olayı “Bunlar suçludur, bunlar niçin başlamış?” demedim. Bir örnek verdim, ama önemli olan bu son verdiğim isimler değil, burada gazetede vermiş, denetlemede genel müdürlük yapmış bir arkadaşımızın döneminde, aynı günde başlatılan ve ismi değiştirilen Firuzan Hanımla ilgili gündemde, başka ötekiler değil...

BAŞKAN – Şimdi, bir arkadaşı...

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Buyurun, bitirin.

ALİ SARIBAŞ (Devamla) – Ben arkadaşım ile ilgili bütün bu konuda karalama yapmamak adına isim zikrettim, bu bütün bürokrat arkadaşları kapsamıyordur, çok özür dileyerek, bir tane çürük elma bütün o teknokrat ya da bürokrat arkadaşları kapsamaz, ama bunun da mutlaka açıklığa kavuşturulması gerekir ve bunun için de söyledim, bu bizi ilgilendirdiği için, özellikle aynı gün Genel Müdür işe başlıyor, ama paralelinde arkadaşımız oradan görevden el çektiriliyor, onun başı, olay bu, bundan başka bir şey yok.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, o zaman şu konuyu bir açığa kavuşturalım.

Biz, geçen sene bu kurumun alt komisyon toplantısını yapmadan önce, bütün milletvekili arkadaşlarımızın eline şöyle yazılı bir metin geldi. O yazılı metinde, sizin bu bahsettiğiniz isimlerin bir kısmının, işte, biraz teamüllere, biraz hukuka aykırı olarak kurumda işe alındığı vesaire gibi söylendi, hatta bizi çok orada güldüren bir olay da oldu. Bir milletvekili arkadaşımız çıktı, dedi ki oradaki Genel Müdür Yardımcısı arkadaşımıza. Bilmiyorum o arkadaşımız burada mı şu anda? Genel Müdür Yardımcısı arkadaşımıza dedi ki: “Bu nasıl bir kurumdur ki genel müdür yardımcısı arkadaş kendi eşini burada şube müdürü yapmış.” diye bir polemik yaşandı. Sonradan konu ortaya çıktı. O metinde çünkü öyle yazıyordu. Konu ortaya çıktı. Anladık ki şube müdürü olan hanımefendi yıllardır o kurumda çalışıyor, genel müdür yardımcısı olarak göreve gelen arkadaşımız da İş Bankasında üst düzey yöneticilik yaparken yıllar sonra bu kuruma gelmiş. Yani bir şey var, kimin kimi atadığı noktasında bir kargaşa yaşandı ve biz de o bayan arkadaş tebrik ettik hep birlikte komisyon üyeleri olarak, “Helal olsun, yıllar sonra bu kuruma eşinizi genel müdür yardımcısı olarak atattınız.” diye. Maalesef, bu tip şeyler bürokraside bazen rekabet anlamında olabiliyor. Yani o konuştuğumuz isimler de biz de eleştirdik, özellikle sizin ismini verdiğiniz Kalyoncu’yla ilgili olarak olan kısmı, alt komisyon toplantısında da eleştirdik, daha önce de gündeme geldi, her ne kadar denetim grubunda olmasa da Yüksek Denetleme Kurulunda görev alan bir kişinin oğlunun, daha önce memuriyeti olsa bile denetim kapsamındaki bir kuruma geçişi noktasında yanlış anlamalar olabilir. Yani Etik Kurulu bu konuda herhangi bir şey bulmamış olabilir veya mevzuat açısından atamaya engel herhangi bir şey olmamış olabilir, ama bakın, en azından, biz bunu şu anda burada komisyon olarak konuştuk, demek ki bu tartışmalı bir işlemdir diye biz de eleştirdik, ama diğer konulardaki ve bahsedilen isimler on sekiz yıl önce kuruma başlatılan kişileri konuştuk. Yani o konuda bilemiyorum, tabii, arkadaşlarımızın mutlaka söyleyeceği şeyler vardır ama, bu kurumda alt komisyon toplantısı sırasında böyle bir olayın yaşandığını da sizlerin bilmeniz açısından bu konuya da açıklık getirmek için konuyu da biraz uzattım, kusura bakmayın.

Aykut Bey, bir şey mi diyacaksınız?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Aykut Bey bir saniye.

Ekleme mi yapacaksınız? Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım, biz aslında raporumuzda bunları da tenkit etmiş durumdayız, raporumuzda bunlarla ilgili tenkitlerimiz de var. Yani bu yapılan şeylerin çok güzel olmadığını, demin ifade ettiğiniz gibi biz de raporumuzda ifade ediyoruz.

Ayrıca, şimdi, tabii, bu kendi biz iç meselemiz gibi gördük, burada da fazla konuyu açmak istemiyorduk. O şikâyet eden bayan arkadaşımız -açık söylüyorum, bayan arkadaşımız diyorum- sayın milletvekillerimiz çok iyi tanıyorlar hanımefendiyi. Şimdi, o hanımefendi Cumhurbaşkanlığı,

Başbakanlığa, Etik Kuruluna, Devlet Bakanlığına, savcılığa, her tarafa kendi arkadaşlarını, mesai arkadaşlarını şikâyet etti ve dün duruşması yapıldı, savcılık bunun yargılanmasına karar verdi, şu anda Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanıyor o arkadaşımız maalesef. Ben bunu söylerken de üzülerek söylüyorum, hakaret ve birçok arkadaşımıza...

BAŞKAN – Neyse, siz işi biraz daha kişiselleştirmişsiniz anlaşılan.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Bakın, ben bunu söylemek zorunda kaldım, aslında bunu söylemek istemiyordum.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Zaten söz hakkı oradan doğdu. Az önceki Sayıştaydaki denetçi arkadaşımız da çok alınganlık gösterdiği için söz hakkı aldı, hatta geçmişinden de bahsetmeye başladı.

Şimdi, sıkıntı, bizler burada sizlerin şahsınızla ilgili bir şey söylemiyoruz, ama bir tek olay gündemde, bu kurumdaki olan bir olaydan bahsederek bir tane örnek verdik yani. Bu ismendi, ama siz kalktınız kendinizin yerine koydunuz ve bütün Sayıştay üyelerinin yerine koyduğunuz için, düzeltme yapmak adına söyledim, ama bu böyle bir şeyse de, bu olay gerçekse de -ki yani bence su götürür tarafı da var- Sayıştay üyelerinin gerçekten bunu ayıklaması gerekir ve bunun üzerine gitmesi gerekir. Bunu ifade ettim, ben sadece bu kadar.

Çok teşekkür ederim.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bir de sayın milletvekilimiz demin söylerken, ifade ederken bir şeyi söylediler.

Şimdi, bir kere, bu arkadaşımız, gerçekten bu rapor yazım safhasında o görevden, işten alınmış değil, o görevini tamamlamadan da o gruptan alınmış değil, çünkü zaten bizim böyle bir uygulamamız, böyle bir tamimimiz yok, kesinlikle, böyle Yüksek Denetlemede de yoktur, Sayıştayda da şu anda böyle bir şey yok. Arkadaşımız normal raporunu yazdı, görevi bitti, dediğim gibi hepimiz geçen sene başka gruplardaydık, bizim de grubumuz değişti, yani onun görevden alınması veya kapatmak falan böyle bir şey yok.

BAŞKAN – Tamam, mesele anlaşıldı.

Şu konuyu toparlayalım artık.

Aykut Bey, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; birincisi, burada birtakım bürokratların, hele burada olmayan bürokratların adının geçmesini ben de aslında şey yapıyorum, ama sonuçta böyle bir bilgi varsa, bizim de muhalefet milletvekili olarak dile getirme gibi bir hakkımız var. Bu kimseye hakaret değil. Şeyi de söyleyeyim, adı geçen bürokratların bir kısmını tanırım, dürüst insanlardır, ben öyle bilirim, ama gene söylüyorum, biz, sonuçta burada tüyü bitmemiş yetimin hakkı üzerine duruyoruz. Evet, bazı insanlar belki biraz incinebilir ama en azından kuralların oturması açısından bu şarttır, çünkü başka ülkelerde, bunu işte standarda bağlamışlar, şu olmaz bu olmaz diye.

Biz daha yeni yeni bunları oturtuyoruz. Belki bu tartışmaların şöyle bir faydası olacak, bundan sonra denetçilerin bağımsızlığının zedelenmemesi için daha çok özen gösterecekler, kurum bu konudaki talepleri, işte, bizim bu konuşmalarımız dolayısıyla dile getirecek ve daha düz bir zemine doğru gideceğiz, bu ülkenin faydasına olur.

Onun için, burada birtakım bedel ödüyor olabiliriz, sıkıntılar çekiyor olabiliriz. Bir denetim kurumunda, ben de çok üzülürüm, meslektaşları arasında böyle yazışmaların uçuşması, işte, bir meslektaşınızın, bayan bir meslektaşınız üstelik, yargıya gitmesi, bunlar gerçekten üzücü şeyler, hemen bütün kurumlarda da rastlanıyor, bazen bu kişisel olabiliyor, bazen kurumsal olabiliyor.

Diğer bir mesele, bu bankacılık sırrı meselesi.

Değerli arkadaşlar, bir ülkede çok fazla ülke sırrı varsa, millî güvenlik sırrı varsa, ticari sır varsa, o ülkede çok yolsuzluk olur. Bu işlerin temel kuralıdır. Şeffaflığın olmadığı ortamlarda, açıklığın olmadığı ortamlarda yolsuzluklar yeşerir, tıpkı karanlıkta üreyen mikroplar gibidir bu yolsuzluklar. Özellikle kamu bankalarında, evet, bankacılık sırrı diye bir şey vardır, bu sırrın mantığı da şudur: Kendi aralarındaki ticari rekabette veya müşterilerin arasındaki ticari rekabette, bilgilerin öğrenilerek dezavantajlı duruma geçilmesine ticari sır denir, ama bizim ülkemizde, özellikle büyük patronlar, büyük iş adamları, büyük bankalar, neler yaptığını halk bilmesin diye bu sır kavramının arkasına saklanıyor. Bazen bu ülke sırrı oluyor, çok yüksek düzeyli bürokratlar neler yapıldığını saklamaya çalışıyor, ama sonuçta herkes halkın parası üzerinden oynuyor, halkın yetkisi üzerinden oynuyor.

Onun için bu sır kavramının Türkiye'de netleştirilmesi gerekiyor. Bir insan, eğer gelip de benim vergilerimle finanse edilen bir bankadan kredi alıyorsa, onun açıklanmasını da göze almak zorundadır ve ben, onun hangi faiz oranından kredi aldığını, yani ben derken sadece bir komisyon milletvekili olarak söylemiyorum, vergi veren bir yurttaş olarak, hangi faiz oranından kredi aldığını, kimlerin reddedilip kimlerin kabul edildiğini bilmem gerekiyor. Bunun dışında denetimle sorumlu bir komisyon milletvekili olarak, benim adıma denetim yapmaya yetkisi olan sayın denetçi meslektaşlarımin gördüğü her belgeyi, daha önce de söylediğim gibi benim de görme hakkım var. Bu önemli bir şey.

Bir de şunu söyleyeyim: Bankacılıkta teminatın kalitesi süreçle ilgili bir şeydir. Zaten büyük krizler de bu yüzden çıkar. Çok kaliteli teminatınız krizde fiyatları düştüğü için çok değersiz hâle gelir, bankacılık krizine sokan, son dönemdeki, işte, bu mortgage krizi dediğimiz şeyler de hep bu yüzden çıkmaktadır. Onun için teminata süreç içerisinde bakarlar bankacılar. Örneğin 1 trilyonluk bir eviniz vardır, kredi olarak bunu gösterirsiniz, ama piyasalar çöker, o eviniz 200 milyar etmez. Bu süreç içerisinde incelenmesi gereken bir şeydir. Bunu açıklamak için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Şimdi, öncelikle, ben, KİT Komisyonunda yeniyiz ama bu denetçi arkadaşların raporunu, samimiyetle söylüyorum beğendim yani, eksikliklerine rağmen. Samimiyetle söylüyorum, denetim raporu ile zaten faaliyet raporu birbiriyle kavga ediyor yani, çok ciddi inceleyince, böyle detaylara bakınca, belli oluyor.

Bugün Genel Müdür Vekilimizin bazı şeylerini denetim raporu doğrulamıyor, ben öyle söyleyeyim. O anlamda Denetim Kuruluna söylenecek bir şey yok, ama Ali Beye de cevaben olsun, cevaben derken Ali Bey bizim dostumuz, işini iyi yapan insan alıngan olabiliyor bazen, mazur görmesini istiyorum Ali Beyden de.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi işimize dönelim tekrar, zaten epey de zaman geçti.

Şimdi, öneri zaten devam ediyor.

Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 numaralı öneriyi okutuyorum:

Öneri 2:

31/12/2009 tarihi itibarıyla Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.'nin bankaya olan anapara ve faiz borcunun 16,3 milyon TL'ye ulaştığı, şirketin tek varlığı durumunda olan Aries Otel'in 10/03/2010 tarihinde Fethiye İcra Müdürlüğüne yaptırılan ekspertiz sonucunda 15 milyon TL değerinde olduğu ve şirketin otel dışında başkaca bir varlığının bulunmadığı hususları dikkate alınarak, otelin satılması suretiyle şirketten olan alacağın tahsiline çalışılması.

BAŞKAN – Evet, Metin Bey, ne yaptık bu konuda?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Efendim, söz konusu kredi 1988-1991 yılında kullanılmış. Ortaklar borcunu ödeyemeyince, o yıllardaki bankamız yönetimi çoğunluğu ele geçirmiş hisselerin, daha sonra bu kişiden alınmış bu tesis fiziken, ihale usulüyle kiracı çıkmayınca, ikinci bir işlemde bir kişiye kiraya verilmiş. Kiralayan kişi o otele önemli bir tamir, tadilat yapmış. En son bankamızın da nakit desteğiyle ruhsatları falan tamamlanmış. Bir harabeyken şu anda faal bir otel durumundadır. 2012'de kiracının oteli tahliye etmesi beklenmektedir. Kendisiyle davalık durumdayız.

Öbür taraftan, biz bu garip alacaklı ve borç ilişkisinin birleştiği bir durum yaşıyoruz, fakat biz yine de işlemin icrada olmasına karar verdik ve bu otelin satışını istedik. 1991 yılından 2011'e kadar yirmi yıllık sürede, ilk defa bu otelin satış tarihini aldık. Ankara'daki bir mahkeme, bizi çok şaşırtacak bir şekilde satışını durdurttu ve biz bunun üzerine çok ciddi gittik ve...

BAŞKAN – Ankara'daki mahkemeye nasıl alakası var?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Efendim, Ankara'da bir mahkeme, herhâlde arkadaşlarımız detay verir, burada bir tensip kararıyla resen satışı durdurttu. Biz, 17 Kasım'da bu alınan kararı kaldırttık. Taşınmazın kıymet takdirinin Marta kadar süresi var. Marta kadar biz yeniden bunun satışını istiyoruz. Bu şekilde, biz bu otelin icradan satılmasını sağlayacağız, alacağımızı bu şekilde tahsil edeceğiz.

1991 yılından beri ilk defa olan gelişmeler, bu yıl hukukçu arkadaşlarımızın ciddi gayretiyle, yerelde Fethiye'de çok ciddi karşı tarafın mukavemetine rağmen...

BAŞKAN – Süreç devam ediyor o zaman?

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Evet efendim.

BAŞKAN – Konunun izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

Öneri 3:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım Metin Bey.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Rapordaki tüm öneriler için elimizden gelen gayretle gereğini yerine getireceğiz efendim.

BAŞKAN – Evet, önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel faaliyetlerle ilgili olarak...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bir iki öneri vardı, gündeme alınması için...

BAŞKAN – Kamer Bey, az önce şey yaptık, az önce okuduğumuz zaman...

KAMER GENÇ (Devamla) – Bundan önceki uygulamalarda bu son öneriyi oyladıktan sonra iç önerilerin gündeme alınıp alınmaması şeklindeydi.

BAŞKAN – Peki, maksat şey olsun.

KAMER GENÇ (Devamla) – Bu 39'uncu sayfadaki...

BAŞKAN – Nereden okuyorsunuz?

KAMER GENÇ (Devamla) – İç öneriler.

Önce isterseniz 36'ncı sayfadaki özel havayoluyla ilgili bir şey var, önce onu şey ediyorum.

BAŞKAN – Bir saniye, Sayıştaydaki arkadaşlar da bulsunlar da yerini.

KAMER GENÇ (Devamla) – Burada bir öneri var, 116'ncı sayfa, paragraf 4'te.

BAŞKAN – Tamam, bulduk.

KAMER GENÇ (Devamla) – Bir özel hava yoluna 2,8 milyon liralık bir kredi verilmiş, onun gündeme alınmasını istiyorum.

BAŞKAN – Burada niye yer alıyor?

Bir saniye Kamer Bey, özel bir durum var burada, onu arkadaşlar açıklasınlar.

KAMER GENÇ (Devamla) – Açıklasın efendim.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, efendim, bu kredi Hazinesinin verdiği bir kredi. Bankanın bir kredi alacağı yok burada. Bankanın alacağı sadece 57 bin liralık komisyon alacağı var. Dolayısıyla, onu biz oraya yazmışız, yani 57 bin liralık komisyon alacağını tahsil etsin diye yazmışız. Bu Hazinesinin alacağı vergi dairesi tarafından izleniyor zaten, vergi dairesi 6183'e göre tahsil yapmaya çalışıyor. Yani oradaki 2,8 milyonluk bankanın alacağı değil, Hazinesinin alacağı, çok eski tarihte Hazine tarafından verilmiş.

KAMER GENÇ (Devamla) – O zaman buraya da izah edin onu.

BAŞKAN – Yazıyor, cevapta yazıyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Raporu var, raporun içeriğinde var.

BAŞKAN – Devam edelim mi istiyor musunuz?

KAMER GENÇ (Devamla) – Vazgeçtim o zaman, peki, 39'uncu sayfada bir şey var.

BAŞKAN – İdari para cezalarıyla ilgili olan husus mu?

KAMER GENÇ (Devamla) – Evet, idari para cezaları ve trafik cezaları...

BAŞKAN – Evet, önce onu bir okutalım.

Buyurun okuyun, ondan sonra oylayalım, sonra da görüşeceksek görüşelim.

Sayfa 134, Paragraf 2:

BDDK'ca uygulanan idari para cezaları ile trafik cezalarının, çalışanların görevlerini yerine getirmeleri hususunda gereken dikkat ve özeni göstermemeleri ile meri mevzuatı gerektiği gibi uygulamamalarından kaynaklanmış olduğu anlaşıldığından, bankaca ödenmiş olan idari para cezalarının ilgililerinden tahsil edilmesi önerilir.

BAŞKAN – Evet, önerinin gündeme alınması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, öneriyi okuduk, cevabı da alalım.

Metin Bey, buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Efendim, burada 21.948 TL'lik bir ceza söz konusu, bunun...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hangi ceza, trafik mi yoksa...

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Açıklayayım efendim.

15.434 TL'si BDDK'nın çeşitli usul cezaları, 5.918 TL'si bizim bir iştirakimize, bir kuruluşa iştirak ederken, karar verirken BDDK'dan izin almadığımız için verilmiş bir usul cezası, 596 lirası da trafik cezasıdır efendim. Bu 596 lira haricinde 21.948 liranın 21.500 lirası BDDK'nın usul cezalarıdır. Kamu zararı olmadı, biz bunu bir komisyona havale ettik, bankamızdan iki genel müdür yardımcımızı komisyon olarak oluşturduk, arkadaşlarımız burada bir kamu zararı doğmadığını tespit ettiler ve kişilerin bir menfaatinin de olmadığını ve bu cezanın kişilerden alınmaması yönünde bir karar verdiler ve BDDK'nın raporunda da bu cezaların kişilerden tahsil edilmesi yönünde bir talimat yok, bankaya kesilmiş bir cezadır. Biz, banka üst yönetimi olarak idari bir karar aldık efendim, biz bu kişilerden tahsil edilmemesini, kamu zararı doğmamıştır, usul hatası nedeniyle kesilmiş cezalardır.

596 lira trafik cezası, bankamız şoförlerinin, bankamız çalışanlarını çeşitli yerlere götürürken çeşitli trafik cezalarıdır. Bugüne kadar tahsil edilmedi, fakat o yönde bir şey olursa bunu da tahsil edeceğiz efendim ilgili kişilerden. 596 TL'dir yekûnu.

BAŞKAN – Evet, önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mehmet Bey buyurun, mikrofonunuzu açtım.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Ben geneliyle ilgili konuşacaktım.

BAŞKAN – Olsun, tamam, genele geçtik şimdi.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Yine, Yüksek Denetleme Kurulunun 50'nci sayfasında bahsedilen bir olay var. Bir ihale yapılıyor, bu araç kiralama ile ilgili bir ihale. İhale, akaryakıt dâhil 6 adedi sürücülü 14 adet aracın üç yıl süreyle kiralanması işi. O tarihte ihale yapılıyor, ihale bir sebepten dolayı iptal ediliyor, tekrar Kamu İhale Kurumu tarafından, ancak daha sonra en düşük teklif veren firmalardan 9'uncu sırada olan firmaya bu ihale veriliyor, 982 bin TL karşılığında veriliyor. Buraya kadar bir sıkıntı yok, fakat bu arada bir boşluk oluyor, boş bir dönem oluyor ve siz, hizmet alımı şeklinde 3 adet binek aracı kiralyorsunuz, bunu da yaklaşık beş aylık bir süre için kiralyorsunuz. Bu 3 adet araca -yine rapordan okuyorum- 107 bin lira ödeme yapılıyor. 3 adet araca beş ayda 107 bin lira ödeniyor, ihalenin tamamı, yani üç yıllık süreyle sürücülü, sayısı daha fazla, 14 tane, 6'sı sürücülü 14 tane aracın ihalesi de üç yıllık 982 bin lira. Burada sayın denetçiler bu şeyi görmüşlerdir mutlaka, bununla ilgili bilgi istiyorum. Niçin bu kadar yüksek rakama bir hizmet alımı olmuş, gerçekleşmiş? Hem de Sayın Genel Müdür Vekilinden de bu konuda bilgi istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Metin Bey, not alıyorsunuz, en son size söz vereceğim.

Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim.

Efendim, Genel Müdür göreve başlar başlamaz 27 birimde müdürü görevden almış, 17' sinin görev yerini değiştirmiş, 24 müdür yardımcısını da görevden almış. Bu arada banka aleyhine çok dava açılmış.

Öğrenmek istediğim şu: Kaç personel idare aleyhine ne kadar dava açmış? Bu idari işlemlerin kaçını iptal edilmiş? Bu iptal işlemleri sonucunda bankaya ne kadar tazminat talep edilmiştir? Bunları, bu haksız işlemi tesis eden yetkili genel müdür ve sorunlu işlemi tesis eden yönetimden mi almış, yoksa banka mı ödemiştir? Yine koruma görevlisi ve temizlik hizmetleri için bir şey edilmiş, mesela bir koruma görevlisinin maaşı 1 milyar 600 milyon lira civarında, bir temizlik işçisinin maaşı da 1 milyar 240 milyon civarında. Şimdi, siz neye göre bu ücretleri belirlediniz? Bu hizmet alım yoluyla mı belirlediniz bunu? Açık ihaleyle mi yaptınız, yoksa hangi usulle yaptınız? Onu öğrenmek istiyorum.

Yine çalıştırdığınız sekreter, dağıtıcı ve çocuk eğitimcisi, hangi esaslara göre bunları göreve almışsınız ve bunlara kaçar lira ödemede bulundunuz?

Evet, aşağı yukarı bunları öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet, teşekkür ediyorum.

Kalkınma Bankasının son dönemde daha çok enerji sektörüne kredileri kullandırmasını doğru buluyorum. Geçmişte turizm sektörüne yatırımlar vardı, hatta yatırım teşvikleri vardı, ama bugün artık bölgesel teşviklere geçildiği için, enerji sektörüne yatırım yapanlara da bu anlamda teşvikler de olmadığı için ve turizm sektörü bugün artık problem olan cari açığın bir kısmını kapatıyor, ama günümüzde artık cari açığın büyük bir bölümü de enerjiden kaynaklanıyor. Dolayısıyla, özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarının çoğalması için verilen destekleri bu anlamda olumlu buluyorum.

Bu minvalde, tabii, kredi tahsis veya kredi kullandırması yapıyorsunuz ama, yani diğer bankalarla nasıl durumunuz? Yani kullandığınız kredilerin vadesi ne durumda ve faizleri ne durumda? Yani avantajlı krediler kullandırabiliyor musunuz? Bunu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ahmet Bey, buyurun.

AHMET YENİ (Samsun) – Değerli arkadaşlar, biraz evvel o zamanki Yüksek Denetleme Kurulu üyesinin, hatta Başkanının oğlunun Kalkınma Bankasında işe girmesi ne kadar yanlışsa... Alt komisyonda ben bunu o gün söyledim, ancak şunu da söylemek istiyorum, Türkiye Cumhuriyeti'nde Meclis Başkan Vekili iken oğlunu da Mecliste çalışmaya, Mecliste işe koyan arkadaşların da, yani bunu yapan arkadaşların da doğru yapmadığını söylemek istiyorum. Yani bunları tenkit ederken kendimiz de aynı işi yapmamalıyız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Meclisi mi denetliyordu Kamer Bey?

AHMET YENİ (Devamla) – Meclisi yönetiyordu.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben size cevap vereceğim şimdi.

AHMET YENİ (Devamla) – Niye üstünüze alınıyorsunuz? Ben isim vermedim. Ben isim vermedim. Hayır, yok.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sen beni kastediyorsun.

AHMET YENİ (Devamla) – Yok canım, niye sizi kastedeyim? Ben sadece, öyle bir şey var mı...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Konuşalım canım, konuşalım.

AHMET YENİ (Devamla) – Hayır, yani konuşmayalım, ben isim vermedim.

Yani tenkit ederken arkadaşlar, her şeyi dosdoğru tenkit etmemiz lazım. O gün ben alt komisyonda ve üst komisyonda da bunun yanlış olduğunu açıkça ifade ettim orada, ama dönüyorum bu tarafa, bugün tenkit eden arkadaşlarım, o gün Meclis Başkan Vekili miydi, değil miydi, tabii, onun da zamanlamasını bilmiyorum da...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bir de şimdi başka yere çekme.

AHMET YENİ (Devamla) – Başka yere çekmedim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ama doğru konuş.

AHMET YENİ (Devamla) – Ben hep doğru konuştum hayatımda, hiç yanlış iş yapmadım.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben şimdi sana tazminat ödememek için söylemiyorum ama...

AHMET YENİ (Devamla) – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Evet, teşekkür ederim.

Ben, önce, tabii, bankanın bundan sonraki kredi kullandırma, ucuz kredi gibi raporda yer alan öneriler kısmını göz önüne alarak, Türkiye'deki enerjiye olan yatırıma özellikle verilmesinden yana doğru bir yaklaşım olduğunu belirtmek istiyorum, ama bu arada da tabii ki bankanın 2008-2009 yılları içerisindeki, 2007'de rakamları 43 milyon -yanlış söylemiyorum herhâlde- 2008'de bu 7 milyon TL düşüş, 2009'da da 25,5 trilyon lira kârla kapanmış. Gün geçtikçe bankanın performansının da düştüğünü söylemek istiyorum.

Burada, bu performansının, kâr oranının düşmesiyle birlikte, tabii ki bunun içerisinde geri dönüşlerin ya da aktarmaların, öz kaynak sıkıntısının da biraz kendi öz kaynaklarını çekmesinin de krediyle birlikte bulmasının artması da raporda ifade edilmiştir.

Burada öz kaynakların daha fazla artmasının da en büyük sıkıntılarının bir tanesi de son 2009 yılı içerisinde -yani ben banka terimini çok yerine oturtamıyorum belki, yanlış algılanmasın- ancak şirketlerden süresi gelip de geri dönüşü olmayan kredilerin -öyle açık ifade edeyim, tabiri neyse bilemiyorum- onların çok yakından izlenmediğini ve bu bankalarda özellikle şirket sayılarının çok

olduğunu ve özellikle de bu şirketlerin daha fazla izlenmesi gerektiğinde bir aksaklık olduğunu görüyorum. Bununla ilgili olarak da az önceki rapora istinaden gene tekrar etmek zorundayım, burada 28 tane şirketten bahsediliyor, ama mutlaka denetimde bu şirketlerin niçin nedenlerinin biraz açılması gerektiğine, bundan önceki raporlarda olduğu gibi, gene ısrarcıyım.

Şimdi, burada, bir banka genel müdürümüzden -şimdiki arkadaşımız değil tabii, o işten ayrılan herhâlde, öyle anlıyorum- 4 bin TL'lik bir alacağı var bankanın, yani o banka fazla mesaidendi herhâlde değil mi o? 4 bin lira o Genel Müdürden tahsil edilmiş midir?

Yine, bununla ilgili görevlerinde kullanıldığı, bankanın aldığı kararla, Yüksek Denetleme Kurulunun verdiği karar arasında çelişki var ve üst yönetici arkadaşların buradan farklı bir ücret aldığı raporlarda sari. Bu aradaki farkların geri dönüşü sağlanmış mıdır? Bunlarla ilgili gerekli işlem yapılmış mıdır?

Yine, İstanbul'daki görevlendirmeler ve yine dış seyahatlerle ilgili gene raporda yer almıştır. Bu görevlendirmelerde tasarruflara ya da gene bu raporda belirtildiği gibi uyuluyor mudur? Net bir bilgi yok. Bununla ilgili aradaki farkların gereği yapılmış mıdır? Bunları sormak istiyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Kamer Bey, az önce söz almıştınız.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Az önce Ahmet Bey...

BAŞKAN – Ahmet Bey sizden bahsetmedi ki.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yahu, şimdi biraz insan vicdanlı olur.

AHMET YENİ (Samsun) – Yo, ben sizden, isminizden hiç bahsetmedim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, açıklayayım...

BAŞKAN – Bir dakika, soralım, yani Kamer Genç diye bir isim geçmedi.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Kamer Bey, “Sayın Başkan” diyorsunuz da, siz başkan vekilliği sırasında oğlunuzu buraya işe yerleştirdiniz mi?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Söyledi canım, açıklayayım.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Değerli arkadaşlarım, bakın, ben Meclis Başkan Vekilliğine 1993'te seçildim. 1992 yılında, benim oğlum TİKA'da çalışıyordu. O zaman Meclis Başkanı Sayın Cindoruk'tu. Cindoruk'un hanımıyla benim hanım tanıştığı için, hanımlar kendi aralarında rica etmiş benim hanım kendisine, çocuğu buraya naklen aldı. Gülünecek bir şey yok, size doğrusunu anlatıyorum. Bana göre... Benim elimde olsaydı almazdım.

BAŞKAN – Neyse... Kamer Bey, açıklama yapmak zorunda değilsiniz.

KAMER GENÇ (Devamla) – Bir dakika, açıklayalım: Kendisi diyor ki: “Meclis Başkan Vekiliyken aldı.” Bu, bir defa yalan. Ayrıca da Meclis Genel Sekreterliğine Tayyip Bey’in getirdiği kişi kendi köylüsüdür, daha buraya atanır atanmaz kendi kardeşini Meclise almış, her sorduğumda “Kamer Genç’in oğlu burada çalışıyorsa benim kardeşim niye çalışmasın?”

Değerli arkadaşlarım, ben oğlumu buraya kendi imzamları atamadım. Kaldı ki, burada bir tek benim oğlum çalışmıyor ki, yüzlerce milletvekilinin çocuğu çalışıyor. Benim oğlum yirmi senedir burada çalışıyor, hâlâ altıncı derecede, normal, sıradan bir memur gibi yani ben yedi sene Meclis Başkan Vekilliği yaptım, ben oğluma özel bir işlem de yapmadım. Keşke almasaydı. Dediğiniz doğru yani milletvekili olarak... Keşke alınmasaydı çünkü hoş bir manzara göstermiyor ama bundan sonra da ben de sizinle ilgili konuları dile getirirken kızmayın o zaman. Demek ki, siz kendi adamlarınızı...

Bakın, ben bir günden bir güne oğlumu kayırmamışım ama oğlum TİKA’dan buraya naklen gelmiş yani ben gelip kendi imzamları bunu atamamışım ama her vesileyle sizinkiler bunu dile getiriyorlar, Genel Kurulda da dile getiriyorlar.

O bakımdan, benim oğlumun atanmasında bir usulsüzlük yok, bir kayırma yok, bir torpil yok.

BAŞKAN – Hanımlar halletmiş diyorsunuz yani.

Şimdi, Metin Bey, mikrofonumuzu açıyorum. Tekrar hatırlatıyorum, yazılı cevap vermek durumunda olan sorular için komisyon tutanaklarımızın tarafınıza iletilmesinden itibaren on beş gün içinde yazılı cevap verebilirsiniz.

Buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Efendim, üç araç sürücülü olarak hizmet alımı yapılmış. Bu, maaşlar nedeniyle biraz, personel giderleriyle yüksek görünüyor. Sonraki ihale usulüyle yapılan işlemde 14 aracın 6’sı şoförlü yani 14 aracın hepsi şoförlü olmadığı için birbiriyle mukayese ederken, sanki birim başı maliyette farklılık gibi görünüyor. Bu, Sayın Vekilimizi tatmin etmezse biz daha detaylı bilgiyi kendisine verebiliriz efendim.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Ben, burada yazılı olanı okuyorum yani kendi kafamdan söylemiyorum. Matematik olarak hesap ettiğimde, siz bir ihaleye çıkıyorsunuz, ihaleyi üç yıllık yapıyorsunuz, sayısından da vazgeçtik, sayısı eşit bile olsa yine bölüyorum, çıkarıyorum aynı rakamı bulamıyorum. Sıkıntı orada yani onunla ilgili sayın denetçiler açıklama yaparsa. Benim sormak istediğim o.

BAŞKAN – Tamam, Levent Bey’e soralım.

Buyurun.

SAYIŞTAY DENETÇİSİ – Birinci ihale 14 araç üç yıl süreyle, bunların tamamı değil 3 veya 4 tanesi sürücülü, diğerlerinin sürücüsü firma tarafından karşılanacak fakat bu ihale başlayıp

neticelenene kadar.... Biri üç yıllıkta ya, öbürünün tarihi belli değil, belki de on beş günlük, belki de bir aylık, böyle bir teklife büyük firmaların gelmesi mümkün değil. Adamın filosu var, filo sahipleri böyle bir ihaleye teklif vermiyor. Süresi belli değil, araç tahsis edecek, personel tahsis edecek. Tabii ki, bunu üç yıllık süreye göre olan süreçteki maliyeti diğerine göre fazla olacak.

BAŞKAN – Yani günlük kiralasak da pahalı oluyor.

SAYIŞTAY DENETÇİSİ – Artı, bunlar şoförlü. Yüksek olacak tabii ki.

MEHMET ŞEKER (Gazi antep) – Birisi 3, birisi 14, aynı sayıda değil ki.

Birisi 14 araç, birisi 3 araç. Kurusa bakmayın yani bunun 4 katı. Bunu çarpıyorsunuz ve üç yıllık, korkunç bir rakam çıkıyor. Yani işimizi görmek için yaptık, büyük firmalar katılmadı; buna itiraz etmiyorum ama buradaki rakam çok fazla, çok büyük bir rakam.

BAŞKAN – Belki daha farklı olabilirdi yani.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Aynı araç, aynı...

BAŞKAN – Siz Sayıştay olarak bu konuya bir daha bakın o zaman da.

Metin Bey, buyurun.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş. GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Bizim bir önceki genel müdürümüz buradan ayrılırken daha önce bizim yönetmeliğimize uygun bir şekilde beş maaş personel kredisi almıştı, bunun ödemeleri devam ediyor, 20 bin lira civarında bir borcu kalmış olması lazım. Biz, mesela, yıl içerisinde doktorumuz da bankadan ayrıldı, aile hekimliğine geçti, onun da bizde personel kredisi vardı, biz bunu bu güne getirip katetmedik, tamamını talep etmiyoruz, o itfa planına sadık kalıyoruz, mevzuatımız gereği kefilleri oluyor bunların. Bu ödemelerde bir aksama olduğunda ona usulüne göre işlem yapıyoruz. Biz, onun için bir önceki genel müdürümüzün alacağını tamamını defaten talep etmedik, şu anda ödeme planına uygun geri ödemelerini yapmaktadır.

Bankamızda güvenlik görevlisi ve hizmetli alımı ihale usulü yapılmaktadır. Sanıyorum, firma Medise de hizmet veren firmadır. İhalede en uygun teklifi verdiği için kendisine hizmet verilmiştir. Bankamızda temizlik ve güvenlik görevlisi ihale usulüyle belirlenen bir firma üzerinden yapılmaktadır.

Ben göreve geldiğimden önceki ay, bizim 21 tane birimimiz var, biz Devlet Personelden 21 adet daire başkanlığı unvanı talep ettik, bize 10 tane daire başkanlığı uygun gördüler. O zamanki bankamız yönetimi 10 kişinin daire başkanlığına terfi etmesini, yaklaşık 30 kişinin müdürlüğe terfi etmesini uygun gördü, birçok kişi de buradadır. O benim görevi devraldığım tarihten daha önceki bir tarihte gerçekleşmiştir.

Biz, burada -çok yeni bilgi- biz 5 tane daha daire başkanlığı talep edeceğiz Devlet Personelden. Bunu alırsak daire başkanlığına dönüştürmeyi düşündüğümüz müdürlüklerimiz var.

Bunu zaman içerisinde, belli bir süreçte uygun bir yapıya dönüştürmek istiyoruz. Şu anda bankamızda ikili bir yapı var, 10 tane daire başkanlığı 11 tane müdürlük. Bu atamalar benim görevi devralmamdan önceki dönemde yapılmıştır efendim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Benim sorularıma cevap vermediniz, çok eksik verdiniz.

BAŞKAN – Kamer Bey, isterseniz iyi bir hazırlık yapsınlar, teknik çalışma gerektiriyor mu bilmiyorum. Hangisini diyorsunuz? Yazılı cevap versinler isterseniz, olur mu?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yazılı verilerse mesele yok.

BAŞKAN – Sizden cevaplandırılmayan soruların cezalarını yazılı olarak talep ediyoruz o zaman.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş GENEL MÜDÜR VEKİLİ METİN PEHLİVAN – Peki, efendim.

Son bir not aldığım kredi vadeleri ve faiz oranlarıyla ilgili.

Enerji kredileri altyapı kredileri olarak tanımlanıyor, vadesinin uzun olması gerekiyor. Biz, diğer bankalar gibi mevduata dayalı vade belirlemiyoruz, aldığımız kaynaklar çok uzun vadeli ve biz diğer bankaların veremediği on iki yıla kadar uzun vadeli enerji kredileri verebiliyoruz. Bu konuda bizim takatimizin çok üzerinde bize talep var, özellikle bu yıl bu konuda bir artış var çünkü diğer bankalar mevduata dayalı çok uzun vadeli kredi vermekte, bu yıl özellikle daha dikkatli davranıyorlar fakat piyasada ciddi bir talep var. O talebin bir kısmı bize yansımış durumda. Piyasadan da 1-2 puan aşağıda kredi veriyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

Sonuç:

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin 24/05/2010 tarihindeki kendi Genel Kurulunda kabul edilen 2009 yılı bilançosu ve 25.579.242 Türk Lirası net dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN - Genel görüşünüze sunulmuştur.

Değerli üyeler, böylelikle Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin 2009 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Metin Bey, Ahmet Bey; eklemek istediğiniz bir husus varsa mikrofonlarınız açık.

TÜRKİYE KALKINMA BANKASI A.Ş GENEL MÜDÜRÜ METİN PEHLİVAN – Sayın Başkan, değerli üyeler; komisyonumuzun her türlü görüş ve değerlendirmeleri için her üyemize ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Burada cevaplanamayan hususlarla ilgili olarak yazılı cevaplarımızı da en kısa sürede sizlere intikal ettireceğiz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz.

Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Çalışmalarımıza ara vermeksizin sizleri uğurluyoruz ve Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin yöneticisi arkadaşlarımızı salona davet ediyoruz.

(Başkanlığa Başkan Vekili Ahmet Yeni geçti)

BAŞKAN - Komisyonumuzun değerli üyeleri, çalışmalarımıza Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşülmesiyle devam ediyoruz.

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. sermayesinin yüzde 100'e yakını Türkiye Kalkınma Bankasına ait olan bir kuruluşumuzdur.

Bankaların İMKB'deki faaliyetlerini 1997 yılı başından itibaren satın alacakları veya kuracakları bir aracı kuruma yetki belgelerini devretmeleri suretiyle yürütmelerine ilişkin, Sermaye Piyasası Kurulu'nun 15/08/1996 tarihli kararına istinaden, Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.Yönetim Kurulunun Ekim 1996'da aldığı kararla "Kalkınma Menkul Değerler A.Ş." unvanıyla kurulan şirketin ana sözleşmesi, 11/04/1997 tarih ve 4269 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmış, yetki belgeleri SPK'ca 09/07/1997 tarihinde onaylanmış ve 28/07/1997 tarihinde İMKB ve Takasbank nezdinde faaliyetlerine başlamıştır.

Değerli üyeler, aracı kurumlar, derinliği ve genişliği olmayan bir piyasada faaliyet göstermektedirler. Sektörde 31/12/2009 tarihi itibarıyla Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliğine üye 104 aracı kurum bulunmaktadır. Sektördeki olumsuz gelişmeler sonucu 2009 yıl sonu itibarıyla aralarında Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin de yer aldığı 18 aracı kurum kendi isteğiyle faaliyetlerini geçici olarak durdurmuşlardır.

Şimdi, ilk sözü Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdür Vekili Çiğdem Öztürk Hanımefendi'ye vereceğim.

Öncesinde toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi, sunumu istiyoruz ama aşağı yukarı ben sunumu kısaca özetlemiş oldum.

Çok kısa bir sunum...

Buyurun.

KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş GENEL MÜDÜRÜ VEKİLİ ÇİĞDEM ÖZTÜRK - Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığının sayın üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri; şirketimiz Kalkınma Yatırım Menkul

Değerler A.Ş. 1997 yılında ticaret siciline tescil edilmiş olup, on üç yıl sermaye piyasalarında faaliyet göstermiş, 31/12/2009 tarihi itibarıyla faaliyetleri bir yıl süreyle geçici olarak durdurulmuştur. 2009 yılı sonu itibarıyla ödenmiş sermayemiz 5 milyon lira, öz kaynaklarımız 9,3 milyon liradır.

2009 yılında İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, tahvil, bono piyasasında 1,8 milyar lira, hisse senetleri piyasasında 1,3 milyar lira ve İzmir Vadeli İşlemler Borsasında ise 3,3 milyar lira işlem hacmi gerçekleştirerek, toplam 1,2 milyon lira net komisyon geliri elde edilmiştir. 3 tanesi Türkiye Kalkınma Bankasına ait olmak üzere toplam 5 adet fonun yönetiminden 299 bin lira fon yönetim ücreti elde edilmiştir. 2009 yılı yasal mali tablolara göre 172.628 lira, UFRS finansal tablolarımıza göre 138.643 lira vergi öncesi kârla kapatılmıştır.

Türkiye Kalkınma Bankasının şirketimizdeki sermaye payını yüzde 50'nin altına düşürmek amacıyla 2008 yılında şirketin yetki belgeleriyle birlikte satışıyla ilgili yapılan çalışmalardan sonuç alınamamıştır.

Banka Yönetim Kurulunun Eylül 2009'da aldığı kararla şirketin faaliyetlerinin geçici olarak durdurulmasının tavsiye edilmesi üzerine, şirket Yönetim Kurulu 8/10/2009 tarihli toplantısında şirketin esas faaliyet kârı yaratamaması ve gelecekte satışın tekrar denenmesi için şirket faaliyetlerinin geçici olarak durdurulmasına karar verilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunun 13/11/2009 tarihli toplantısıyla şirketimiz faaliyetlerinin bir yıl süreyle 31/12/2010 tarihine kadar geçici olarak durdurulması kararı alınmış olup, bu süre içerisinde yeniden faaliyete geçmek veya yeni bir aracı kurum kurulması amacıyla tüm yetki belgelerimizin iptali için Kurula başvuru yapmadığımız takdirde tüm yetki belgelerimizin iptal edileceği belirtilmiştir. Yetki belgelerimizin değersiz kalacağı hususu da dikkate alınarak şirket Yönetim Kurulunun 27/9/2010 tarihli kararıyla yetki belgelerinin satışı ihalesi düzenlenmiş olup Yönetim Kurulumuzun 10/11/2010 tarihli kararıyla şirketimizin alım satım aracılığı yetki belgesi ve türev araçlarının alım satımına aracılık yetki belgesinin ihalede en yüksek teklifi veren Eurofund Holding Limited Şirketine 740 bin lira bedelle satılmasına karar verilmiştir.

Yetki belgelerimizin Eurofund Holding Limited Şirketinin yeni kuracağı bir aracı kuruma devredilmesiyle ilgili izin ve onay için alıcı şirketle birlikte 31/12/2010 tarihi itibarıyla Sermaye Piyasası Kuruluna başvuru yapılmış olup SKP'nın 25/8/2011 tarih ve 28 sayılı toplantısında Eurofund Holding Limited Şirketinin yeni bir aracı kurum olarak FED Menkul Değerler A.Ş.'nin kurulmasına izin verilmesi talebi olumlu karşılanmıştır.

Bu kapsamda, SPK'nın Seri V No: 46 sayılı Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'in 61/E maddesi uyarınca, şirketimizin sahip olduğu yetki ve izin belgelerinin söz konusu aracı kurumun tüm hukuki işlemleri tamamlayarak faaliyete geçtiği gün itibarıyla iptal edileceği bildirilmiştir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, önerilere geçiyoruz.

Öneri 1:

Şirket faaliyetlerinin 31/12/2010 tarihine kadar geçici olarak durdurulduğu dikkate alınarak, öncelikli olarak Şirket'in satışı yönünde çaba harcanması, satılamaması hâlinde Sermaye Piyasası Kurulu tarafından çıkarılan Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ'de yer alan süreler dikkate alınarak tasfiye edilmesi suretiyle faaliyetine son verilmesi,

BAŞKAN – Cevap...

KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş. GENEL MÜDÜRÜ VEKİLİ ÇİĞDEM ÖZTÜRK – Şirket faaliyetlerinin 31/12/2010 tarihine kadar geçici olarak durdurulduğu, bu süre içerisinde yeniden faaliyete geçmek veya yeni bir aracı kurum kurulması amacıyla tüm yetki belgelerimizin iptali için Sermaye Piyasası Kuruluna başvuru yapmadığımız takdirde tüm yetki belgelerimizin iptal edilecek olması nedeniyle yetki belgelerimizin değersiz kalacağı dikkate alınarak Yönetim Kurulunun 27/9/2010 tarih ve 26 sayılı kararıyla yetki belgeleri satışıyla ilgili ihale için şartname hazırlanmış ve 10 adet şartname satılmıştır. Teklif verme son tarihi olan 22/10/2010 tarihinde ihaleye 3 adet teklif gelmiş olup, ihaleye en yüksek teklifi veren Eurofund Holding Limited teklifini 10/11/2010 tarihinde 740 bin lira olarak revize etmiştir.

Sayıştay Başkanlığının önerileri ve ana ortak Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nin görüşleri dikkate alınarak Yönetim Kurulumuzun 10/11/2010 tarih ve 28 sayılı kararıyla şirketimizin alım satım aracılığı yetki belgesi ve türev araçlarının alım satımına aracılık yetki belgesinin Eurofund Holding Limited Şirketine satılmasına, Sermaye Piyasası Kurulu Seri:V No:46 sayılı Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Tebliğ'in 61/B maddesi kapsamında yetki belgelerimizin Eurofund Holding Limited Şirketinin yeni kuracağı bir aracı kuruma devredilmesiyle ilgili Sermaye Piyasası Kurulu nezdinde girişimde bulunulmasına karar verilmiştir.

13/12/2010 tarihi itibarıyla yetki belgelerinin satışıyla ilgili izin ve onay için Sermaye Piyasası Kuruluna başvuru yapılmıştır.

SPK'nın 25/8/2010 tarih ve 28 sayılı toplantısında Eurofund Holding Limited şirketinin yeni bir aracı kurum olarak FED Menkul Değerler A.Ş.'nin kurulmasına izin verilmesi talebiyle yaptığı başvurunun olumlu karşılanmasına karar verilmiştir.

Bu kapsamda, Tebliğin 61/E maddesi uyarınca, şirketimizin sahip olduğu yetki ve izin belgelerinin söz konusu aracı kurumun tüm hukuki işlemleri tamamlayarak faaliyete geçtiği gün itibarıyla iptal edileceği bildirilmiştir.

Söz konusu sürecin tamamlanmasını müteakip tebliğin 61/D maddesi uyarınca şirketin faaliyet konusunu değiştirmesi veya tasfiye edilmesiyle ilgili gerekli işlemler yapılacaktır.

BAŞKAN – 1'inci öneriyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız?.. Yok.

1'inci önerinin, arkadaşlar, bu iş devam ediyor, henüz daha sonuçlanmamış, izlenmeye alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öneri 2'yi okutuyorum:

Öneri 2:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap alalım.

KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş GENEL MÜDÜRÜ VEKİLİ ÇİĞDEM ÖZTÜRK – Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyeler de dikkate alınacaktır.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, bu şirket faaliyeti durduğuna göre, 20 küsur işçi çalışıyor, bunların akıbeti nasıl? Maaş almaya devam ediyorlar mı? Onu öğrenmek istiyorum efendim.

BAŞKAN – Not alın lütfen, her milletvekilimizin sorduğu soruyu cevaplayacaksınız.

Sorusu olan?..

Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkan, tabii genelde de gündeme hep ben taşımak zorunda kalıyorum ama bu sene dördüncüsü oluyor herhâlde, sayısını şaşırdım, yine düzeltmeler başlamasına rağmen, yine Kalkınma Yatırım Şirketimizde Yönetim Kurulunda yine Teftiş Kurulu Başkanlığı Müfettişi Zekai Işıldar, iki yerde de görev alıyor. Biliyorsunuz ki, bu etik kuralları olarak çok doğru değildir ve yine bu da sayfa 91'de yer alıyor. Bu arkadaşımız, yine gördüm ki, hâlâ görevine devam ediyor ve raporda da yer alıyor. Bu bir gelenek hâline mi gelmeye başladı? Bilemiyorum ama diğer KİT kuruluşlarında düzeltme var, bunun da düzeltilmesini istiyorum.

BAŞKAN – Soruları lütfen cevaplayın.

KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş GENEL MÜDÜRÜ VEKİLİ ÇİĞDEM ÖZTÜRK – Şirket faaliyetlerinin geçici durdurulmasından sonra 20 olan personel sayısı 10'a indirilmiştir ilk aşamada. Son sene içinde de bu sayı 7'ye düşmüştür. Bu 7 kişiden 3 kişi zaten güvenlik personeli olarak görev yapmaktadır.

BAŞKAN – Diğer bir sorumuz...

KALKINMA YATIRIM MENKUL DEĞERLER YÖNETİM KURULU BAŞKANI BAHATTİN SEKKİN – Zekai Bey, daha önceki dönemde Denetim Kurulundaydı, bir sonraki dönemde Yönetim Kuruluna geçti. Aynı dönemde iki görevi yok. Sanıyorum, bir yanlış bilgi aktarımı olmuş. Öyle bir olay mümkün değil zaten.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, başka söz almak isteyen arkadaşımız varsa veriniz.

Değerli arkadaşlar, 2'nci önerinin de izlemeye alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Karar yeter sayısı yok.

BAŞKAN – Kaç kişi istiyorsunuz?

KAMER GENÇ (Tunceli) – 10 kişi olacak.

BAŞKAN - Siz varsınız ya.

14 kişiyiz değerli arkadaşlar.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın kardeşim.

BAŞKAN – Evvela kendini say, buradasın.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben aleyhte kullanıyorum.

BAŞKAN – Kaç kişi istiyorsunuz?

KAMER GENÇ (Tunceli) – 10 kişi.

BAŞKAN – Say o zaman, kalk ayağa.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben niye kalkayım? Sen say.

BAŞKAN – El kaldırın arkadaşlar, şöyle bir bakalım, burada...

KAMER GENÇ (Tunceli) – 1, 2, 3...

BAŞKAN – Niye sayıyorsun? Sana mı görevi verdim ben.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bana bak, çok fazla...

BAŞKAN – Sana görev verdim mi? Niye sayıyorsun? Ben sayacağım.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Say o zaman.

BAŞKAN – Lütfen el kaldırın arkadaşlar.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10...

Hâlâ milletvekili olduğunu bilmiyorsunuz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sen kendi milletvekilini tanımamışsın ki.

BAŞKAN – Millet seçmiş, millet. Hâlâ milletvekili olduğunu...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yanlış yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Milletvekilim, toplantı yeter sayısı 12, karar almaya 10 kişi. Lütfen, bir daha okuyun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yanlış biliyorsunuz.

BAŞKAN – Yıllarca Meclis Başkan Vekilliği yaptınız. Bunu bile bilmiyorsunuz.

İzlemeye alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Karar yeter sayısı bulunmamıştır.

BAŞKAN – Edilmiştir.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, şimdi sonuç bölümünü okutuyorum:

Sonuç:

Kalkınma Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin 30/03/2010 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2009 yılı bilançosu ve 172.628,29 Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, genel görüşmeye sunulmuştur.

Hepinize çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş.'nin yöneticilerini Komisyonumuza davet ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, Kamer Bey çıktı ama yine de buradaki milletvekili arkadaşlarımızın bilgilerine sunuyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu üye tam sayısının en az üçte 1'iyle toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar verilir. Ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte 1'inin 1 fazlasından az olamaz. Toplantı sayısı 12'dir, karar alma 10'dur. Kamer Bey, bunu karıştırdı gitti ama Kamer Bey'e kim söyleyecek? (AK PARTİ sıralarından "Öğrendi" sesleri) Öğrendi ve gitti.

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, çalışmalarımıza Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2009 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşülmesiyle devam ediyoruz.

Öncelikle toplantımıza katılanların kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet, çok kısa, öz bir sunum istiyoruz; buyurun.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI METİN ÇINAR- Sayın Başkan, sayın üyeler, sayın misafirler; Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi 1987 yılında İstanbul'da kurulmuş. Bankamızla ilk ilişkisi kredi ilişkisi bağlamında olmuştur.

Şirketin talebi üzerine, Türkiye Kalkınma Bankası 7.350 TL'ye çıkan sermayeli, yüzde 51,02 oranında pay sahibi olarak iştirak etmiştir şirkete. Bu şirketle hem kredi hem iştirak ilişkimiz söz konusudur.

Şirketin Kalkınma Bankası hisselerinin satışı için müteaddit defalar ihaleler düzenlenmiş; en son olarak Hasan Arıcak'a banka satışlarının, bu satış işlemiyle birlikte firmanın kendi borcunun Hasan Arıcak tarafından üstlenilmesi ve ertelenerek tasfiyesinin sağlanması amacıyla bir satış ihalesiyle, 14/08/2009 tarihli, vadeli hisse senedi 1 numaralı satış sözleşmesi imzalanmış. Fakat Hasan Arıcak, sözleşmeden doğan yükümlülüklerini yerine getirmediğinden, devir işlemi banka tarafından iptal edilmiş, buna rağmen hisse devri tamamlanmadan yaptığı genel kurullarla şirket yönetimini ele geçiren ortak, 1998 ve 2004 yılları arasında şirketi fiili olarak yönetmiştir. Müteakiben, alıcı Hasan Arıcak tarafından sözleşmeye hayatiyet kazanmış ad kullanılarak yapılan işlemler üzerine hukuki ihtilaf süreci başlamış, bu anlamda Ticaret Hukukuna müteallik ve yüzde 51 payla Türkiye Kalkınma

Bankası Anonim Şirketinin hissedar sıfatının hukuki kabul görmesi amacına matuf pek çok dava görülmüş.

Nihayet konu, kesinleşen yargı kararlarıyla hüküm altına alınarak, Aralık 2004 tarihinde şirket yönetiminde banka temsilcilerinin yer alması sağlanabilmiştir.

2004 yılından sonra yüzde 49 ortakla genel kurullarda uzlaşmaya giderek, 2006 yılında iki defa otelin satış ihalesi düzenlenmiş, 26/01/2007 tarihinde satış ihalelerine teklif gelmemesi üzerine, şirketin tek varlığı olan Aries Otel'in kiralanması amacıyla bir ihale düzenlenmiş, bu ihaleye de teklif gelmemiş.

Nihayetinde 20/08/2007 tarihinde düzenlenen ihalede, şirket bazı şartları yerine getirmek koşuluyla beş yıllığına kiraya verilmiştir. 07/11/2007 tarihinde kira sözleşmesi imzalanmıştır. Bu kira sözleşmesi kapsamında, otelde tadilatlar öngörülmüş. Bu tadilatların büyük çoğu tamamlanmış, banka uzmanlarının 26/08/2008 tarihinde yaptıkları yerinde incelemede, 2.719.858 liralık yatırım harcaması yapıldığı tespit edilmiştir.

Otel, şu anda 153 oda, 326 yatak kapasitesiyle hizmet vermektedir.

Otelin 1989'dan bu andığım tarihe kadar birtakım hukuki problemleri vardı proje, yapı ruhsatlarıyla ilgili olarak. Bütün bu sorunlar çözümlenerek, yapı kullanım izin belgesi alınmış olup, otel şu an hâlen kiradadır.

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN – Evet, bir önceki yönetim, herhâlde Alt Komisyonda iken farklı bir yönetim vardı. Onların çalışmasını da biliyorum. Yani o hukuki meseleler de halledilmiş; kendilerini tebrik ediyorum, kutluyorum ve önerilere geçiyoruz.

Öneri 1'i okutuyorum:

Öneri 1: 31/12/2009 tarihi itibarıyla Türkiye Kalkınma Bankasına olan anapara ve faiz borcunun 16,3 milyon TL'ye ulaştığı, şirketin tek varlığı durumunda olan Aries Otel'in 10/03/2010 tarihinde Fethiye İcra Müdürlüğünce yaptırılan ekspertiz sonucunda 15 milyon TL değerinde olduğu ve şirketin otel dışında başkaca bir varlığının bulunmadığı hususları dikkate alınarak, otelin satılması suretiyle şirketin tasfiyesine çalışılması.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI METİN ÇINAR-
Öneri 11/10/2011 tarihinde Türkiye Kalkınma Bankasına bildirilmiştir.

BAŞKAN – Öneri 1 ile ilgili soru soran arkadaşımız var mı?..

Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Tabii, satış gerçekleşirse alacaklarımız yeterli midir? Sadece bunu soruyorum.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI METİN ÇINAR- Şirketin biraz önce bankanın cevabında verildiği üzere, şu anda yapılan Fethiye İcra Müdürlüğü ekspertizi 15 milyon TL. 16,3 milyon TL civarında da alacağımız var; bu da bazı sorunları var ama şu anda birebir karşılamıyor. Başka da bir mal varlığı yok. Sadece bir arsa payı var 100 bin TL civarında.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) - Teşekkür ederim.

Baştan yanlış bir kredilendirme olmuş.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, öneri 1'i izlemeye alıyorum. Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Öneri 2'yi okutuyorum:

Öneri 2: Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI METİN ÇINAR- Raporun ilgili bölümlerinde yer alan öneri ve tavsiyeler yerine getirilecektir.

BAŞKAN – Söz almak isteyen arkadaşımız?.. Yok.

Öneri 2'yi oylarınıza sunuyorum, izlemeye alıyoruz: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun değerli milletvekili...

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu otelin işletmesiyle alakalı bugüne kadar kiralamayı denediniz. İşte, şimdi Yönetim Kurulu olarak bu otelin de işletmesini ele alıp, iyileştirip, işte değerini de birtakım yerlere çekerek satışa çıkmasını düşünüyor musunuz? Yani bu tür operasyonları Kalkınma Bankasının yetkilisi olan arkadaşlar geçen dönem Acıpayam Selüloz Sanayinde güzel bir örnek verdiler. Gerçekten o zaman da tebrik ettik. Yine Metin Bey vardı zannediyorum başında. Yani hiç ilgisi olmadıkları, işte kimyasal üreten bir fabrikada, ciddi anlamda bataklık içerisine girilmiş, epeyce borcu olan bir kurumu gerçekten mucizevi bir şekilde kârlı hâle getirip, yani firmayı da zarardan kurtardılar; sonra da özelleşti ve kurtulundu oradan. Yani burası da sonuç itibarıyla -Çok tesadüf ben de 98 yılında kaldım bu otelde; yani epeyce oldu tabii, ondan sonra da gitmedim.- yani burası sonuç itibarıyla, bulunduğu yer de güzel, işte otel de iyi bir işletmecinin elinde olursa, kârlı hâle gelen kuruluşların da değeri otomatikman artar. Yani bu, zaten sizin de bankacı olarak bildiğiniz bir konudur. Yani bunu da düşünüyor musunuz? Bu gündeminizde var mı? Onun için söz aldım.

Bir de tabii, geçmişteki o yaptığınız operasyondan dolayı da bir kere daha tebrik ediyorum sizi.

BAŞKAN – Cevaplayacağınız husus varsa; buyurun.

ARICAK TURİZM VE TİCARET AŞ YÖNETİM KURULU BAŞKANI METİN ÇINAR-
Teşekkür ederim Sayın Özensoy.

Zaten burada yaptığımız, 2004 yılında oteli banka olarak teslim aldıktan sonra otel iki yıl boş kaldı. Hiçbir yasal belgesi yoktu. Biz ihale şartnamesini öyle bir şekilde hazırladık ki, kiracı, bu otele biraz önce bahsettiğim gibi 2007 ve 2008 ağustos aylarında 3 milyon TL’lik bir yatırım yaptı. Şu anda otel turizm, yatırım belgesi alındı. Şu anda turizm işletme belgesi alınmak üzere. Bahsettiğim gibi bu belgeler alındıktan sonra, otel şu anda işler vaziyette, dört yıldız standartlarında bir otel. Yani sizin dediğiniz o modeli biz kiracı vasıtasıyla yerine getirttik.

Tabii bizim burada sıkıntımız, 19 tane dava ve takiple uğraşıyoruz bu süreçte. Bizim amacımız, bankanın biraz önce önerisinde olduğu gibi, otel şirketin tek varlığı; yani hisse paylarından istisna olmak üzere, ne olursa olsun hisseler, paylarımız diğer ortakla birlikte bankanın tek alacağı teminat otel. O yüzden hepimiz bu otel üzerine titriyoruz. Gelen yönetimin de çok katkılarını alarak orada tadilat belgelerini, yapı kullanma izin belgelerini de aldık. Yani, şu anda otelimiz bahsettiğiniz şekilde tüm standartlarına sahip bir otel.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, böylelikle Arıcak Turizm ve Ticaret Anonim Şirketinin 2009 yılına ait bilanço hesaplarının netice bölümünü okutuyorum:

Sonuç: Arıcak Turizm ve Ticaret A.Ş’nin 26/05/2010 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2009 yılı bilançosu ve 710.788,66 Yeni Türk Lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

Değerli arkadaşlar, bugünkü toplantımız sona erdi.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Elektrik Üretim A.Ş ve bağlı ortaklıkları Türkiye Elektromekanik Sanayi A.Ş ve Ankara Doğal Elektrik Ticaret A.Ş’nin 2009 yılına ait faaliyetlerinin denetim görüşmelerini yapmak için, 24 Kasım 2011 Perşembe günü saat 10.30’da toplanmak üzere Komisyonumuzun bugünkü toplantısını kapatıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati. 17.42